

**ŠIRVINTŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS
TERITORIJOS BENDRASIS PLANAS IKI 2016 METŲ**

Bendrojo plano SPRENDINIAI iki 2016 metų

TURINYS

1. ŠIRVINTŲ RAJONO BENDROJO PLANO BENDROSIOS NUOSTATOS	5
2. BENDROJO PLANO SĄSAJOS SU KITAIŠ TERITORIJŲ PLANAVIMO DOKUMENTAIS BEI SVARBIAUSIAIS TEISĖS AKTAIS	5
3. BENDROJO PLANO INFORMACINĖ BAZĖ	6
4. BENDROJO PLANO RENGIMO ETAPAI	6
5. BENDROJO PLANO SPRENDINIUS ĮTAKOJANTYS BENDRIEJI IŠORĖS VEIKSNIAI	8
6. BENDRĄJĮ PLANĄ ĮTAKOJANTYS ESMINIAI SAVIVALDYBĖS ESAMOS BŪKLĖS VEIKSNIAI	8
7. ESAMOS BŪKLĖS APIBENDRINIMAS, ESMINĖS PROBLEMOS	9
8. RAIDOS TENDENCIJOS IR PROGNOZĖS	13
8.1 ŽEMĖS NAUDOJIMAS	13
8.2 GYVENTOJŲ SKAIČIAUS PROGNOZĖ	14
8.3 GYVENAMŲJŲ VIETŲVIŲ SISTEMOS RAIDOS TENDENCIJOS.....	15
8.4 BŪSTO, GYVENIMO SĄLYGŲ RAIDOS TENDENCIJOS.....	15
8.5 SOCIALINĖ APLINKA	16
8.6 UŽIMTUMO, EKONOMINĖS BAZĖS KAITA	17
8.7 KRAŠTOVAIZDIS, GALIMA JO RAIDA	17
8.7.1 Saugomos teritorijos	19
8.8 KULTŪROS PAVELDAS.....	21
8.9 KELIAI. SUSISIEKIMAS. EISMO SAUGA	23
8.10 APLINKOS KOKYBĖ IR INŽINERINĖS INFRASTRUKTŪROS RAIDOS TENDENCIJOS	23
8.11 INŽINERINĖS GEOLOGINĖS SĄLYGOS	25
9. SPRENDINIAI	27
9.1 ŠIRVINTŲ RAJONO TERITORIJOS VYSTYMO ERDVINĖ STRUKTŪRA	27
9.2 ŽEMĖS NAUDOJIMO REGLAMENTAI.....	30
9.3 ŠIRVINTŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS SUSISIEKIMO SISTEMOS SPRENDINIAI	32
9.4 INŽINERINĖ INFRASTRUKTŪRA	43
9.4.1 Ekoinžinerinė infrastruktūra.....	43
9.4.1.1 Vandentieka	43
9.4.1.2 Vandenvala	46
9.4.1.3 Atliekų valdymas	49
9.4.2 Energetikos infrastruktūra.....	49
9.4.2.1 Elektros energijos tiekimas.....	50
9.4.2.2 Gamtinių dujų tiekimas.....	50
9.4.2.3 Centralizuotas šilumos tiekimas	50
9.4.3 Ryšių infrastruktūra	50
9.4.4 Įgyvendinimo prioritetai	51
9.4.4.1 Ekoinžinerinė infrastruktūra.....	51
9.4.4.2 Energetikos infrastruktūra.....	51
9.4.5 Teritorijų rezervavimas numatomiems techninės infrastruktūros objektams	52
9.5 NEKILNOJAMOJO KULTŪROS PAVELDO PERSPEKTYVINIAI SPRENDINIAI	53
9.5.1 Pasekmės ir sprendinių įgyvendinimo stebėsenai skirti indikatoriai.....	53

9.5.2 Širvintų rajono savivaldybės teritorijos nekilnojamųjų kultūros vertybių sąrašas	55
10. BENDROJO PLANO SPRENDINIŲ ĮGYVENDINIMAS	68
10.1 ŠIRVINTŲ RAJONO BENDRAJAME PLANE NUMATYTŲ PLĖTROS TERITORIJŲ PRIORITETIŠKUMO NUSTATYMAS.....	68
10.2 ŠIRVINTŲ RAJONO TERITORIJOS BENDROJO PLANO SPRENDINIŲ ĮGYVENDINIMO MONITORINGUI SIŪLOMA	71

Vilniaus apskrities

Širvintų rajono savivaldybė:

- rajono administracinis centras   Širvintos
- gyventojų skaičius 2005 m.   19 737 tūkst.
- rajono teritorija   906 km²
- gyventojų tankis   22 gyv./km²
- Seniūnijos:
  - Alionių
  - Čiobiškio
  - Gelvonų
  - Jauniūnų
  - Kernavės
  - Musninkų
  - Širvintų
  - Zibalų

1. Širvintų rajono bendrojo plano bendrosios nuostatos

Bendrasis planas (BP) pateikiamas kaip visuma tekstinės ir grafinės medžiagos, kuri sujungta į:

- Pagrindinę dalį, kurią sudaro naudota informacija ir dokumentai; esamos būklės analizės apibendrinimas; socialinės, ekonominės, aplinkos raidos tendencijos ir prognozės; plėtros variantai (koncepcijos); bendrojo plano sprendiniai iki 2016 m. (prioritetai, sprendinių reglamentai); sprendinių pasekmių vertinimas, sprendinių įgyvendinimas.
- Priedai: tyrimų, apklausų medžiaga, esamos būklės analizė, BP koncepcinė dalis bei kita tekstinė bei iliustracinė medžiaga.

Bendrasis planas parengtas 1:50 000 masteliu ir į tikslesnį mastelį netransformuojamas. Todėl bendrojo plano sprendiniuose neparodyti ir nenagrinėjami pavieniai sklypai, jų ribos.

Pavienių sklypų naudojimo, užstatymo, tvarkymo režimai ir reglamentai nustatomi pagal Širvintų rajono BP sprendinių reglamentus, įvertinus konkrečią gamtinę ir urbanistinę situaciją žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentuose.

BP sprendinių – zonų, teritorijų, koridorių ir kitos ribos tikslinamos žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentuose. Rekomenduojama, kad BP M 1:50 000 pažymėta riba esant reikalui būtų keičiama sklypo ribomis, paliekant sklypo savininkui teisę pasirinkti sklypo priskyrimo vienai ar kitai zonai (teritorijai) alternatyvą.

2. Bendrojo plano sąsajos su kitais teritorijų planavimo dokumentais bei svarbiausiais teisės aktais

Širvintų rajono savivaldybės bendrasis planas rengiamas Širvintų rajono savivaldybės tarybos 2005 m. sausio 25 d. sprendimo Nr. 15 “Dėl Širvintų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano rengimo” pagrindu, vadovaujantis:

- Lietuvos Respublikos teritorijos bendruoju planu (Žin., 2002, Nr.110-4852);
- Valstybės ilgalaikės raidos strategija (Žin., 2002, Nr. 113-5029);
- Valstybine aplinkos apsaugos strategija (patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 1996 m. rugsėjo 25 d. nutarimu Nr. I-1550) (Žin., 1996, Nr. 103-2347);
- Nacionaline darnaus vystymosi strategija (Žin., 2003, Nr. 89-4029);
- Lietuvos valstybinės reikšmės kelių tinklo tobulinimo programa 2002-2015 metams;
- Lietuvos valstybinės reikšmės miškų plotų schema;
- Valstybiniu strateginiu atliekų tvarkymo planu (patvirtintu Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. balandžio 12 d. nutarimu Nr. 519);
- Vandens ūkio (vandens tiekimo ir nuotekų šalinimo) plėtros strategija (patvirtinta Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. sausio 12 d. įsakymu Nr.D1-23);
- Nacionaline energetikos strategija (patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2006 m. kovo 24 d. nutarimu Nr. IX-1130);
- Rengiamu Vilniaus apskrities teritorijos bendruoju planu;
- Vilniaus regiono plėtros planu 2007-2013 m.;
- 2006-2016 m. Vilniaus apskrities atliekų tvarkymo planu (patvirtintu Vilniaus regiono plėtros tarybos 2006 m. kovo 24 d. nutarimu Nr.10.9-1);
- Širvintų rajono savivaldybės planavimo sąlygomis nacionalinio, regiono, rajono lygmens bendrojo ir specialiojo planavimo dokumentams rengti, registruotomis 2006 m. kovo 20 d. Nr. 28;

- Širvintų rajono savivaldybės strateginiu planu (patvirtintu 2002 m. gruodžio 17 d., Širvintų rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. 94);
- Širvintų rajono savivaldybės valstybinės reikšmės miškų plotų schema (patvirtinta LRV 1997 m. spalio 23 d. nutarimu Nr. 1154);
- Kernavės miestelio ir apylinkių bendruoju planu (patvirtintu Širvintų rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. 1-45, 2006 m. vasario 24 d.);
- Kernavės miestelio detaliesiais planais (patvirtintais Širvintų rajono savivaldybės tarybos sprendimais Nr. 1-205 2006 m. lapkričio 28 d. ir Nr. 1-14 2007 m. vasario 19 d.);
- Valstybiniu Kernavės kultūrinio rezervato buferinės apsaugos zonos individualiu apsaugos reglamentu (Žin., 2005, Nr. 102-3798);
- Teritorijos prie automagistralės „Vilnius-Panevėžys“ Širvintų rajone specialiuoju planu (gyvenamųjų namų ir kitų teritorijų išdėstymo specialiuoju planu) patvirtintu Širvintų rajono savivaldybės tarybos 2007 m. kovo 27 d. sprendimu Nr. 1-71;
- Vandens telkinių pakrančių tvarkymo planais.

3. Bendrojo plano informacinė bazė

- a. Savivaldybės ir valstybės tarnybų (Nacionalinės žemės tarnybos, Saugomų teritorijų tarnybos, Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos ir kitų) duomenys;
- b. Transporto priemonių srautų ir jų charakteristikų natūrinių tyrimų analizės rezultatai;
- c. Savivaldybės seniūnų informacija, 2006 m.;
- d. Statistikos departamento oficialūs leidiniai ir duomenų bazės;
- e. Rengiamas Vilniaus apskrities bendrasis planas;
- f. Vilniaus apskrities (be Vilniaus miesto) gyventojų apklausa, tyrimo ataskaita, 2005 m.;
- g. Statistikos departamento informacija.

4. Bendrojo plano rengimo etapai

- Surinkta informacija, atlikta seniūnų apklausa, atlikta esamos padėties analizė.
- Parengtos esamos padėties analizės išvados.
- Parengti savivaldybės teritorijos BP koncepcijos 2026 metams trys alternatyvūs variantai (1-a dispersinės plėtros ir dvi reguliuojamos plėtros alternatyvos).
- Parengtas strateginio pasekmių aplinkai vertinimo apimties nustatymo dokumento variantas.
- BP koncepcijos variantai ir strateginio pasekmių aplinkai vertinimo apimties nustatymo dokumentas išsiųsti:
  - LR Kultūros ministerijos Kultūros paveldo departamento Vilniaus teritoriniam padaliniiui (Šnipiškių g. 3, LT- 09309 Vilnius) 2007-04-06;
  - LR Aplinkos ministerijos Vilniaus regiono Aplinkos apsaugos departamentui (Juozapavičiaus g. 9, LT-09311 Vilnius) 2007-04-06;
  - Valstybinei saugomų teritorijų tarnybai prie Aplinkos ministerijos (Juozapavičiaus g. 9, LT-09311 Vilnius) 2007-04-06;
  - Vilniaus visuomenės sveikatos centrui, Širvintų filialui (Vilniaus g. 109, LT-19126 Širvintos) 2007-04-11;
  - Širvintų rajono savivaldybės administracijai (Vilniaus g 61, LT-19120 Širvintos) 2007-04-11.

- Sulaukta atsakymų su pastabomis (*vertintojų pastabos SPAV apimties dokumentacijos prieduose*):
  - Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Vilniaus teritorinio padalinio 2007-04-06.
- Rengiant strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ataskaitą į pateiktas pastabas atsižvelgta.
- Vadovaujantis SPAV apimties nustatymo dokumentu buvo parengta SPAV ataskaita ir pristatyta visuomenei 2007 m. liepos 12 d.
- Su visuomene apsvastyta SPAV ataskaita buvo pateikta vertintojams:
  - LR Kultūros ministerijos Kultūros paveldo departamento Vilniaus teritoriniam padaliniiui (Šnipiškių g. 3, LT- 09309 Vilnius) 2007-07-18;
  - Valstybinei saugomų teritorijų tarnybai prie LR Aplinkos ministerijos (Juozapavičiaus g. 9, LT-09311 Vilnius) 2007-07-24;
  - Vilniaus regiono Aplinkos apsaugos departamentui (Juozapavičiaus g. 9, LT-09311 Vilnius) 2007-07-18;
  - Vilniaus visuomenės sveikatos centrui, Širvintų filialui (Vilniaus g. 109, LT-19126 Širvintos) 2007-07-18;
  - Širvintų rajono savivaldybės administracijai (Vilniaus g. 61, LT-19120 Širvintos) 2007-07-18.
- Sulaukta atsakymų su pastabomis (*vertintojų pastabos SPAV apimties dokumentacijos prieduose*):
  - Vilniaus regiono aplinkos apsaugos departamento 2007-08-03;
  - Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos 2007-08-29;
  - Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Vilniaus teritorinio padalinio 2007-08-01.
- Patikslintos SPAV ataskaitos pakartotinai išsiųstos Valstybinei saugomų teritorijų tarnybai prie Aplinkos ministerijos ir Vilniaus regiono aplinkos apsaugos departamentui (*vertintojų išvados SPAV ataskaitos prieduose*)
- Dispersinės ir reguliuojamos plėtros koncepcijos variantai įvertinti ir tarpusavyje palyginti kaip tai buvo numatyta strateginio pasekmių aplinkai vertinimo apimties nustatymo dokumente ir atsižvelgus į vertintojų pastabas. Variantų įvertinimo ir palyginimo rezultatams padaryti papildymai neturėjo esminės įtakos.
- Komitetams, frakcijoms, visuomenei buvo teikti trys koncepcijos variantai – dispersinės plėtros Nr. 1, reguliuojamos plėtros Nr. 2 ir Nr. 3 ir strateginis pasekmių aplinkai vertinimas visiems variantams.
- Iš trijų koncepcijos variantų atrinktas vystytinas bendrojo plano reguliuojamos plėtros variantas Nr. 3.
- Širvintų rajono savivaldybės Taryba 2007 m. rugsėjo 25 d. Nr. 1-126 sprendimu „Dėl pritarimo Širvintų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano koncepcijai“ patvirtino reguliuojamos plėtros BP koncepcijos variantą Nr. 3.
- Parengti savivaldybės BP sprendiniai.
- Parengta SPV ataskaita.

5. Bendrojo plano sprendinius įtakoiantys bendrieji išorės veiksniai

- Lietuvos narystė Europos Sąjungoje ir galimybė pasinaudoti 2007-2013 metų ES parama savivaldybės socialinei, ekonominei plėtrai, gyvenimo ir aplinkos kokybei gerinti;
- Globalizacijos veiksniai, kurie yra susiję su naftos ir dujų kainomis, šalies gyventojų intensyvia emigracija ir galima imigracija, kapitalo ir darbo rinkos pokyčiais;
- Širvintų savivaldybės vaidmuo šalies gyvenamųjų vietovių sistemoje yra susijęs su jos administracinėmis funkcijomis jos teritorijoje, neformaliu bendradarbiavimu ir konkurencija visose veiklos srityse, tiek Vilniaus apskrities, tiek ir kitų regionų mastu;
- Šalies bendrojo vidaus produkto ir kitų makroekonominių procesų raidos įtaka savivaldybės socialinei ir ekonominei plėtrai;
- Tiesioginių užsienio kapitalo investicijų neapibrėžtumas;
- Įmonių migracijos, kūrimosi ir nykimo tikimybė;
- Nepakankamos teritorinių ir sektoriinių planavimo dokumentų integracijos realiosios galimybės;
- Užsitęsusi žemės reforma;
- Ribotos savivaldybės biudžeto galimybės nėra palankios darniajai plėtrai;
- BP sprendiniai nėra tiesiogiai susiję su finansavimo sistema.

Bendrajame plane dauguma išorės veiksnių laikomi kaip neapibrėžti laike ir erdvėje veiksniai, kurie praktiškai savivaldybės bendrojo plano rėmuose yra neprognozuojami ir tuo labiau nevaldomi. Jie įvertinti kaip visuma veiksnių, skatinančių akcentuoti principinius ir ateityje keistinus bei galimus papildomus bendrojo plano sprendinius.

6. Bendrąjį planą įtakoiantys esminiai savivaldybės esamos būklės veiksniai

Esminiai vidiniai veiksniai, įtakoiantys savivaldybės teritorijos plėtros procesus:

- Rajono gyventojams Širvintų miestas yra svarbiausias centras dėl didžiausio institucinio aprūpinimo. Pacentrių funkcijas vykdo gyvenamosios vietovės, turinčios ir išlaikiusios ne mažesnę kaip 300 gyventojų skaičių pastaruosius 30 metų.
- Širvintų savivaldybės gyventojams svarbi Vilniaus įtaka, kaip ir didelė Širvintų rajono socialinio ekonominio potencialo priklausomybė nuo didmiesčio raidos tendencijų.
- Širvintų rajono gyventojų skaičius mažėja 30 metų, esminė mažėjimo priežastis – labai didelis natūralus gyventojų mažėjimas dėl mažo gimstamumo ir palyginti didelio gyventojų mirtingumo.
- Migracijos potencialas yra apie 11,5 % rajono gyventojų. Pagrindinės priežastys: nepatenkinamos gyvenimo sąlygos, karjera, mažas uždarbis.
- Spartesnis kaimo gyventojų senėjimas ir didesnė neaktyvių gyventojų dalis.
- Veikiantiems visų tipų ūkiams priklauso 52 % žemės ūkio naudmenų, t.y. apie pusę naudmenų žemės ūkio produkcijos gamybai nėra naudojama.
- Didelė gyventojų, ypač kaimo, pragyvenimo priklausomybė nuo pensijų ir pašalpų, nuo šeimos ir kitų asmenų išlaikymo.
- Pajamos iš žemės ūkio veiklos yra apie 5,4 karto didesnės negu Vilniaus apskrityje.

- Esamų būstų didelis nusidėvėjimas, bloga priežiūra ir atnaujinimas. Kaimo vietovėse tik 61 % būstų aprūpinti standartine inžinerine įranga.
- Socialinio (savivaldybės) būsto fondas per mažas teikti reikšmingesnę paramą.
- Lopšelių, darželių, kultūros įstaigų, sporto pramogų, prekybos paslaugų ir darboviečių sklaida yra pernelyg silpna.
- Vyrauja smulkūs žemės ūkio ūkiai (iki 10 ha). Jie sudaro iki 80 % visų ūkių.
- Tiesioginių užsienio investicijų (lt/gyv.) dinamika nepalanki, augimo tempai nedideli, ryškus atotrūkis nuo šalies ir Vilniaus apskrities lygio.
- Materialinių investicijų lygis lt/gyv. sudaro apie 15 % šalies vidurkio.
- Širvintų savivaldybė mažai žinoma turistiniu potencialu, silpna jos informacinė sistema.
- Pagal santykinius palyginamuosius rodiklius bendra teršalų emisija iš stacionarių šaltinių, paimtas vandens kiekis, nuotekų kiekis ir išvalymo lygis rodo geresnę aplinkos kokybę negu Vilniaus apskrityje ir šalyje.
- Didėja gyvenimo ir aplinkos kokybės skirtumai ir socialinės atskirties lygis tarp rajono centrinės dalies (Širvintų miestas ir gretimos augančios gyvenamosios vietovės) ir periferinių seniūnijų.

7. Esamos būklės apibendrinimas, esminės problemos

Širvintų rajono savivaldybės teritorijų raidos esamos būklės įvertinimas remiasi darnios plėtros koncepcijos nuostatomis. Ši koncepcija suprantama kaip procesas (pastangos) suderinti ekonominį augimą ir socialinę pažangą, neeikvojant neatsinaujinančių gamtos išteklių ir nekeltant grėsmės ekologiškai pusiausvyrai.

Šios pastangos turėtų kurti:

Sveiką aplinką: švarus oras, žemė, vanduo, biologinė įvairovė, pagrįstas gamtinių išteklių naudojimas. Visa tai tiesiogiai lemia gyvenimo kokybę.

Gyvybingą ekonomiką: plati ekonominė bazė, galinti prisitaikyti prie besikeičiančių veiklos sąlygų ir konkuruoti su kitais rajonais, miestais; eksportuoti produkciją tarp to ir į užsienį; garantuoti gyventojų užimtumą; gebėti pritraukti naujas investicijas.

Socialinę gerovę: gyventojų saugumas; pilnas ir kokybiškas kultūrinių bei dvasinių poreikių tenkinimas; prieinamas būstas, komunalinės ir kitos paslaugos, išsilavinimo ir susisiekimo galimybės.

Aktyvią bendruomenę.

Būklės analizės ir būklės įvertinimo detalumą ir tikslumą riboja prieinamas informacinis aprūpinimas ir Širvintų rajono teritorinis detalumas masteliu 1:50 000. Dėl informacijos (tinkamos ir reprezentatyvios) seniūnijų lygmenyje stokos, socialiniai ir ekonominiai bei kiti skirtumai identifikuoti iš dalies. Žinomi yra įvertinti įvairiomis formomis BP sprendiniuose.

Būklės įvertinimas įmanomas tik santykinis. T. y. būklės įvertinimas yra palyginimo su tam tikru etalonu rezultatai. Bendru atveju etalonu galėtų būti planavimo normos (privalomųjų reikalavimų visuma) ar siektini kokybės ar kitokie standartai. Planavimo normų ir standartų nėra. Nei viena iš šalies savivaldybių, tikriausiai jos būklės rodiklių visuma, nėra pripažinta kaip geriausia ar etaloninė.

Todėl Širvintų rajono savivaldybės būklės įvertinimui buvo pasirinktas rajono savivaldybės socialinės, ekonominės ir aplinkos būklės rodiklių palyginimas su tokių pat rodiklių Lietuvos ir Vilniaus apskrities savivaldybių vidurkais. Tai yra teisingas principas, leidžiantis išmatuoti palankų ar nepalankų nuokrypį nuo vidurkio, atspindinčio bendrąją visų savivaldybių raidos tendenciją toje

pačioje socialinėje ekonominėje erdvėje, tačiau skirtingose gamtinėse sąlygose ir skirtingoje urbanistinėje posistemėje.

Indikatoriaus (palankumo vertės) skaitinis dydis $i_x < 1$ reiškia, kad Širvintų savivaldybės veikla tam tikroje x veikloje yra silpnesnė (arba žemesnės kokybės) negu vidutiniškai Lietuvoje arba Vilniaus apskrityje;

$i_x = 1$ – atitinka Lietuvos, Vilniaus apskrities vidurkius;

$i_x > 1$ – tam tikra veikla (kokybė) yra aktyvesnė (aukštesnė) negu vidutiniškai Lietuvoje arba Vilniaus apskrityje.

Remiantis 136 indikatorių verčių visuma, konstatuojama tokia Širvintų rajono savivaldybės esama būklė:

a. Širvintų savivaldybės socialinė ekonominė ir aplinkos būklė yra nevienalytė ir prieštaringa:

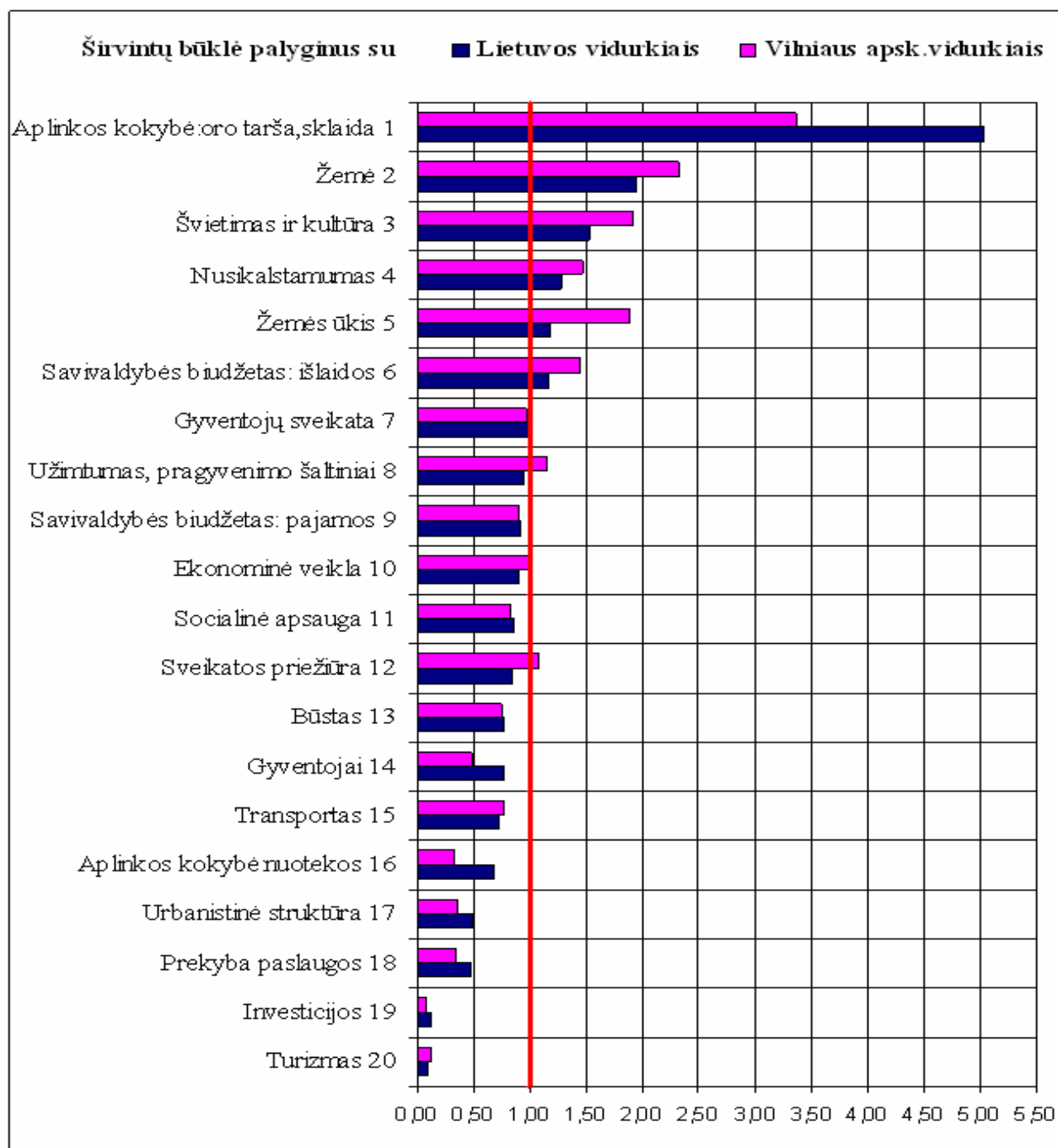
- pagal 6 veiklos rūšis (30% identifikuotų veiklos rūšių) Širvintų savivaldybės būklė yra **esminiai blogesnė** negu Lietuvos ir Vilniaus apskrities būklės vidurkiai tose pačiose veiklos srityse;
- pagal 10 veiklos rūšių (50% identifikuotų veiklos rūšių) Širvintų savivaldybės būklė yra panaši į Lietuvos būklės vidurkius ir pagal 8 (40%) veiklos rūšis panaši į Vilniaus apskrities būklės vidurkius su $\pm 0,25$ verčių nuokrypiais;
- pagal 4 veiklos rūšis (20% identifikuotų veiklos rūšių) Širvintų savivaldybės būklė yra **esminiai geresnė** negu Lietuvos būklės vidurkiai ir pagal 6 veiklos rūšis (30%) esminiai geresnė negu Vilniaus apskrities būklės vidurkiai.

b. Pavienių veiklos rūšių, aplinkos ir žemės kokybės 20 indikatorių grupių būklės palankumo vertės šalies ir apskrities rodiklių požiūriu sudaro tokius pasiskirstymus:

Indikatorių vidurkių reikšmės

Sritis (Indikatorių grupės)	Indikatorių (palankumo verčių) vidurkių reikšmės			
	Rangai	Palyginus su šalies vidurkiais	Rangai	Palyginus su Vilniaus apskrities vidurkiais
Aplinkos kokybė: oro tarša, sklaida	1	5,03	1	3,36
Žemė	2	1,94	2	2,32
Švietimas ir kultūra	3	1,52	3	1,92
Nusikalstamumas	4	1,27	5	1,46
Žemės ūkis	5	1,18	4	1,89
Savivaldybės biudžetas: išlaidos	6	1,17	6	1,45
Gyventojų sveikata	7	0,98	10	0,97
Užimtumas, pragyvenimo šaltiniai	8	0,94	7	1,16
Savivaldybės biudžetas: pajamos	9	0,92	11	0,91
Ekonominė veikla	10	0,91	9	0,99
Socialinė apsauga	11	0,85	12	0,83
Sveikatos priežiūra	12	0,84	8	1,08
Būstas	13	0,77	14	0,75
Gyventojai	14	0,77	15	0,49

Transportas	15	0,72	13	0,77
Alinkos kokybė:nuotekos	16	0,67	18	0,33
Urbanistinė struktūra	17	0,48	16	0,36
Prekyba, paslaugos	18	0,46	17	0,34
Investicijos	19	0,13	20	0,08
Turizmas	20	0,10	19	0,12

Širvintų savivaldybės privalumai šalies ir Vilniaus apskrities mastu yra:

- palankus gyvenamai aplinkai oro taršos lygis;
- priimtina žemės naudojimo struktūra ir žemės kokybė;
- gerai išvystyta švietimo ir kultūros sfera;
- mažas užregistruotas nusikalstamumo lygis;
- aukštas biudžeto išlaidų lygis

Širvintų savivaldybės didžiausias atsilikimas ir problemos šalies bei Vilniaus apskrities kontekste:

- neišvystyta turizmo sfera, poilsio paslaugų organizavimas;
- labai mažos materialinės ir tiesioginės užsienio investicijos;
- silpnai išvystyta mažmeninė prekyba, įvairios buities ir kitos paslaugos gyventojams, restoranų ir kavinių paslaugos;
- silpna urbanistinė struktūra;
- nepalanki aplinkai nuotekų situacija: mažas išvalytų iki DLT normų kiekis;
- maža kelių su pagerinta danga struktūrinė dalis;
- nepalankūs demografiniai procesai: neigiamas natūralus gyventojų mažėjimas ir neigiamas migracijos saldo, bendras kaimo ir miesto gyventojų skaičiaus mažėjimas.

8. Raidos tendencijos ir prognozės

8.1 Žemės naudojimas

Širvintų rajono esamos žemės naudojimo būklės rodikliai pateikti žemiau esančioje lentelėje.

Širvintų rajono esamos žemės naudojimo būklės rodikliai, lyginant su Lietuvos Respublikos vidutiniais rodikliais 2007 m. sausio 1d.

Žemės	Struktūra %	
	Širvintų raj.sav.	Lietuvos Respublika
I. Žemės naudmenų sudėtis, proc.		
žemės ūkio naudmenos	56,02	53,3
miškai	30,58	31,2
vandens telkiniai	2,50	4,0
medžių ir krūmų želdiniai, pelkės	2,2	3,3
užstatytos teritorijos keliai	4,25	4,8
kia žemė	4,45	3,4
Iš viso:	100,0	100,0

Bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo laikotarpio pabaigoje Širvintų rajono teritorijoje planuojama žemės fondo naudojimo struktūra:

- žemės ūkio paskirties žemės – 39818,60 ha
- miškų ūkio paskirties žemės – 30415,70 ha,
- vandens ūkio paskirties žemės – 2264,50 ha,
- užstatytos teritorijos - 15132,88 ha,
- kitos paskirties žemės – 1027,42 ha.

Širvintų rajono savivaldybės teritorijoje žemės ūkio paskirties žemės yra daugiau nei vidutiniškai šalyje, tačiau žemė naudojama ekstensyviau. Didele dalimi tai priklauso nuo žemės derlingumo, jos būklės. Savivaldybės teritorijos žemės ūkio naudmenos nepasižymi aukštu našumu. Čia vyrauja iki 32 balų dirvožemio našumas, kuris užima apie 28,6 % visų žemės ūkio naudmenų. Vidutinis dirbamos žemės dirvožemių našumo balas Širvintų rajono savivaldybėje yra 33,1, Lietuvoje – 42,3. Nusausintos žemės rajono savivaldybėje 2007-01-01 būklei buvo 36911,82 ha (40,75%), iš kurios 6,5 % blogos melioracinės būklės plotai.

LR žemės ūkio ministro 2004 m. vasario 27 d. įsakymu Nr. 3D – 72 “Dėl mažiau palankių ūkininkauti vietovių” išskirtos vietovės, kurioms gresia pavojus būti apleistoms ir kur atsiranda būtinybė išsaugoti kaimą. Širvintų rajono savivaldybė priskirta prie šių vietovių.

Žemės ūkio veiklai keletą metų nepanaudotos (nedeclaruotos) žemės ūkio naudmenos dėl gamtinių procesų palaiapsniui apauga krūmais ir menkaverčiu mišku, supelkėja. Šių plotų išsaugojimą ir grąžinimą žemės ūkio veiklai užtikrins bendrajame plane intensyviai žemės ūkio veiklai numatytos teritorijos. Neįgyvendinus bendrojo plano sprendinių, toliau vyktų žemės ūkio paskirties teritorijų degradacija, o patirtus nuostolius būtų galima išreikšti išlaidų, kažkada skirtų melioracijos ir žemės gerinimo darbams atlikti, verte. Vidutinė šių darbų kaina - 5 tūkst. Lt/ha. 2004 m. sausio 1d.

Valstybinio žemėtvarkos instituto duomenimis Širvintų rajono savivaldybėje buvo 1522,42 ha apleistų žemių. Tai sudarė 3,0 % nuo bendro rajono savivaldybės žemės ūkio naudmenų ploto.

Žemės naudojimo pokyčiai bus susiję su prognozuojama:

- būsto plėtra, viešųjų erdvių plėtra esamose užstatytose teritorijose jas modernizuojant arba jas tankinant arba kitaip efektyviau urbanizuojant.
- inžinerinės ir susisiekimo esamos infrastruktūros rekonstrukcija ir nauja plėtra;
- rekreacinių teritorijų aktyviam ir pasyviai poilsiui įrengimu;
- mažo našumo ir sudėtingo reljefo ir kitose nepalankiose žemės ūkiui žemėse rekomenduojamu miško sodinimu, jeigu tam parama bus pakankama miško įveisimui, priežiūrai ir nesumažins pragyvenimo lygio.

8.2 Gyventojų skaičiaus prognozė

Galimi 3 esminiai gyventojų skaičiaus raidos scenarijai:

pirmasis - išliks esamas natūralaus gyventojų prieaugio (n) ir migracijos saldo (m) tendencijos. Pastaraisiais metais vidutiniai jų dydžiai savivaldybės mastu buvo tokie:

	Prognozė:	n = - 6,6	1000 gyv.
2006 m.	2026 m.	m = + 0,6	1000 gyv.
7 100 (miesto gyv.)	6 700 (miesto gyv.)	T.y. bendras vidutinis gyventojų mažėjimo tempas buvo $p = - 0,6 \%$ per metus. Įvertinant miestų ir kaimų gyventojų mažėjimo tempų skirtumus, augimo tempai būtų: $p_{\text{miesto}} = - 0,3 \%$ $p_{\text{kaimo}} = - 0,7 \%$	
12 400 (kaimo gyv.)	10 700 (kaimo gyv.)		
viso gyv. : 19 600	viso : 17 400		

Gyventojų mažėjimas bus diferencijuotas. Stabilesnės bus Ukmergės - Vilniaus koridoriaus seniūnijos.

antrasis – esamos natūralaus prieaugio tendencijos iš dalies pasikeis, jeigu Vilniaus metropolizacijos banga sustiprės ir Širvintų savivaldybėje. Tokiu atveju demografinė struktūra pasipildytų jaunomis ir turtingesnėmis šeimomis, kurių darbo vieta liktų Vilniuje, padidėtų natūralaus prieaugio tikimybė. Tikėtina, kad galima ir Širvintų miesto gyventojų migracija į priemiestį. Prognozuotini tokie bendri rodikliai:

	Prognozė:	n = - 2,0	1000 gyv.
2006 m.	2026 m.	m = + 2,5	1000 gyv.
viso gyventojų: 19 600	viso gyventojų: 21 700	$p = + 0,5 \%$ T. y. gyventojų skaičius augtų $p = + 0,5 \%$ per metus.	

Kaimo gyventojų prieaugis labiausiai tikėtinas Kernavės, Musninkų, Širvintų, Jauniūnų seniūnijose.

trečiasis – optimistinis, kurį apibūdintų tokie procesai: šalies gyventojų migracija į užsienį stabilizuota ir vyksta realus grįžimas į šalį; didmiesčių metropolizacija skatina darbo vietų kūrimą ir šalies vidinių gyventojų persiskirstymą, kaimo vietovių plėtrą dėl metropolizacijos nuolatinių ir laikinų gyventojų; susiformuoja teigiamas ar artimas jam natūralus prieaugis. Optimistiniais tempais laikytina $p = +1,5\%$.

	Nuolatinių gyventojų prognozė:	Laikinių gyventojų (II būsto gyventojų)
2006 m.	2026 m.	2026 m.
viso gyv. : 19 600	viso gyv.: 26 400	apie 3 500

8.3 Gyvenamųjų vietovių sistemos raidos tendencijos

Širvintų miestas dėl administracinių funkcijų, darbo vietų koncentracijos, socialinės ir paslaugų, pramogų koncentracijos išliks patrauklus visoms Širvintų rajono gyventojų kategorijoms ir tai paskatins gyventojų koncentraciją miesto administracinėje teritorijoje ir gretimuose kaimuose.

Esamas 488 kaimų ir miestelių tinklas yra susiformavęs senai ir iš esmės atitiko smulkaus žemės ūkio ir kaimo gyventojų interesus palyginti uždaro gyvenimo būdo ir natūrinio ūkio laikmečiu.

Šiandien mažosios gyvenvietės gali tiktai smulkaus žemės ūkio, amatų, kaimo ir agroturizmo reikmėms, individualizuotų ir specializuotų pramogų ir poilsio organizavimo, smulkios prekybos ir paslaugų poreikiams. Maža tikimybė, kad mažosios iki 100 gyventojų gyvenvietės, kurios sudaro apie 90 % visų gyvenamųjų vietovių turės galimybę sukurti ir išlaikyti socialinę infrastruktūrą, įgyti šiuolaikinę inžinerinę įrangą. 1978-2001 metais visose šiose gyvenvietėse gyventojų skaičius mažėjo, t.y. mažėjo jų patrauklumas.

1978-2001 m. 91 gyvenvietė liko be gyventojų. Prognozuojama, kad šis procesas tęsis.

Prognozuojama, kad patraukliomis išliks ir į perspektyvios gyvenamųjų vietovių sistemos bazę gali pretenduoti Širvintų miestas ir 8-9, daugiau kaip 300 gyventojų turinčios gyvenvietės. Bendros gyvenviečių sistemos raidos tendencijos – miesto ir kaimų gyventojų skaičius mažėja. Vien Širvintų socialinis ekonominis potencialas yra per mažas ir nepajėgia stabilizuoti kaimų nykimo tendencijos. Iš dalies svarbesnė yra Vilniaus įtaka.

Širvintų savivaldybė ne tik išliks Vilniaus metropolio struktūrinė dalimi, bet ir bus vis labiau funkciškai priklausoma ir integruota jo struktūra. Todėl tikėtina, kad dėl to gali būti perkeltos Vilniuje veikiančios įmonės arba kuriamos naujos.

8.4 Būsto, gyvenimo sąlygų raidos tendencijos

Širvintų rajone būstų kokybė (61 % visų būstų yra mediniai, vidutinis būsto nusidėvėjimas, įvertinant vidutinę pastatų gyvavimo trukmę lygią 80 metų, yra 45 %) bei silpna pastatų priežiūra lemia didelius pastatų šilumos nuostolius ir nukrypimus nuo norminių pastatų mikroklimato sąlygų šildymo sezono metu. 2001 metų surašymo duomenimis centrinę šildymo sistemą turėjo tik 46,5 % visų būstų, o kai kuriuose būstuose iš viso nebuvo įrengta šildymo sistema.

Širvintų rajone palyginti nedidelei daliai gyventojų centralizuotai tiekiamas geriamasis vanduo ir centralizuotai šalinamos nuotekos. Likusi gyventojų dalis naudoja šachtinių šulinių gręžinių vandenį, o nuotekas šalina išsėmimo duobėse. Tačiau šachtinių šulinių vandeniui būdingas didelis nitratų kiekis (pavasari), kietumas, mikrobiologinis užterštumas (vasarą). Šiuo metu nuotekų

surinkimo tinklai yra nepakankamai išvystyti. Tik 23 % rajono gyventojų yra pasijungę prie nuotekų surinkimo sistemos.

1995-2005 m. laikotarpiu apsirūpinimo būstu lygis statistiškai išaugo nuo 23,3 iki 27,2 m²/1gyv. Kadangi prognozuojama, kad gyventojų skaičius mažės, todėl netgi išliekant tam pačiam būsto fondui, statistinis aprūpinimas būstu didėtų savaime. Pagal gyventojų skaičiaus kitimo ir bendrosios būsto sferos raidos tendencijas prognozuojamas toks trendas:

<u>Metai</u>	<u>Gyventojų sk.</u>	<u>Aprūpinimas m²/1 gyv.</u>
2006 m.	19 600	27,2 m ² /1gyv.
2026 m.	17 400	35 m ² /1gyv.
2026 m.	26 400	35 m ² /1gyv.

Svarbiausi būsto plėtros argumentai:

- Būstų kokybinio atnaujinimo poreikis labai didelis – apie 40% būstų. Tempai priklausys nuo gyventojų stabilumo ir jų mokumo;
- Naujo būsto miestuose ir kaimuose statybos iniciatoriai – nuolatiniai savivaldybės gyventojai, siekiantys pagerinti gyvenimo sąlygas, ypač pasirenkant atskiro šeimos namo ar sodybos variantą. Kita grupė – dėl didmiesčių (iš dalies ir kitų miestų) metropolizacijos atsiradę nauji savivaldybės gyventojai siekiantys įsikurti palankioje susisiekimo su Vilniumi ir gamtinėje aplinkoje (jeigu tam bus sudaromos sąlygos). Ši gyventojų kategorija gali prisidėti prie esamų sodybų atnaujinimo;
- 5 % būsto fondo turėtų sudaryti savivaldybės būstas – socialiai remtiniams, jaunosms šeimoms, darbo jėgos migrantams;
- Nenuolatiniai gyventojai (II būsto kategorija) galėtų papildomai įkurti apie 800 sodybų;
- Aprūpinimas inžineriniais tinklais – svarbiausias tikslas.

8.5 Socialinė aplinka

Didelis mažų gyvenviečių tinklo tankis yra pagrindinė santykinai silpno kultūros, pramogų, parkų, švietimo, globos ir kitų socialinės infrastruktūros įstaigų prieinamumo priežastis. Ją didina komunikacinis izoliuotumas (didelės laiko, piniginės išlaidos), kuris ypač paliečia vyresnio amžiaus gyventojus bei kitus, neturinčius ir negalinčius išlaikyti personalinio susisiekimo priemonių. Viešojo transporto išvystymo lygis šiuo požiūriu nėra pakankamas.

Socialinę atskirtį skatina rajono centro patrauklumas, kaimo vietovių ekonominės bazės monotoniškumas ir užimtumo pasirinkimo alternatyvų stoka. Tačiau prognozuojama gyventojų koncentracija stambesnėse gyvenamosiose vietovėse, leis sumažinti socialinę atskirtį.

Problema:

Stoka socialinio būsto, kurio dalis bendroje būsto struktūroje turėtų sudaryti apie 5 % dalį. Šis būstas skiriamas ne vien žmonėms, kurių mokumas žemas (nepajėgūs įsigyti, išlaikyti nuosavą būstą ar jį nuomotį), bet ir tiems žmonėms, kurių būstas kaimuose, vienkiemiuose yra nelikvidus, nesaugus ir kuriems reikalinga parama ir globa. Socialiai ir ekonomiškai svarbu aprūpinti prieinamu vadinamuoju startiniu būstu jaunosms šeimoms.

8.6 Užimtumo, ekonominės bazės kaita

Remiantis esamos būklės analize galima teigti, kad artimiausią dešimtmetį užimtumo ir ekonominės bazės struktūra neišliks pastovi dėl įvairių veiksnių, tarp jų – nepriklausančių nuo savivaldybės kompetencijos (šalies ir ES socialinės, ekonominės politikos, globalizacijos procesų), demografinių procesų (neigiamo natūralaus prieaugio, gyventojų senėjimo tempų, didelio migracijos potencialo, iš dalies dėl metropolizacijos proceso).

Svarbiausios užimtumo ir ekonominės bazės kaitos kryptys:

- savivaldybės darbo jėgos balansas bus vis labiau atviresnis, darbo vietos pasirinkimas labiau priklausys ne nuo gyvenamosios vietos, o nuo darbo vietų pasiūlos, nuo darbo sąlygų, reikalaujamos kompetencijos, galimo atlyginimo ir t. t. Tokio balanso prielaida – lengvasis automobilis;
- dėl atviresnio darbo jėgos balanso nuolatinių Širvintų savivaldybės užimtų gyventojų dalis statistiškai mažės, nes augs tų gyventojų užimtumas Vilniuje ir kitur. Todėl ir naujų darbo vietų kūrimas tik iš dalies reguliuos Širvintų savivaldybės gyventojų užimtumą. T. y. ryškės vis didesnė miestų ir savivaldybių konkurencija;
- didžiausia tiesioginės užimtumo kaitos tikimybė – mažės užimtumas žemės ūkyje. Pagal analogiją su ES šalimis užimtumas gali sumažėti 2 – 3 kartus. Atitinkamai mažės dalis gyventojų, kurių pajamų šaltinis būtų žemės ūkis. Tačiau tai nebūtinai mažins kaimo gyventojų skaičių;
- sumažės struktūrinė dalis gyventojų, kurių pragyvenimo šaltinis yra pensijos, jeigu vyraus antrasis gyventojų skaičiaus augimo scenarijus;
- didės aptarnavimo sferos poreikis (prekyba, paslaugos) dėl mažėjančio šeimų ūkių skaičiaus ir pajėgumų bei gyvenimo būdo pokyčių (antrasis scenarijus);
- komunalinio ūkio pajėgumų poreikis augs dėl naujų ir esamų inžinerinių tinklų, gyvenamųjų namų atnaujinimo darbų poreikio, gyvenamosios aplinkos, viešųjų erdvių, gatvių ir kelių, priežiūros ir tvarkymo.

8.7 Kraštovaizdis, galima jo raida

Beveik visa rajono teritorija yra Nemuno vidurupio ir Neries žemupio plynaukštėje – Vidurio žemumos ir Baltijos aukštumų sąlyčio juostoje.

Gamtinis karkasas yra itin svarbi daugiafunkcinė sistema, užtikrinanti bendrą teritorijos kraštovaizdžio stabilumą, gyvybingumą bei jame vykstančių migracinių ryšių nepertraukiamumą. Gamtinės aplinkos stabilumo užtikrinimas palaikant, formuojant ar gausinant gamtinio karkaso elementų kokybę teritorijoje savo ruožtu garantuoja didesnę teritorijos ūkinį potencialą bei geresnę gyvenamosios aplinkos kokybę. Širvintų rajono teritorijos gamtinis karkasas yra neatsiejama bendro šalies teritorijos gamtinio karkaso dalis. Gamtinio karkaso sistemą sudaro šios dalys:

- geoekologinės takoskyros;
- geosistemų stabilizavimo arealai ir ašys;
- migraciniai koridoriai.

Geoekologinės takoskyros – tai teritorijos, jungiančios ypatinga ekologine svarba bei jautrumu pasižyminčias vietas: upių aukštupius, vandenskyras, aukštumų ežerynus, kalvynus, pelkynus bei požeminių vandenų intensyvaus maitinimo plotus. Jos palaiko bendrąją gamtinio kraštovaizdžio ekologinę pusiausvyrą. Geoekologinė takoskyra, besitęsianti centrine rajono dalimi nuo rytinės dalies iki vakarinės, plačiai apimdama Širvintos upės slėnį, priskiriama rajoninei tarpsteminio stabilizavimo ašiai. Visoje rajono teritorijoje geoekologinės takoskyros užima 17439

ha, arba 19,25 proc. Svarbiausia kraštovaizdžio formavimo kryptis geoekologinių takoskyrų teritorijose - kraštovaizdžio natūralumą atkuriančių elementų gražinimas ir gausinimas.

Geosistemų vidinio stabilizavimo arealai ir ašys – tai teritorijos, užimančios tarpinę padėtį tarp geoekologinių takoskyrų ir migracijos koridorių, galinčios pakeisti šoninius migracijos srautus (šoninį nuotėkį), taip pat reikšmingos biologinės įvairovės požiūriu: želdinių masyvai bei grupės, natūralios pievos, pelkės bei kiti vertingi stambiųjų geosistemų ekotopai. Šios teritorijos kompensuoja neigiamą ekologinę įtaką gamtinėms sistemoms. Širvintų rajone geosistemų stabilizavimo mazgai ir juostos apima 23473 ha plotą, kas sudaro 25,91 proc. rajono teritorijos ploto. Svarbiausia kraštovaizdžio formavimo kryptis - esamo natūralaus kraštovaizdžio pobūdžio išlaikymas ir saugojimas.

Migraciniai koridoriai – tai slėniai, raguvynai bei dubakloniai, kuriais vyksta intensyvi medžiagų, energijos ir gamtinės informacijos srautų apykaita ir augalų bei gyvūnų rūšių migracija. Širvintų rajone migracijos koridoriai apima 15,14 proc. rajono teritorijos ploto. Regioniniai ir svarbiausi rajoniniai migracijos koridoriai apima 7463 ha teritoriją, o kiti rajoniniai ir svarbiausi vietiniai migracijos koridoriai – 6253 ha. Širvintų rajone migracijos koridoriai daugeliu atveju sutampa su rajono teritorijoje esamų upių ir upelių (Musė, Apušė, Milčiupė ir kt.) slėniais. Svarbiausia kraštovaizdžio formavimo kryptis - gražinti ir gausinti kraštovaizdžio natūralumą atkuriančius elementus.

Gamtinio karkaso nustatymo tikslus ir sudėtį nustato Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymas (Žin., 2001, Nr. 108-3902), bendruosius gamtinio karkaso teritorijų formavimo principus, apsaugos, tvarkymo, naudojimo ir planavimo reikalavimus nustato gamtinio karkaso nuostatai (Žin., 2007, Nr. 22-858).

Gamtinio karkaso konservacinės, miškų, žemės ūkio ir kitos - rekreacinės paskirties teritorijose draudžiama statyti pramonės įmones, kurioms reikalingi taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimai, ir gyvenamuosius kvartalus. Gyvenamasis kvartalas gamtinio karkaso teritorijoje – 3 ar daugiau gyvenamųjų namų ar ūkininkų sodybų, atstumas tarp kurių ne mažesnis kaip 150 m, o ūkinė veikla gamtinio karkaso teritorijose gali būti vykdoma tik įvertinus šios veiklos poveikį gamtiniam kraštovaizdžiui ir biologinei įvairovei teisės aktų nustatyta tvarka, numačius ir įgyvendinus įvairiapuses priemones antropogeniniam poveikiui kompensuoti, gamtiniam kraštovaizdžiui ir biologinei įvairovei išsaugoti ar atkurti.

Gamtinio karkaso teritorijose skatinama veikla, kuria užtikrinama kraštovaizdžio ekologinė pusiausvyra, palaikomas ir stiprinamas ekosistemų stabilumas, vykdoma renatūralizacija (vykdant technines priemones, mažinančias sausinamosios melioracijos poveikį, sudarančias sąlygas pelkėdarai, upelių ar jų ruožų, natūralių vandentakų atsistatymui, natūraliam augalų bendrijų ir gyvūnų populiacijų ir jų migracijos kelių formavimuisi) ir ekosistemų atkūrimas, palaikoma ir didinama biologinė įvairovė, bendras teritorijos miškingumas, saugomi ir įveisiami želdynai, želdiniai agrarinėse ir urbanizuotose teritorijose, vykdomi pažeistų teritorijų ir akvatorijų atkūrimo, išvalymo nuo užteršimo darbai, iškeliami pramonės ir stambūs žemės ūkio objektai ir įrenginiai, bešeimininkiai nenaudojami statiniai, mažinamas vizualinis jų poveikis ir pan., taip pat skatinama švietėjiška, mokslinė veikla, ekstensyvi rekreacija.

Gamtinio karkaso teritorijos turi būti tvarkomos vadovaujantis darnios plėtros principais. Teritorijose, turinčiose istorinę, kultūrinę vertę, svarbiose estetine atžvilgiu, gamtinio karkaso teritorijos tvarkomos atsižvelgiant ir derinant tarpusavyje ekologinius, kultūrinius ir estetinius kraštovaizdžio formavimo reikalavimus.

Tam, kad būtų garantuota gamtinių ir kultūros paveldo kompleksų bei objektų apsauga, kraštovaizdžio ekologinė pusiausvyra, biologinės įvairovės ir genetinio fondo išsaugojimas, gamtos išteklių atkūrimas, sudarytos palankios sąlygos pažintinei rekreacijai, moksliniams tyrimams bei aplinkos būklės stebėjimams, propaguojama gamtos ir kultūros paveldo apsauga, vertingiausiose kraštovaizdžio teritorijose buvo įsteigtos saugomos teritorijos.

Saugomose gamtinio karkaso teritorijose draudžiama keisti pagrindinę tikslinę konservacinę ir miškų ūkio žemės naudojimo paskirtį, išskyrus atvejus, kai tai daroma visuomenės poreikiams užtikrinti arba siekiant išsaugoti gamtos ir kultūros paveldo kompleksus ir objektus (vertybes), jeigu tai neprieštaruja patvirtintiems saugomų teritorijų tvarkymo planų (planavimo schemų) sprendiniams ir reglamentams.

Širvintų rajono teritorijos, kurios gali būti reikšmingai paveiktos bendrojo plano sprendinių, pasižymi didele buveinių įvairove. Didelius plotus užima miškai, kuriuose vyrauja mišrieji miškai, palei Šventąją – sausi pušynai, užliejamos pievos, aukštapelkės ir žemapelkės, upių slėniai. Ypatingai didele buveinių įvairove pasižymi upių slėniai.

Siekiant stiprinti teritorijų ekologinio kompensavimo funkcijas, turi būti vykdomos aktyvios riboto ir silpno ekologinio potencialo gamtinio karkaso struktūrų plėtojimo priemonės, teikiamas prioritetas šių teritorijų apželdinimui mišku, parkų, kitų rekreacinės ir ekologinės paskirties želdynų įveisimui ir darniam tvarkymui, ekologiškai žemdirbystei, kitų agrarinės aplinkosaugos priemonių įgyvendinimui. Renovuojant, perstatant užstatytas (pažeistas) gamtinio karkaso teritorijas miestuose, miesteliuose, turi būti užtikrinamas ne mažesnis už nustatytas normas želdynų ploto įveisimas.

Natūralių ekosistemų kitimo tendencija yra žemės dirbimui mažiau tinkamų (mažai derlingi, eroduoti dirvožemiai) atvirų plotų užaugimas mišku. Kraštovaizdžio mozaikos kitimą lemia socialinės – ekonominės sąlygos.

Širvintų rajono savivaldybės bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros dalies sprendiniai turės ilgalaikį teigiamą poveikį kraštovaizdžio apsaugai, kadangi siūloma esamos įrangos rekonstrukcija, naujų modernių įrenginių statyba, sąvartynų rekultivavimas užtikrins minimalų neigiamą poveikį aplinkos komponentams, nuo kurių priklauso kraštovaizdžio išsaugojimas. Didelių objektų (vandenviečių, nuotekų valyklų, ir pan.) statyba gali turėti neigiamą poveikį kraštovaizdžiui. Tačiau šis poveikis bus minimalus ar jo iš vis gali nebūti, atlikus teisės aktuose nustatytas aplinkosaugos procedūras (planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimą ir kt.).

8.7.1 Saugomos teritorijos

Esamą Širvintų savivaldybės saugomų teritorijų tinklą sudaro valstybės saugomos teritorijos. Širvintų savivaldybės valstybės saugomų teritorijų tinklą sudaro Šešuolėlių, Lygiaraisčio, Bartušio, Alionių telmologiniai draustiniai, Širvintos ir Budelių kraštovaizdžio draustiniai. Šios teritorijos užima 3625 ha plotą, 4 % nuo bendro savivaldybės ploto. Tai pat Valstybinis Kernavės kultūrinis rezervatas (194,4 ha, buferinės apsaugos zona 2455,2 ha), 5 parkai, 2 gamtos paminklai (Staškūniškio maumedis ir Dūdų akmuo su „Velnio pėda“). Bendras saugomų teritorijų plotas – 3819,4 ha, 4,2 % nuo bendro savivaldybės ploto.

Savivaldybėje numatyta įsteigti Čiobiškio, Kernavės, Trako, Vareikos, Viršūniškių, Žuvinčių, Kiemelių, Kamajos, Viesio vertingų biotopų teritorijas.

LR aplinkos ministro 2005-06-15 įsakymu Nr. D1-302 ir papildymu 2006-11-06 įsakymo Nr. D1-518 “Dėl Vietovių, atitinkančių gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, sąrašo, skirto pateikti Europos Komisijai, patvirtinimo” (Žin., 2005, Nr. 105-3908) Širvintų rajone yra šešios teritorijos įtrauktos į Vietovių, atitinkančių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, sąrašą, nurodant, kokios šiose teritorijose saugotinos EB svarbos buveinės*: Neries upė, Alionių pelkė (ribos sutampa su Alionių telmologinio draustinio ribomis), Astruvos miškas (ribos sutampa su Lygiaraisčio telmologinio draustinio ribomis), Gerviraisčio pelkė (ribos sutampa su

Bartkuškio telmologinio draustinio ribomis), Šešuolių miškas (ribos sutampa su Šešuolių telmologinio draustinio ribomis), Širvintos upė ir jos slėniai (ribos sutampa su Širvintos kraštovaizdžio draustinio ribomis). Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-11-05 nutarimu Nr. 1745 buvo patvirtinti Valstybinio Kernavės kultūrinio rezervato nuostatai, kuriais reglamentuojama veikla rezervato teritorijoje ir apsaugos zonoje. Likusiose saugomose teritorijose, žemės naudojimas reglamentuojamas Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymu, Lietuvos Respublikos miškų įstatymu, specialiosiomis žemės ir miško naudojimo sąlygomis kitais įstatymais bei teisės aktais, todėl poveikis, galintis turėti neigiamas pasekmes šioms teritorijoms, bendrojo plano sprendiniuose nenumatomas.

Kai kurios Valstybinės saugomos teritorijos ir “Natura 2000” teritorijos dengia viena kitą, todėl jų sumuoti, norint nustatyti bendrą savivaldybėje esančių saugomų teritorijų plotą, negalima.

Valstybės saugomos gamtinės teritorijos

Nr.	Valstybiniai draustiniai	Plotas, ha	Savivaldybė
	<i>Telmologiniai</i>		
1	Alionių	2096	Širvintų r., Vilniaus r.
2	Bartkuškio	198	Širvintų r.
3	Lygiaraisčio	427	Širvintų r.
4	Šešuolėlių	509	Širvintų r.
	<i>Kraštovaizdžio</i>		
5	Budelių	415	Kaišiadorių r., Širvintų r.
6	Širvintos	1030	Jonavos r., Širvintų r., Ukmergės r.
	Bendras plotas:	4675	

Konservacinės apsaugos prioriteto teritorijų grupę sudaro 6 valstybiniai draustiniai ir valstybinis Kernavės kultūrinis rezervatas. Alionių telmologinis draustinis – jame saugoma Aukštaičių-Sėlių moreninėms prieškalvėms būdingas stambus pelkėtas masyvas. Bendras draustinio plotas 2096 ha, Širvintų rajono savivaldybėje – 1748 ha. Bartkuškio telmologinis draustinis – saugomas Neries žemupio plynaukštei būdingas Gerviraisčio pelkinis kompleksas. Bendras draustinio plotas 198 ha. Lygiaraisčio telmologinis draustinis - saugoma moreninėms lygumoms būdingas Lygiaraisčio pelkinis kompleksas. Bendras draustinio plotas 427 ha. Šešuolėlių telmologinis draustinis – saugoma Baltijos aukštumų lankui būdingas aukštapelkės su miškingu apypelkiu kompleksas. Bendras draustinio plotas 509 ha. Budelių kraštovaizdžio draustinis – saugoma raiškus miškingas Neries žemupio vingio kraštovaizdis su archeologijos paminklais. Bendras draustinio plotas 415 ha, Širvintų rajono savivaldybėje – 216 ha. Širvintos kraštovaizdžio draustinis – saugoma Širvintos upės slėnio kraštovaizdis su raiškiomis erozinėmis formomis, žiobrių nerštavietės. Bendras draustinio plotas 1030 ha, Širvintų rajono savivaldybėje – 527 ha.

Siekiant sumažinti neigiamos veiklos poveikį valstybiniams rezervatams, valstybiniams parkams, biosferos rezervatams, paveldo objektams, kad būtų išsaugota šių teritorijų regimoji aplinka, jiems nustatomos buferinės apsaugos zonos. Pietinėje Širvintų savivaldybės teritorijos dalyje 696,51 ha plotą užima valstybinio Kernavės kultūrinio rezervato buferinės apsaugos zona.

Saugomose gamtinio karkaso teritorijose draudžiama keisti pagrindinę tikslinę konservacinę ir miškų ūkio žemės naudojimo paskirtį, išskyrus atvejus, kai tai daroma visuomenės poreikiams užtikrinti arba siekiant išsaugoti gamtos ir kultūros paveldo kompleksus ir objektus (vertybes), jeigu tai neprieštarauja patvirtintiems saugomų teritorijų tvarkymo planų (planavimo schemų) sprendiniams ir reglamentams.

8.8 Kultūros paveldas

Šiai kategorijai priskirta:

Vietovės, pavieniai ar į kompleksą įeinantys objektai, registruoti kaip nekilnojamosios vertybės bei objektai, pripažinti saugomais (žr. „Širvintų rajono teritorijos bendrojo plano sprendinių iki 2016 metų“ 9.5 skyrių).

Kategorijos paskirtis, funkcijos:

Šių objektų ir jų teritorijų paskirtis – užtikrinti praeities kartų pastatytų, įrengtų, sukurtų ar istorinių įvykių sureikšmintų kultūros vertybių išsaugojimą, naudojant arba pritaikant naudoti jas pirminiu ar istoriškai susiklosčiusiu, jam artimu ar tikslingai parinktu būdu. Tokiu būdu kultūros paveldo objektai turėtų būti naudingi naudotojams, kartu užtikrinant optimaliausią kultūros vertybių panaudojimą kultūriniam turizmui.

Reglamentas:

Visų kultūros paveldo objektų bei vietovių (tiek paskelbtų saugomais, (tame tarpe ir kultūros paminklų), tiek esančių Lietuvos Respublikos nekilnojamųjų kultūros vertybių registre (toliau Registre)) teritorijose ir apsaugos zonose veikla turi būti planuojama ir vykdoma vadovaujantis nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiaisiais planais bei kitais veiklą juose reglamentuojančiais dokumentais. Tvarkybos ir naudojimo reikalavimai nustatomi individualiais apsaugos reglamentais (tipiniais reglamentais, jei individualūs reglamentai neparengti).

Veikla saugomuose kultūros paveldo objektuose bei jų teritorijose turi būti vykdoma (laikantis Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos, Saugomų teritorijų ir Teritorijų planavimo įstatymų) pagal reglamentus, nustatančius paveldosaugos reikalavimus kiekvienam pripažintam saugomu kultūros paveldo objektui arba pagal detalius reglamentus, numatytus parengtuose planavimo dokumentuose.

Saugomose kultūros paveldo vietovėse veikla turi būti vykdoma ir plėtojama vadovaujantis Saugomų teritorijų įstatymo tvarka įsteigtų kultūrinių rezervatų ar kultūrinių draustinių, istorinių nacionalinių ar istorinių regioninių parkų reglamentuojančiais dokumentais.

Pagal Lietuvos Respublikos teritorijos bendrąjį planą vienas iš svarbiausių veiksnių, įtakančių bendrąją kraštovaizdžio formavimo politiką, yra ypatingą reikšmę kraštovaizdžio vizualinėje struktūroje turinčių nekilnojamųjų kultūros vertybių teritorinė sklaida. Rengiant Širvintų rajono savivaldybės teritorijos bendrąjį planą, informacija apie kultūros paveldo objektus suderinta su Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos užsakymu 2008 m. parengtu specialiuoju planu – Nekilnojamojo kultūros paveldo tinklų schema (UAB „Aplinkos inžinerija“ 2007-05-01 duomenys).

Visi nekilnojamojo kultūros paveldo objektai (pripažinti saugomais bei objektai, esantys Registre) yra koordinuoti ir sutartiniu ženklu ir atskiru eksplikacijos numeriu pažymėti Širvintų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendinių grafinėje dalyje „Gamtos ir kultūros paveldo brėžinys“. Brėžinio eksplikacijoje taip pat pateikiama UAB „Aplinkos inžinerija“ informacija apie nekilnojamojo kultūros paveldo reikšmingumą lemiantį vertingųjų savybių pobūdį (archeologinis, architektūrinis-inžinerinis, urbanistinis ir kitas pobūdis (mitologinis, etnokultūrinis, istorinis, memorialinis, dailės, sakralinis)).

Nustatant reglamentus Širvintų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendinių pagrindiniame brėžinyje, atsižvelgta į visus kultūros paveldo objektus, siekiant, kad jie būtų išsaugoti ir tinkamai naudojami. Eksplikacijos grafa „Naudojimo pobūdis“ parodo, kokios paskirties žemėje (MI, ŽŪ, PL, EU) yra kultūros paveldo objektas Bendrojo plano („Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų“) sprendinių pagrindiniame brėžinyje. Planuojant aplinkines teritorijas, nurodoma, kad kultūros paveldo objektams, esantiems Registre, taikomas saugojimo režimas.

Pagal UAB „Aplinkos inžinerija“ parengtus ir Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Vilniaus teritorinio padalinio 2008-09-02 raštu Nr. (7.12.V)-2V-693 pateiktus kultūros paveldo vertybių išdėstymo patikslintus duomenis Širvintų rajono savivaldybės teritorijoje yra **128** nekilnojamosios kultūros vertybės, įrašytos į Registrą (UAB „Aplinkos inžinerija“ 2007-05-01 duomenys).

Iš jų Širvintų rajono savivaldybėje pripažinta saugomomis **70** nekilnojamųjų kultūros vertybių. Tai yra **41** archeologijos objektas, urbanizuotų vietų nėra, **3** statinių kompleksai, **6** statiniai, **4** mitologinės vietos, **2** monumentai, įvykių vietų nėra, **14** laidojimo vietų. Kaip priedas, bendrajame plane pridėdama Elektrėnų savivaldybės saugomų nekilnojamųjų kultūros vertybių lentelė, su duomenimis iš Lietuvos Respublikos nekilnojamųjų kultūros vertybių registro (2007-05-01 būklė).

Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos prašymu (2008-07-04 raštas Nr. (12.8.V)-2V-542) Širvintų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendinių grafiniame dalyje „Gamtos ir kultūros paveldo brėžinys“ papildomai pažymėti **3** kultūros paveldo objektai, įtraukti vėliau į Registrą, kurių nėra Nekilnojamojo kultūros paveldo tinklų schemeje (UAB „Aplinkos inžinerija“ 2007-05-01 duomenys). Tai Turlojiškių pilkapynas (MC 31274), Gudulinės šventvietė, vad. Kukaviečių (MC 31841) bei Pociūnų dvarvietė (MC 31837).

Širvintų rajono pietvakarinėje dalyje, Kernavėje esantis archeologinis paveldas neabejotinai svarbus ne tik respublikos mastu. Jis yra UNESCO Pasaulio paveldo sąrašo objektas. Taip pat tai yra vienas iš šešių Vilniaus apskrities kultūros paveldo reprezentacinių centrų, kurie pažymėti LR bendrajame plane. Grafiniame dalyje užakcentuojama, kad Kernavės archeologinis paveldas yra Pasaulio paveldo objektas, kuris kartu yra ir neeilinis turistų traukos centras.

Pažymėtina ir tai, kad realių teigiamų poslinkių kultūros paveldo apsaugos ir naudojimo srityje galima tikėtis tik tada, kai pagal aiškius reikalavimus sutvarkę ir pritaikę šiandieninei funkcijai kultūros paveldo objektą, kultūros paveldo objektų valdytojai gaus NKPA įstatymo 28 straipsnyje numatomą kompensaciją ir šios kompensacijos gavimo mechanizmas pradės veikti realiai. Tai svarbu visiems objektams – tiek pavieniams, tiek ir kompleksiniams.

Visos kapinės prižiūrimos pagal Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos patvirtintas kapinių tvarkymo taisykles (NKPA įstatymo 20 str.).

Apie **80 proc.** Širvintų rajono teritorijos LR bendrajame plane yra pažymėta, kaip Valstybės istorijos paveldo dominavimo erdvinio stuburo dalis.

Pagal dominuojantį nekilnojamojo kultūros paveldo vertingųjų savybių pobūdį Širvintų rajone dominuoja archeologinis pobūdis. Tikėtina, kad šios rūšies kultūros paveldo objektai ir turėtų būti ateityje labiausiai lankomi turistų.

Širvintų rajono pietvakarinėje dalyje, Kernavėje esantis archeologinis paveldas neabejotinai svarbus ne tik respublikos mastu. Jis yra UNESCO Pasaulio paveldo sąrašo objektas. Taip pat tai yra vienas iš šešių Vilniaus apskrities kultūros paveldo reprezentacinių centrų, kurie pažymėti LR bendrajame plane. Lietuvos Respublikos Seimo 2002-06-20 nutarimu Nr. IX-982 patvirtintos naujos Valstybinio Kernavės kultūrinio rezervato ir jo apsaugos zonos ribos bei nustatyti saugomų teritorijų plotai:

- rezervato teritorija - **194,4 ha**,
- rezervato buferinės apsaugos zona – **2455,2 ha**, kuri skirstoma į du skirtingos apsaugos ir naudojimo režimo pozonius:
- fizinės apsaugos režimo pozonis – **118,3 ha**,
- vizualinės (regimosios) apsaugos režimo pozonis – **2336,9 ha**.

Teikdamas paveldotvarkos teritorinės koncepcijos matmenis, LR teritorijos bendrasis planas rekomenduoja ypatingą planavimo nuostatą – **kultūros paveldo erdvinio stuburo išskyrimą**. Tai

vientisa funkcinė teritorinė struktūra, išreiškianti istorinio paveldo erdvinio dominavimo zoną - savotišką šalies valstybingumo centrų bei ašių junginį, kurio tąsos kryptys žymios ir už dabartinių Lietuvos ribų.

Širvintų rajono savivaldybės teritorijos pietinė dalis patenka į Valstybės istorijos paveldo dominavimo erdvinį stuburą apimančią teritoriją. Kadangi tai didžioji Širvintų rajono savivaldybės teritorijos dalis, svarbu Širvintų rajono savivaldybės kultūros paveldo išsaugojimo rėmimą derinti ir su Nacionaline turizmo programa, Kultūrinio turizmo programa bei agroturizmo (poilsio kaimiškoje aplinkoje) plėtote.

8.9 Keliai. Susisiekimas. Eismo sauga

Automagistralė A2 (Vilnius – Ukmergė – Panevėžys) yra ir išliks didžiausio apkrovimo susisiekimo koridoriumi: vidutinis valandos srautas šiuo keliu sudaro nuo 600 iki 790 automobilių.

1996-2005 metais vidutinis metinis procentinis srautų augimas magistraliniuose ir krašto keliuose Širvintų rajono savivaldybės teritorijoje siekia 6,0 procentus.

Kitų kategorijų kelių apkrovimai yra maži ir taršos emisijos požiūriu yra neesminiai:

rajoniniai 43 aut./val.

krašto 90 aut./val.

magistraliniai nuo 700 aut./val.

Magistralinių ir krašto kelių tankis Širvintų rajono savivaldybės teritorijoje nėra aukštas – 0,06 km/km², perspektyvoje galimas krašto kelių tankio padidinimas.

Asfaltuotų (patobulintų) kelių procentinis skaičius yra artimas Vilniaus rajono savivaldybei. Valstybiniai asfaltuoti keliai Širvintų savivaldybėje sudaro 58,9 procentus, o rajoniniai – 50,4 procentus.

Eismo saugos lygis–2,37 pagal įskaitinius eismo įvykius/1000 gyv. yra statistiškai didesnis už apskrities vidurkį, o pagal žuvusiųjų skaičių–0,50, yra mažesnis už apskrities vidurkį. Įskaitinių įvykių tikimybė koreliuoja su automobilių skaičiaus (srauto) augimu, todėl svarbu mažinti intensyvesnių kelių artimą sąlytį su užstatymu.

Pagal Vilniaus apskrities gyventojų anketinės apklausos rezultatus, Širvintų rajono savivaldybėje nepatenkintų visuomeniniu transportu dėl retų eismo intervalų procentinis skaičius – 83,3 procento.

Aktyvi savivaldybės teritorijos urbanistinė plėtra neišvengiamai pareikalaus ir pakankamai subalansuotos vietinės visuomeninio transporto sistemos, kuri sudarytų palankias susisiekimo sąlygas socialiai remtiniams ir mažas pajamas gaunantiems gyventojams bei svečiams.

8.10 Aplinkos kokybė ir inžinerinės infrastruktūros raidos tendencijos

Aplinkos kokybės būklę Širvintų rajono teritorijoje reprezentuoja: oro, vandens, dirvožemio kokybė bei triukšmo lygis. Jų kokybės pokyčiai neigiamai arba teigiamai įtakoja natūralaus kraštovaizdžio, biotos struktūros bei populiacijų pokyčius.

Širvintų gyventojų nuomone transporto oro užterštumo ir triukšmo gyvenamojoje aplinkoje problema yra neesminė. Kaip specifines problemas galima pripažinti didesnę nepakantumą nemaloniems kvapams ir dulkėtumui kaip oro taršos komponentui.

Pagal taršos iš stacionarių taršos šaltinių (anglies monoksido, sieros anhidrido, kietųjų dalelių, azoto oksidų ir lakiųjų organinių junginių) santykinę emisiją Širvintų rajono savivaldybė yra viena iš neproblematiškiausių, nes rodikliai mažesni už šalies ir apskrities atitinkamą vidurkį 2-3 kartus.

Centralizuotai šiluma tiekama rajono centre, Čiobiškio miestelyje ir Širvintų kaime. Širvintose yra viena didelio galingumo katilinė kūrenama biokuru, esant būtinybei ir gamtinėmis dujomis. O Čiobiškio ir Širvintų kaimo katilinės yra mažo galingumo, kūrenamos mediena. Centralizuotai yra apšildoma apie 23 % viso Širvintų rajono gyvenamojo fondo.

Gyventojų, kurie naudojami centralizuotomis vandens tiekimo ir nuotekų šalinimo sistemomis, dalis Širvintų rajono gyvenvietėse (2006 m.)

Gyvenvietės	Širvintų m.	Širvintų sen.	Kernavės mstl.	Čiobiškio sen.	Čiobiškio k.	Žibaių sen.	Alionių sen.	Jauniūnų sen.	Musninkų mstl.	Gelvonų sen.	Gelvonų mstl.
Gyventojų, prisijungusių prie centralizuoto vandentiekio, dalis, %	70	70	57	49	50	81	42	58	77	59	71
Gyventojų, prisijungusių prie centralizuotos nuotekų surinkimo sistemos, dalis, %	60	-	-	-	13	-	-	-	10	-	10

Širvintų rajone visiems vartotojams – gyventojams, įstaigoms ir pramonės įmonėms pagal poreikį tiekiamas tik požeminis vanduo. Nors požeminio vandens resursai ištirti tik lokaliai, nėra požymių, kad gali būti susidurta su jo trūkumu. Iš požeminių šaltinių išgaunamo vandens kokybė yra gera bakteriologiniu atžvilgiu, bet turi padidintą geležies kiekį. Bendrojo plano koncepcijoje numatoma nugeležinimo įrenginių statyba turėtų pagerinti tiekiamo vandens kokybę.

Širvintų rajono savivaldybėje 47% gyventojų yra pasijungę prie centralizuotų vandentiekio tinklų. Vadovaujantis Lietuvos respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymu numatoma, kad ne mažiau kaip 95 % Širvintų rajono gyventojų būtų aprūpinami viešojo vandens tiekėjo tiekiamu vandeniu.

Atnaujinti nuotekų valymo įrenginiai yra tik Širvintose ir Bartkuškyje. Mažesnėse rajono gyvenvietėse nuotekų tinklai yra silpnai išvystyti, valymo įrenginiai pasenę arba jų visai nėra. Prie centralizuotų nuotekų surinkimo sistemų yra pasijungę tik 23 % rajono gyventojų. Vadovaujantis Lietuvos respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymu numatoma, kad ne mažiau kaip 95 % Širvintų rajono gyventojų būtų teikiamos nuotekų tvarkymo paslaugos.

Širvintų rajone elektros energijos gamyba nėra išvystyta. Čia yra įregistruotos tik trys mažosios hidroelektrinės, tačiau ženklios įtakos rajono energetikai neturi. Elektros paskirstymo tinklas išvystytas gerai. Didžioji dalis 0,38 kV linijų ir dalinai 10 kV linijos yra fiziškai pasenę. Pasikeitus vartotojų poreikiams, dalis transformatorių yra per didelio ar per mažo galingumo.

Būsto plėtra ir modernizavimas yra svarbiausias veiksnys, dėl kurio prognozuojamas vandens suvartojimo ir nuotekų kiekio augimas.

Buitinės atliekos iš gyventojų surenkamos „apvažiavimo“ būdu, naudojant konteinerius. Centralizuotai atliekos surenkamos tik Širvintose ir miesto prieigose. Kitų gyvenviečių gyventojai savarankiškai šalina atliekas į seniūnijų sąvartynus arba jų atsikrato, teršdami miškus ir gyvenviečių aplinkes.

Dirvožemių užterštumo mastų dėl duomenų trūkumo nėra galimybės įvertinti.

Širvintų rajono inžinerinės infrastruktūros vystymas turės ilgalaikį teigiamą poveikį gyventojų gyvenimo kokybei, kadangi didės būstų aprūpinimas reikiamomis komunalinėmis

paslaugomis ir gyventojams bus sudarytos sąlygos tinkamai higienai, sveikai gyvenamajai aplinkai, komfortui. Tai lems mažesnę neigiamą poveikį kitiems aplinkos komponentams, turintiems įtakos gyvenamajai aplinkai – orui, vandeniui ir kt.

8.11 Inžinerinės geologinės sąlygos

Pagal “Lietuvos Respublikos Kietųjų naudingųjų iškasenų išteklių klasifikaciją” (1999 m. rugsėjo 17 d. įsakymas Nr. 39 Žin., 1999, Nr. 81-2407) visi naudingųjų iškasenų ištekliai yra suskirstyti pagal 3 kriterijus: geologinį tyrimą, naudojimo galimybių tyrimą bei ekonominės vertės nustatymą. Šie etapai sudaro vieningą trimatę išteklių tyrimo ir vertinimo sistemą ir identifikuojami triženkliais skaitiniais kodais. Pirmas ženklas rodo jų ekonominę vertę, o antras ir trečias – naudojimo galimybių ir geologinio tyrimo detalumą. Išteklių ekonominė vertė ir naudojimo galimybės dažniausiai priklauso nuo technologijų išsivystymo, šalies ekonominės būklės bei pokyčių rinkoje ir yra kintami dydžiai, o geologinio tyrimo detalumas nustatomas pagal geologinio tyrimo etapų rezultatus.

Detaliai išžvalgyti ištekliai – tai telkinio arba jo dalies naudingųjų iškasenų ištekliai, kurių kiekis, kokybė, technologinės savybės, hidrogeologinės, kasybos ir kitos slūgsojimo sąlygos yra ištyrta detalumu, pakankamu sudaryti naudojimo projektą. Pagrindiniai detaliai išžvalgytų išteklių parametrai, naudojami naudingosios iškasenos kasybos ir perdirbimo objektų statybos projektiniams sprendimams priimti bei atlikti planuojamos gavybos poveikio gamtinei aplinkai vertinimą, nustatomi tiesioginiais matavimais ir tyrimais atitinkamu tinklu bei naudojimo klogo ribose naudojant ribotą ekstrapoliaciją, pagrįstą geologiniais, geofiziniais, geocheminiais ir kitais duomenimis.

Parengtinai išžvalgyti ištekliai - tai telkinio arba jo dalies naudingųjų iškasenų ištekliai, kurių kiekis, kokybė, technologinės savybės, hidrogeologinės, kasybos ir kitos sąlygos yra ištyrta detalumu, pakankamu atlikti pirminį poveikio aplinkai vertinimą ir apskaičiuoti ekonominę jų vertę. Pagrindiniai šių išteklių parametrai, kurie lemia kasybos ir naudingosios iškasenos perdirbimo būdo pasirinkimą, nustatomi retu (taisyklingu arba netaisyklingu) tinklu atliekant tiesioginius matavimus ir tyrimus, taip pat naudojant ekstrapoliaciją, pagrįstą kitų tiesioginių bei distancinių tyrimų duomenimis arba analogija su detaliai išžvalgytais telkiniais.

Prognoziniai ištekliai - tai tikėtini perspektyvių teritorijų arba plotų naudingųjų iškasenų ištekliai. Jie skirstomi į spėjamus ir aptiktus.

Aptikti prognoziniai ištekliai - tai ribotuose plotuose aptikta naudingoji iškasena, kurios kiekis ir kokybė yra nustatyti remiantis paieškiniais požymiais (geologiniais ir negeologiniais), taip pat bent vienu tiesioginio ir (arba) distancinio geologinio tyrimo parametru (-ais). Šių išteklių plotų ribos yra grindžiamos geologine ekstrapoliacija.

Spėjami prognoziniai ištekliai - tai potencialiai galėjęs susidaryti tam tikro geologinio pramoninio tipo naudingosios iškasenos kiekis. Jų buvimas grindžiamas paleogeografiniu, stratigrafiniu, facijiniu-litologiniu, tektoniniu, petrografiniu, geomorfologiniu ir kitais kriterijais, o kiekis ir kokybė - tikėtiniais parametrais, gautais analogijos su detaliau ištyrtais plotais, kuriuose yra tokio paties geologinio pramoninio tipo išteklių būdu.

Parengtinai išžvalgytų, o ypač prognozių išteklių kiekio ir kokybės patikimumas yra mažesnis, o jų slūgsojimo ir kasybos sąlygos dažnai sudėtingesnės, nes pirmiausia detaliau buvo tiriama geresnės kokybės bei palankesnes kasybos sąlygas turintys ištekliai. Realų naudingųjų iškasenų išteklių potencialą sudaro detaliai išžvalgyti ir parengtinai išžvalgyti ištekliai, o prognoziniai ištekliai – tai rezervas ateičiai, kai bus sunaudoti išžvalgyti ištekliai. Pagal Lietuvos Respublikos Žemės gelmių įstatymą (Žin., 1995, Nr.63-1582; 2001, Nr.35-1164; 2004, Nr.167-6097) ir poįstatyminius teisės aktus naudoti (eksploatuoti) galima tik detaliai išžvalgytus ir Lietuvos

geologijos tarnybos Žemės gelmių išteklių aprobavimo komisijos posėdyje aprobuotus išteklius. Parengtinai išžvalgytus ir prognozinius išteklius prieš jų naudojimą reikia detaliai išžvalgyti.

Širvintų rajono savivaldybėje 2006 m. buvo surasti 42 naudingųjų iškasenų telkiniai. (žr. *“Naudingųjų iškasenų naudojimo” schemą, kuri pridedama prie sprendinių aiškinamojo rašto*).

Iš jų:

- 19 durpių,
- 2 sapropelio,
- 15 žvyro,
- 5 smėlio,
- 1 smėlio ir žvyro,

Naudojamų telkinių Širvintų rajone labai nedaug, tik 5: durpių “Geniai” ir “Degutinė”; žvyro “Liaukiškiai” ir “Zubeliai” bei “Šiauliai” smėlio ir žvyro.

Žvyro ir smėlio gavyba 2006 m. siekė:

Širvintų raj. sav.	Liaukiškiai	1331	Žvyras	7,1 tūkst. kub. m
Širvintų raj. sav.	Šiauliai	1332	Smėlis ir žvyras	1,8 tūkst. kub. m
Širvintų raj. sav.	Zubeliai	1334	Žvyras	30,1 tūkst. kub. m

Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos (Žin., 1992, Nr. 22-652; 2005, Nr. 35-1140) (toliau – Sąlygos) nustato savininkų ir naudotojų teisių apribojimus naudingųjų iškasenų telkiniuose. Pagal šias Sąlygas “išžvalgytuose naudingųjų iškasenų telkiniuose, kurių išteklių patvirtinti, ir prie jų esančiuose perspektyviuose (pagal klasifikaciją – parengtinai išžvalgyti) naudingųjų iškasenų plotuose žemės savininkui, naudotojui draudžiama: statyti gyvenamuosius namus, gamybinius statinius, įrenginius; kasti naudingąsias iškasenas, išskyrus kasamas savo reikmėms”, o taip pat “Pagal Lietuvos Respublikos įstatymą “Dėl piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atstatymo tvarkos ir sąlygų” perspektyviuose naudingųjų iškasenų plotuose sklypai gali būti gražinami ribotam tiksliniam naudojimui, jeigu su tuo sutinka asmuo, kuriam gražinama žemė”. Tačiau Sąlygos nenumato jokių apribojimų prognozinuose plotuose, o tai reiškia, kad čia žemė gali būti privatizuojama bei naudojama kitoms reikmėms, dėl ko gali sumažėti naudingųjų iškasenų išteklių rezervas.

Dalis naudingųjų iškasenų telkinių yra saugomų teritorijų ribose. Tokiu atveju šioms teritorijoms galioja dar ir Lietuvos Respublikos Saugomų teritorijų įstatymas (Žin., 1993, Nr. 63-1188; 1995, Nr. 60-1502; 2000, Nr. 58-1703; 2001, Nr. 108-3902). Pagal bendruosius apribojimus saugomose teritorijose jau veikiančiuose karjeruose gavyba nedraudžiama, tačiau draudžiama įrengti naujus naudingųjų iškasenų karjerus.

9. Sprendiniai

Širvintų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano (BP) sprendiniai remiasi esamos būklės, raidos tendencijų analizės ir prognozės rezultatais, savivaldybės Tarybos patvirtinta plėtros koncepcija ir savivaldybės plėtros BP koncepcijos rėmuose strateginėmis nuostatomis:

- BP strateginis tikslas – sudaryti sąlygas gyvenimo kokybei augti, išlaikant darniosios plėtros esminius principus;
- BP sprendiniai – tai ilgalaikė erdvinės plėtros strategija, įgyvendinama palaipsniui ir prioritetų principu;

Bendrojo plano sprendiniais siekiama:

- suformuoti policentrinę integruotą savivaldybės erdvinę struktūrą;
- valdyti užstatomų teritorijų sklaidą;
- sudaryti geresnes sąlygas investuotojų iniciatyvai skatinti ir įgyvendinti sumanymus;
- efektyviai valdyti viešas socialinės ir inžinerinės infrastruktūros investicijas;
- skatinti polifunkcinį žemės naudojimą;
- mažinti savivaldybės teritorijos išsivystymo disproporcijas, socialinę ir komunikacinę atskirtį;
- mažinti taršos emisiją ir poveikį aplinkai;
- išlaikyti viešojo keleivinio transporto sistemas ir tinklo prieinamumą visiems gyventojų sluoksniams;
- padidinti savivaldybės ir valstybės kapitalo investicijų efektyvaus naudojimo galimybes;
- sudaryti sąlygas savivaldybės, valstybės ir privačių struktūrų bendradarbiavimo geras priedaidas;
- gyventojams, ūkininkams, verslininkams, pramonininkams pateikti aiškius gyvenimo ir veiklos organizavimo rajone strateginius ilgalaikius principus bei gyvenimo ir veiklos pasirinkimo alternatyvas.

9.1 Širvintų rajono teritorijos vystymo erdvinė struktūra

Esamo gyvenamųjų vietovių tinklo rėmuose kuriama tolygios sklaidos, pastovaus ir garantuoto aptarnavimo centrų sistema. Formuojama hierarchinė savivaldybės centrų ir gyvenamųjų vietovių sistema:

- Širvintų miestas – savivaldybės centras, turintis šalies lokalinio centro **a** kategoriją.
- Savivaldybės pacentriai, vietinių centrų c kategorija.
Vietinių c kategorijos centrų tinklo formavimo principai:
  - Jį turėtų sudaryti stabilios, išlaikančios patrauklumą ir gyventojus, turinčios bent elementarų institucinį aprūpinimą gyvenvietės;
  - Turinčios potencines galimybes augti;
  - Gyvenviečių – centrų sklaida turėtų būti kuo tolygesnė.

Pagal 1 ar 2 kriterijus atrinktos ir siūlomos kaip c kategorijos centrai – tokios gyvenvietės:

	<u>Gyventojų sk., 2001 m.</u>
<u>Gelvonai</u>	380
<u>Čiobiškis</u>	325
<u>Musninkai</u>	472
<u>Bartkuškis</u>	349
<u>Kernavė</u>	307
<u>Alionys</u>	271

Vietiniams c centrams teikiamas kokybinės ir kiekybinės plėtros prioritetas. Kokybinę plėtrą inicijuoja ir vykdo savivaldybės taryba, administracija ir jos tarnybos, bei valstybės tarnybos. Kokybinės plėtros vietinių centrų bazę sudaro esamos švietimo, sveikatos ir socialinės apsaugos, globos ir rūpybos, kultūros įstaigos bei kitas institucinis aprūpinimas.

Bendru atveju minimalus vietinių centrų privalomo institucinio aprūpinimo įstaigų sąrašas: mokyklos, medicinos ir priešmokyklinės įstaigos, globos ir rūpybos tarnybos, gaisrinė, policija, greitoji medicininė pagalba, įvairios techninės tarnybos (vandentiekio, elektros, atliekų ...).

▪ **Vietiniai d kategorijos centrai – pusiausvyros centrai:**

šie centrai yra sisteminiai hierarchinio tinklo papildiniai, padidinantys c kategorijos centrų sklaidos tolygumą. Iš esmės jiems prioritetas neteikiamas. Jų reikšmė visoje rajono urbanistinės struktūros sistemoje turėtų būti peržiūrėta po 2015 metų. Tikėtina, kad jų raidos tendencijos bus labiau nusistovėjusios. Iki tol d centrams taikytinas palaikomasis režimas. Šią kategoriją siūloma suteikti tokioms gyvenvietėms:

	<u>Gyventojų sk., 2001 m.</u>
<u>Vileikiškiai</u>	338
<u>Medžiukai</u>	368
<u>Jauniūnai</u>	185
<u>Šešuolėliai</u>	199
<u>Bagaslaviškis</u>	185
<u>Liukonys</u>	232

- **e kategorijos centrai – žemės ūkio aptarnavimo reikmėms, kaimo turizmo, rekreaciniams ištekliams išnaudoti, tradiciniams verslams išlaikyti ir skatinti.** Palaikomasis režimas taikomas viešosios infrastruktūros kokybinei plėtrai. Palaikytina II būsto plėtra esamų statinių, sodybų pagrindu. Iš dalies ir naujos statybos pagrindu, nurodytų teritorijų ribose.

	<u>Gyventojų sk., 2001 m.</u>
<u>Vindeikiai</u>	-
<u>Družai</u>	282
<u>Zibalai</u>	165
<u>Juodiškiai</u>	254
<u>Šiauliai</u>	217
<u>Barskūnai</u>	191
<u>Kiaukliai</u>	220

▪ nekatégorizuotos vietovės:

tai vienkiemiai, kaimai, kurie neturi plėtros prioriteto ir jų raidos scenarijų lemtų žemės ir kitos rinkos bei demografinių (natūralaus mažėjimo, migracijos) procesų tempai, rekreacinė veikla, antro būsto plėtra, vasarvietės. Šių vietovių revitalizacija toleruojama teritorijų naudojimo reglamentų ribose iš esmės palaikant gatvinių ir kupetinių kaimų tipą bei išlaikant nepertraukiamo užstatymo principus t.y. identifikuojami esami statiniai ir esant tarp jų ne didesniai kaip 100 m atstumui, jie apjungiami į vieną urbanizuojamą teritoriją.

Širvintų rajono savivaldybės teritorijos vystymo erdvinės struktūros sprendinys bendrojo plano „Teritorijos vystymo ir erdvinės struktūros“ brėžinyje.

9.2 Žemės naudojimo reglamentai

Širvintų rajono savivaldybės teritorija skirstoma į:

Urbanizuotas ir urbanizuojamas teritorijas, kurioms priskiriamos atitinkamais indeksais žymimos teritorijos:

- U. - Širvintų miestas – savivaldybės centras, turintis šalies lokalinio centro **a** kategoriją, esamos užstatytos teritorijos;
- U.2 - Širvintų miesto naujos plėtros teritorijos;
- U.3 - **c** kategorijos savivaldybės kompetencijos ribose prioritetiškai remiama vietinių centrų plėtra, prioritetinės plėtros centrai;
- U.4 - **d** kategorijos centrų naujos plėtros teritorijos, laikino palaikomojo režimo centrai;
- U.5 - **e** kategorijos centrų naujos plėtros teritorijos, viešosios infrastruktūros plėtros palaikomojo režimo centras;
- U.6 - kitos esamos užstatytos teritorijos, nekategorizuotos gyvenamosios teritorijos;
- U.7 - formuojamo užstatymo teritorijos, nekategorizuotos gyvenamosios teritorijos;
- U.8 - esami kaimai, nekategorizuotos gyvenamosios teritorijos;
- U.9 - verslo, pramonės, logistikos teritorijos, potencialios plėtros negyvenamosios teritorijos;
- U.10 - pavieniai statiniai ir jų grupės žemės ūkio teritorijoje;
- I - susisiekimo ir inžinerinės infrastruktūros teritorijos;

Neurbanizuojamas teritorijas:

- S - saugomos teritorijos, turinčios patvirtintą regioninių parkų ir kitų saugomų teritorijų statusą, poligonai, valstybiniai draustiniai, valstybiniai kultūriniai rezervatai, kultūros paveldo objektai;
- Ž.1 - žemės ūkio teritorijos;
- Ž.2 - žemės ūkio teritorijos, rekomenduojamos miškui sodinti;
- Ž.3 - žemės ūkio ir kitos teritorijos, kuriose draudžiama sodinti mišką;
- M.1 - valstybinis miškas;
- M.2 - privatus miškas;
- B.1 - rekomenduojamos viešos erdvės;
- V.1 - vandenys, ežerai, upės;
- R.1 - viešojo naudojimo paplūdimiai, rekreacinės teritorijos;
- R.2 - aktyvios ir pasyvios rekreacijos teritorijos;

Visoms urbanizuotoms, urbanizuojamoms ir neurbanizuojamoms teritorijoms yra nurodytos galimos tikslinės žemės naudojimo paskirtys ir naudojimo būdai. Šie nurodymai yra parengti remiantis esminiais darniosios plėtros principais: policentrine rajono gyvenamųjų vietovių sistema ir jos vystymo prioritetiškumu, polifunkciniu teritorijų naudojimu, užstatymo kompaktiškumu, užstatymo struktūrizavimu gatvių ir kelių tinklu, želdynų sistema, kompleksinių teritorijų įsisavinimu. Šių principų kartu su kitais reglamentais privalumų visuma atitinka BP sprendinių siekius, suformuotus 9 skyriaus pradžioje.

Urbanizuotoms ir neurbanizuojamoms teritorijoms jose planuojamų užstatyti sklypų reglamentai bendru atveju yra:

- užstatymo intensyvumas pastato (statinio) sklype, koeficientas **ui**;
- pastatų aukštingumas, aukštų skaičius **h**;
- statinių (pastatų) užimamas plotas %, **u**.

Rodikliams u_i , h ir u nustatyti tik maksimalūs leistini dydžiai. Konkrečiu atveju užstatymo reglamentai gali būti griežtinami dėl higienos, mikroklimato, gaisrinės ir civilinės saugos, estetikos ir kompozicijos, įvertinant ir trečiųjų asmenų tuos pačius interesus. Išimtis – **a** ir **c** kategorijos centrų teritorijose, kurios identifikuojamos kaip miesto, miestelio centras ir teritorijose užstatymo intensyvumas ir aukštingumas gali būti didesnis negu $u_{i_{max}}$ ir h_{max} . Maksimalios h_{max} reikšmės neprivalomos technologiniams įrenginiams (statiniams), bažnyčioms.

Teritorijų tvarkymo ir naudojimo režimai:

- **Saugojimas:** šis režimas kaip pagrindinis galioja tiek, kiek numatyta regioninių parkų, valstybinių draustinių ir kitų saugomų teritorijų patvirtintuose planavimo dokumentuose. Atsižvelgiant į konkrečią situaciją saugojimo režimas, kaip elementas gali būti taikomas želdynų grupėms, reljefo formoms pavienių sklypų ribose, pastatų ar jų grupių sklypuose.
- **Modernizavimas:** esamų užstatytų teritorijų pastatų (svarbiausia – pastatų energetinė ir inžinerinė renovacija); gyvenamosios aplinkos (žaidimų ir sporto aikštelių, kiemų, takų, šaligatvių, automobilių aikštelių erdvių sutvarkymas); nauja statyba užstatymo galutiniam suformavimui, polifunkciškumui padidinti, darbo vietų kūrimui.
- **Konversija:** toje pačioje teritorijoje esamos funkcinės paskirties ar naudojimo būdo pakeitimas kitu efektyvesniu būdu, arba ilgalaikiai procesai, palaiapsniui keičiantys žemės ūkio teritorijas į užstatytas ar kitaip urbanizuojamas teritorijas bei rekreacines teritorijas dėl planuojamos miestų, miestelių ir kaimų plėtros.
- **Nauja plėtra** - bet kurio tipo naujų statinių statyba kartu su jų sklypų įsisavinimu, viešosiomis erdvėmis, inžinerine infrastruktūra, struktūriniais želdynais bei kitais elementais pavienio sklypo, jų grupė arba didesnėse teritorijose pagal iš anksto parengtus sklypų grupių ir masyvų detaliuosius planus arba kaip išimtis – pagal pavienių sklypų detaliuosius planus.
- **Nerekomenduojama urbanistinė plėtra** - numatyta mažoms ir neperspektyvioms artimiausią dešimtmetį socialiniu ir ekonominiu požiūriu gyvenamosioms vietovėms, o taip pat įvairios paskirties teritorijoms, kurių urbanizavimas prieštarautų jų pagrindinei paskirčiai bei komplikotų socialinį ir inžinerinį aptarnavimą. Nerekomenduojamos plėtros teritorijoms reglamentų lentelėje yra nurodytos išimties dėl pavienių sklypų, sodybų ir žemės ūkio veiklos modernizavimo, rekonstrukcijos.

Širvintų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano pagrindinių reglamentų iki 2016 metų lentelėje yra nurodyti privalomi papildomai rengti žemesnio rango teritorijų planavimo dokumentai:

- Naujos plėtros teritorijų, nurodytų Širvintų rajono teritorijos bendrojo plano sprendinių „Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų“ brėžinyje arba jos dalies (sklypų grupių, turinčių bendrą inžinerinių ir socialinių interesus) detaliuosius planus esamoms ir naujoms teritorijoms integruoti, teritorijai suplanuoti (t.y. suformuoti vidinę struktūrą iš sklypų, komunikacinių koridorių, viešų erdvių, želdynų ir kitų elementų). Reglamentų lentelėje žymimi TDP, sąlygiškai – teritorijų detalieji planai. Papildomai - sprendinių įgyvendinimo skyriuje.
- **c** kategorijos savivaldybės centrams rekomenduojama rengti jų teritorijų bendruosius planus, jeigu teritorinės plėtros tempai būtų spartesni negu pastarąjį penkmetį.
- Inžinerinių sistemų, kraštovaizdžio ir kiti specialieji planai visai savivaldybės teritorijai arba jos dalims. Papildomai – sprendinių įgyvendinimo skyriuje.

9.3 Širvintų rajono savivaldybės teritorijos susisiekimo sistemos sprendiniai

Pagrindiniai susisiekimo uždaviniai:

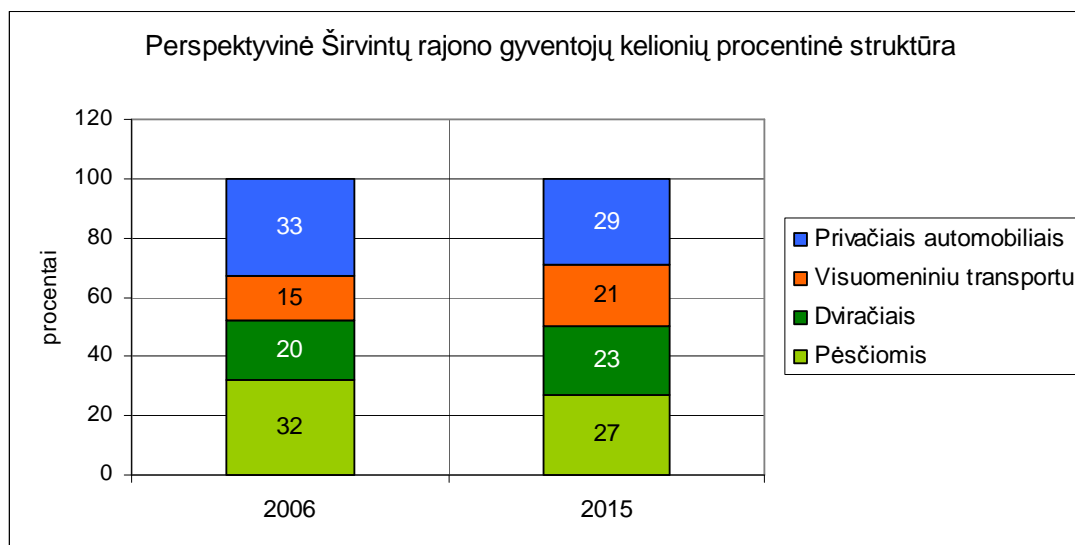
1. Subalansuotos ir darnios susisiekimo sistemos formavimas ir visuomeninio transporto plėtra, poveikio aplinkai mažinimas, eismo dalyvių saugumo užtikrinimas.
2. Reikalingų transportinių ryšių tarp savivaldybės centro ir seniūnijų formavimas ir eismo sąlygų pagerinimas tiesiant /rekonstruojant esamus kelius ir jų dangas, mažinant transporto srautų koncentraciją pagrindiniuose keliuose.
3. Savivaldybės transporto sistemos integracija į europinį kelių tinklą, saugus ir greitas tranzitinių krovinių praleidimas per savivaldybės teritoriją, vykdam LR Vyriausybės priimtus svarbiausius strateginius uždavinius tranzito srityje.
4. Susisiekimo situacijos pagerinimas užtikrinant savalaikį prioritetinių infrastruktūros plėtros objektų realizavimą.

Perspektyvinę Širvintų rajono savivaldybės susisiekimo sistemą formuos šios transporto rūšys:

- automobilių transportas, skirtas keleivių ir krovinių pervežimams;
- aptarnaujantis (specialusis) transportas, skirtas krovinių pervežimui ir gyventojų aptarnavimui;
- visuomeninis transportas, skirtas aptarnauti Širvintų rajono savivaldybės vietiniams maršrutams; tarp miestiniai ir tarptautiniai autobusų maršrutai;
- dviračių transportas, skirtas gyventojų ir turistų vietiniam susisiekimui miestuose ir miesteliuose, tarptautiniam turizmui.

Skirtingai nuo daugelio Lietuvos savivaldybių, Širvintų rajone nėra ir nenusimato geležinkelio transporto, kas gali įtakoti savivaldybės ūkinę veiklą, multimodalinių logistikos centrų kūrimą. Gyventojai ir svečiai galės naudotis esamais ir vystomais tarptautiniais Vilniaus ir Kauno oro uostais.

Susisiekimo perspektyvinė plėtra ir transportinis aptarnavimas yra tiesiogiai susietas su savivaldybės gyventojų darbine, mokymosi veikla, socialiniu aptarnavimu.

Perspektyvinė gyventojų kelionių procentinė struktūra orientuota subalansuotos susisiekimo sistemos kryptimi, daug dėmesio skiriant pervežimams visuomeniniu transportu ir dviračiais, pėsčiomis. Nedidelis planuojamas kelionių skaičiaus mažėjimas individualiais automobiliais numatomas gerinant aptarnavimą visuomeniniu transportu, kuris kartu garantuoja ir socialinių paslaugų suteikimą.

Pagal patvirtintą Lietuvos teritorijos bendrąjį planą ir patvirtintą Vilniaus apskrities koncepciją numatomi pagrindiniai transporto traukos centrai Širvintų rajono bendrojo plano savivaldybės teritorijoje:

- trečio lygmens šalies a kategorijos lokalinis centras – Širvintų miestas;
- esami ir numatomi vietiniai savivaldybės centrai – Alionys I, Čiobiškis, Gelvonai, Jauniūnai, Kernavė, Musninkai, Zibalai ir rekreacijos ar kitos paskirties lokaliniai centrai – Bagaslaviškis, Bartkuškis, Liukonys, Šešuolėliai, Vileikiškiai, Kabalda (tikėtinas susijungimas su Širvintomis);
- vietiniai seniūnijų lokaliniai centrai - Medžiukai, Družai, Kiaukliai, Juodiškiai, Šniponys, Barskūnai, Eičiūnai, Burniškiei, Vindeikiai, Juknony, Šiauliai, Spadviliškiai, Žemosios Viesos, Lapelės.

Pagal Lietuvos teritorijos bendrąjį planą Širvintų rajono savivaldybės teritorijoje 2016 metams numatomos tokios kelių tinklo kategorijos ir pagrindiniai transporto koridoriai:

- tarptautinis TEN-T transporto koridorius Lyda – Vilnius – Panevėžys - Šiauliai-Klaipėda (esami magistraliniai keliai A15/ E85 ir A2/ E272). Šis koridorius savivaldybę kerta šiaurės – pietų kryptimi apjungdamas su metropoliniu centru – Vilniumi ir regioniniais centrais – Panevėžiu ir Šiauliais. Esamas dviejų lygių ir sankirtų skaičius yra pakankamas ir naujų planuojamam laikotarpiui 2016 metams nėra numatoma.

Išnagrinėjus esamą kelių tinklo urbanistinę struktūrą, matyti, kad Širvintų rajono savivaldybės teritorija neturi aiškiai išreikštos transportinės jungties rytų-vakarų kryptimi, kas yra būtina aptarnaujant savivaldybės teritoriją.

Rekomenduojama trečiojo lygmens šalies lokalinė jungtis, kuri nebuvo fiksuota Lietuvos teritorijos bendrajame plane ir yra tiesiogiai susieta su naujai planuojamu tiltu ties Čiobiškiu, yra trasa Kaišiadorys-Žasliai-Čiobiškis-Musninkai-Širvintos-Giedraičiai. Siūloma priskirti visą šią transportinę jungtį krašto kelių kategorijai (dalis tramos Musninkai-Širvintos jau yra 116 krašto kelias). Tai būtų pietinė dalis rajoninio kelio Nr.4305 Čiobiškis-Musninkai ir rajoninis kelias Nr4302 Širvintos – Giedraičiai. Šioje jungtyje numatomas pietinis Musninkų aplinkkelis, naujas tiltas ties Čiobiškiu ir kelio tramos ištiesinimas ties Juodiškiais.

Esamas krašto kelias Nr. 116 iki Musninkų didesnės įtakos regionui neturės ir tarnaus susisiekimui tarp Širvintų ir Vilniaus rajonų savivaldybių, taip pat išskirtiniam Kernavės aptarnavimui.

Transporto eismo intensyvumas Širvintų rajono savivaldybės keliuose priklausys nuo kelių kategorijos, dangų būklės, traukos potencialų pokyčio ir dydžio. 1996-2006 metais vidutinis metinis procentinis transporto srautų augimas automagistralėje siekė 6,0 procentus, tad 2015 metais galima tikėtis kad srautas išaugs apie 1,6 karto. Naujai formuojamoje rytų-vakarų trasoje tikimasi srauto ne mažesnio nei 1,5 tūkst. transporto priemonių per vidutinę parą, jeigu būtų realizuota naujo tilto statyba.

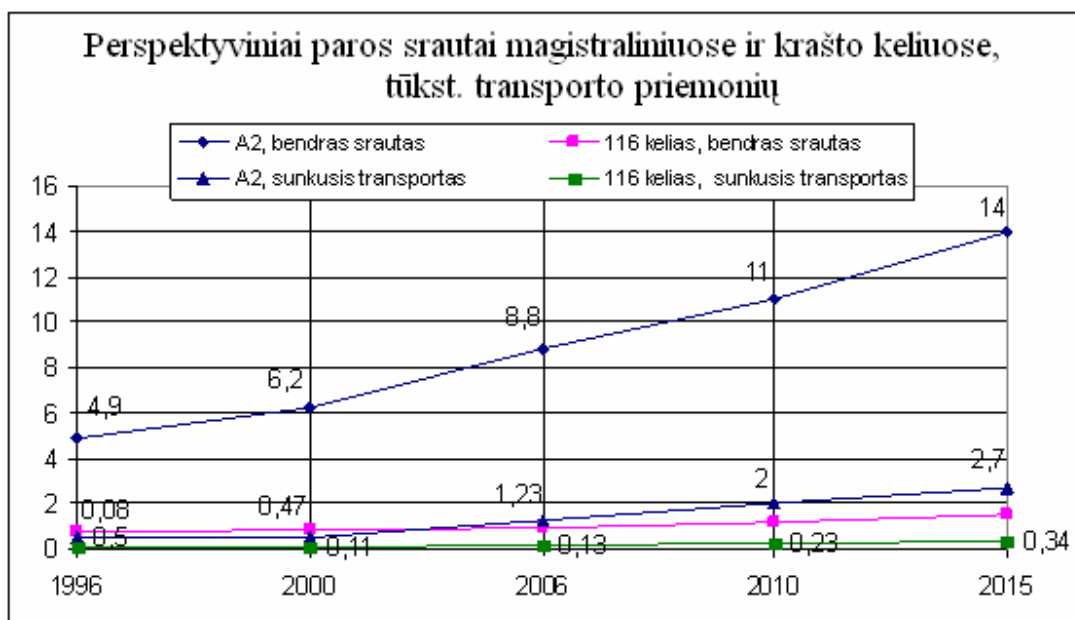
Transporto paros eismo intensyvumo prognozės magistraliniuose ir krašto keliuose, - tūkstančiais

	1996	2000	2006	2010	2015
Panevėžio automagistralė	4,9	6,2	8,8	11,0	14,0
Kernavės –Širvintų kelias	0,8	*	0,91	1,2 -1,7*	1,5-2,5*

*įvažiavimas į Širvintas

Sunkiojo transporto paros eismo intensyvumo prognozės, - tūkstančiais

	1997	2000	2006	2010	2015
Panevėžio automagistralė	0,5	0,47	1,23	2,0	2,70
Kernavės kelias	0,08	*	0,13	0,23	0,34

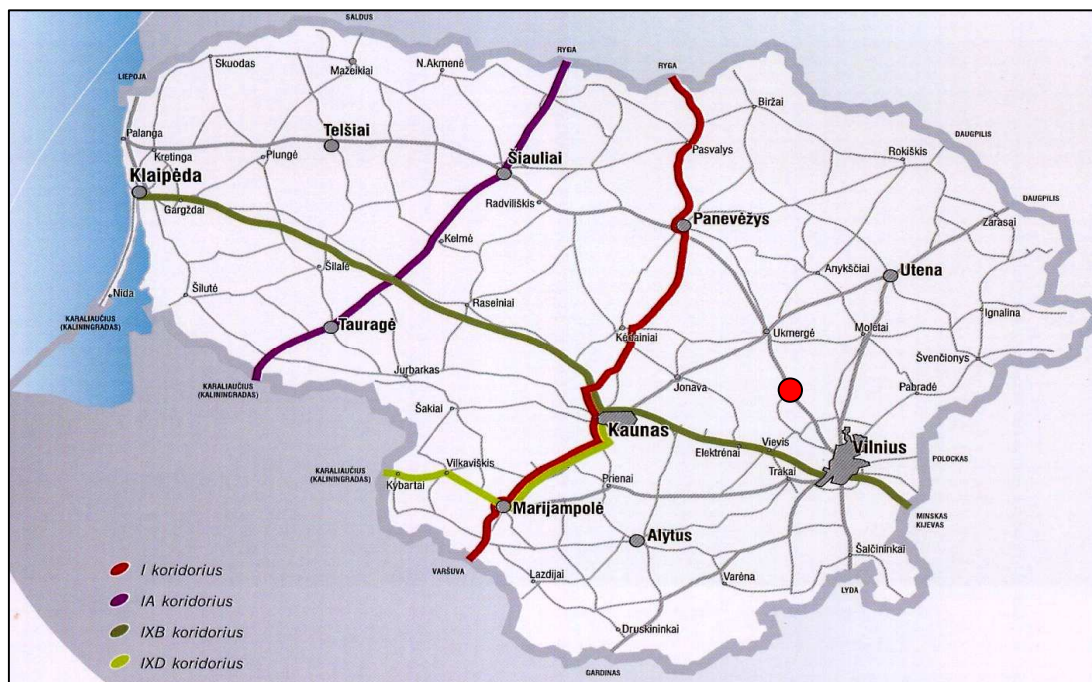
Prognozuojama, kad didžiausias sunkiojo transporto srautų pokytis bus magistraliniuose ir krašto keliuose. Automagistralėje A2 sunkiojo transporto augimas gali siekti 2015 metais iki 2700 krovininių automobilių per parą, o krašto keliuose sunkiojo transporto pokytis bus ženkliai mažesnis. Rajoniniuose keliuose sunkiojo transporto eismas yra epizodinis ir daugiau aptarnaujančio pobūdžio (pvz. autobusai, statybinis transportas).

Kelių apkrovimui įtaką turi tranzitiniai srautai, nes Vilniaus apskrities teritorija ribojasi su Baltarusija. Perspektyviniai transporto srautai paskaičiuoti įvertinant esamas tendencijas (metinis procentinis augimas 2-3). Planuojama kad, transporto priemonių srautas per Vilniaus ir Šalčininkų rajonų kelių pasienio punktus padidės nuo 1091,0 tūkst. transporto priemonių 2005 metais iki 1316 tūkst. 2015 metais. Tranzitiniai kroviniai kerta Vilniaus, Širvintų rajonų savivaldybių teritorijas. Tai reiškia, kad Širvintų savivaldybė turi galimybę aktyviai įsijungti kelių aptarnavimo infrastruktūros plėtrą ir aptarnavimą ir logistinę veiklą, tačiau kartu turi užtikrinti jų minimalų poveikį aplinkai ir vietinio eismo organizavimui.

Kaip matyti iš pateiktos schemos, Širvintų rajonas nepapuola į patvirtintų transeuropinių transporto koridorių (IXB, Via Baltica, Via Hanseatica) tinklą, kas yra pakankamai gerai, nes rajono savivaldybės teritorija išvengia dalies tarptautinio sunkiojo tranzitinio transporto eismo ir jo įtakos savivaldybės teritorijoje.

Magistralinių ir krašto kelių tinklas Širvintų savivaldybės teritorijoje bus pakankamas rajono savivaldybės teritorijai aptarnauti. Labai geri ir artimi transportiniai ryšiai su Lietuvos sostine – Vilniumi. Esamas magistralinis kelias A2 turi aukščiausius techninius parametrus ir maksimalų leidžiamą 130km/val. greitį. Širvintų rajono teritorijos perspektyvinį kelių tinklą galima vertinti kaip pakankamą savivaldybės ūkinei ir socialinei veiklai vystyti.

Širvintų rajono savivaldybės teritorija Lietuvos kelių tinkle

Magistralinių ir krašto kelių tankį Širvintų savivaldybės teritorijoje, siūloma padidinti nuo 0,058km/km² iki 0,096km/km². Tai būtų rodiklis artimesnis kitų Vilniaus apskrities savivaldybių šios kategorijos kelių tankiui.

Magistralinių ir krašto kelių tinklo perspektyvinis tankis Vilniaus apskrityje

Rodikliai	Vilniaus apskrities rajonų savivaldybės						
	Elektrėnų	Šalčininkų	Širvintų	Švenčionių	Trakų	Ukmergės	Vilniaus
Ilgis-km	64,36	155,11	87,75*	146,66	145,75	159,92	277,10
Ilgis -km /1000 gyvent.	2,26	4,01	4,30*	4,53	3,92	3,35	3,04
Tankis - km/km ²	0,126	0,104	0,096*	0,087	0,121	0,115	0,130

* *perspektyviniai rodikliai, įvertinus krašto kelių ilgio padidėjimą*

Susisiekimo požiūriu atskirų miestelių urbanistinė plėtra turi būti orientuota taip, kad būtų išvengta papildomų esamų krašto ir rajoninių kelių abipusio užstatymo, kas didintų bendrą eismo saugumą, būtų galima išvengti skersinių pėsčiųjų ir dviratininkų srautų ir nereikėtų formuoti vėl naujų aplinkkelių.

Žemesnės kategorijos valstybinių kelių tinklą formuos esami ir numatomi rajoniniai keliai, skirti susisiekimui tarp gretimų savivaldybių ir seniūnijų. Prie svarbesnių jungčių reikėtų priskirti šiuos esamus ir naujus rajoninius kelius:

- šiaurinė jungtis – esamas rajoninis kelias Nr.4303 Liūnai II – Bagaslaviškis – Kaliakiemiai (vidutinis perspektyvinis paros eismo intensyvumas 270 tr. priemonių);

- vakarinė jungtis – esamas rajoninis kelias Nr. 4305 jungiantis Gelvonus, Liukonis, Čiobiškį, Musninkus (vidutinis perspektyvinis paros eismo intensyvumas 250-500 tr. priemonių);
- pietinė gaubiamoji jungtis – esami rajoniniai keliai Nr.4313, 4307 jungiantys Musninkus, Bartkuškį, Jauniūnus, Alionis I (vidutinis perspektyvinis paros eismo intensyvumas 150 - 500 tr. priemonių);
- automagistralę dubliuojanti jungtis – esamas senasis istorinis kelias Nr.5217 nuo Maišiagalos per Jauniūnus iki Kabaldos (vidutinis perspektyvinis paros eismo intensyvumas 800-1200 tr. priemonių);
- naujos dubliuojančios jungtys automagistralės vakarinėje dalyje tarp Žemosios Viesos-Bilotai bei Bartkuškio-Maišiagalos (vidutinis perspektyvinis paros eismo intensyvumas 400-600 tr. priemonių). Šios jungiamosios gatvės / keliai siūlomi tarp esamų dviejų lygių sankryžų ir sankirtų ir skirtos naujai numatomoms urbanizuojamoms teritorijoms realizuoti

Numatomas didžiausias teritorinis urbanistinės plėtros ir transporto traukos potencialas yra savivaldybės centras – Širvintų miestas. Kadangi šio miesto intensyviausi transportiniai ir ekonominiai ryšiai yra tiesiogiai susiję su tarptautiniu transporto koridoriumi – automagistrale Vilnius-Klaipėda, bei apskrities centru – Vilniumi, tai teritorinė plėtra ir turėtų vykti šiomis kryptimis.

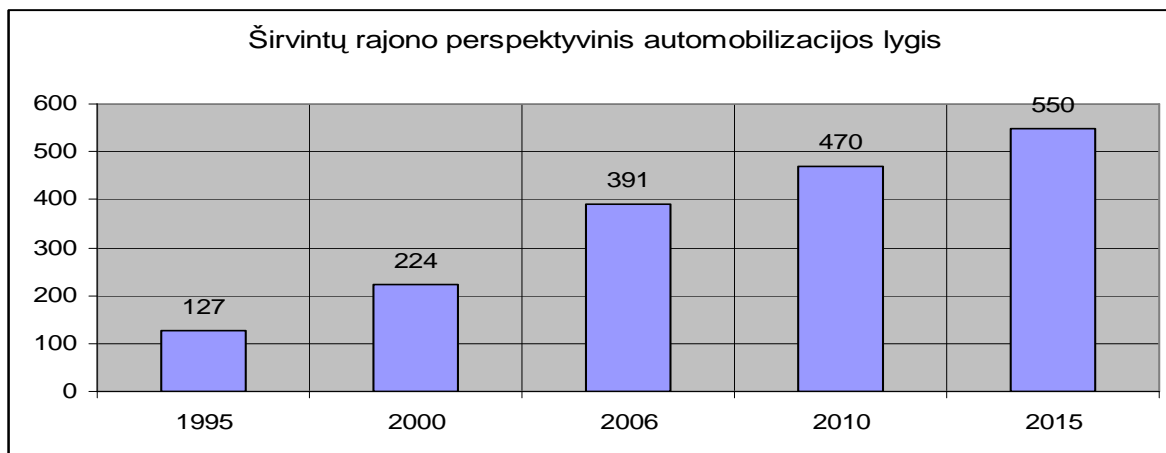
Patogios ūkinei ir logistikos veiklai, o toliau nuo kelio ir gyvenamajai statybai yra teritorijos ties automagistrale tarp esamų dviejų lygių sankryžų ir sankirtų įrengiant dubliuojančias jungtis jiems aptarnauti. Esamos automagistralės Vilnius-Kaunas įtakos zonoje sėkminga urbanistinė plėtra galėtų būtų vykdoma Jauniūnuose ir Bartkuškyje.

Asfaltuotų (patobulintų) valstybinių kelių procentinis skaičius Širvintų rajono savivaldybėje turėtų padidėti nuo 58.9 procento 2005 metais iki 60-63 procentų 2015 metais.

Susisiekimo priemonių pasirinkimą ir bendrą gyventojų mobilumą lems automobilizacijos lygis, kuris nusako lengvųjų keleivinių automobilių skaičių 1000-ui gyventojų. Aukštas automobilizacijos lygis tiesiogiai įtakoja transporto srautus gatvėse ir keliuose. Aukštas automobilizacijos lygis ir bendras transporto priemonių skaičius įgalina nesunkiai atlikti reikiamus krovinių ar keleivių pervežimus, padaro gyventoją žymiai mobilesniu ir nepriklausomu nuo susisiekimo sistemos išvystymo lygio.

Širvintų rajono savivaldybės perspektyvinis automobilizacijos lygis

1995m.	2000m.	2006m.	2010m.	2015m.
127	224	391	470	550

Susisiekimo požiūriu Širvintų miesto geografinė padėtis yra gana palanki: iki Vilniaus miesto atstumas tesiekia mažiau nei 50km, Ukmergės - 30km, Jonavos- 50km, o iki automagistralės - vos 5km. Nutiesus automagistralę miestas tapo visiškai izoliuotas nuo tranzitinio transporto eismo, o pati automagistralė tapo pačio miesto aplinkkelio. Širvintų miesto pagrindinį linijinių gatvių tinklą ir toliau formuos išilgai Širvintos praeinantys gatvių tinklas ir skersinės jungtys su tiltais per Širvintos upę.

Pagrindinė miesto transportinė ašis – Plento gatvė, formuojama krašto kelio Nr.116 pagrindu. Centrinėje miesto dalyje šalia Širvintos suformuota jungtis iš Draugystės, Ukmergės, Vilniaus ir Paširvinčio gatvių. Šiaurinės miesto dalies pagrindinę ašį formuos esama Kalnalaukio gatvė ir jos tęsinys iki rajoninio kelio Nr.4302.

Pagrindinės skersinės miesto karkaso jungtys išliks Žolyno-Zibalų gatvių jungtis (rajoninis kelias Nr.4301), Totorių, P.Cvirkos gatvės.

Iš pietinės miesto pusės yra net trys transportinės jungtys su automagistrale Vilnius-Panevėžys: pietinė jungtis arba pagrindinis įvažiavimas į Širvintas – esamas krašto kelias Nr.116, centrinė jungtis – rajoninis kelias Nr.4312 ir vakarinė jungtis – siūlomas krašto kelias (esamas rajoninis kelias Nr.4303). Pagrindinė miesto plėtra siūloma prie pastarųjų dviejų kelių ribojant plėtra ir sankryžų skaičių prie krašto kelių. Kita perspektyvinė miesto plėtra numatoma Zibalų (pramonės ir verslo teritorijos) ir Kalnalaukio gatvių įtakos zonose, taip pat Kazliškėse, Verbiliškiuose bei Dubeliuose nepriklausomai ar šios teritorijos bus įtrauktos į perspektyvinę miesto teritoriją.

Planuojama Širvintų miesto užstatymo struktūra – linijinė. Jokių stambesnių susisiekimo infrastruktūros objektų – aplinkkelių, tiltų, viadukų ar dviejų lygių sankryžų iki 2016 metų nėra numatoma ir pagrindinė susisiekimo infrastruktūros plėtra – tai svarbiausių gatvių ir dviračių takų rekonstrukcija ir plėtra. Gerinant eismo saugumą ir gatvių laidumą labai svarbu rekonstruojant ir tiesiant naujas gatves prisilaikyti gatvių kategorijoms teikiamų STR reikalavimų, išlaikant reikiamus atstumus tarp sankryžų, normatyvinį važiuojamosios dalies plotį, atstumus tarp gatvių raudonųjų linijų perspektyviniam gatvių išplatimui ir magistralinių tinklų klojimui.

Perspektyvinės gatvių kategorijos ir transporto srautai Širvintų miesto gatvėse

Gatvės	Kategorija	2004 (val.)	2015 (val.)	2015 (paros)
1. Plento gatvė iki Gluosnių	B2	385	570	4500
2. Plento g. tarp Gluosnių ir Kazliškių g.	B2	540-680	810-1050	9500
3. Draugystės gatvė	C2	350	530	5000
4. Ukmergės gatvė	C1	360	550	4800
5. Vilniaus gatvė	C1	250-300	370-450	3500-4000
6. Paširvinčio gatvė	C2	300	450	4000
7. Kalnalaukio gatvė	C2	220-490	330-750	3000-7000
8. Gluosnių gatvė	C1-C2	40-160	60-240	600-2100
9. Žolyno gatvė	C1	320	500	4500
10. Zibalų gatvė	C1	175-210	260-320	2300-3000
11. Totorių gatvė	C2	130	200	1900
12. Jaunimo gatvė	D1	137	200	1900
13. I.Šeinaus gatvė	C1	170	260	2400
14. P. Cvirkos gatvė	C1	260-270	390	3500
15. Musninkų gatvė	C2	170	255	2300
16. 116 krašto kelias	B2	140	250	2500

Gerai transportiniai ryšiai tarp rajono savivaldybės centro ir seniūnijų leidžia tikėtis gero transportinio aptarnavimo ir visuomeninio transporto maršrutinio tinklo plėtros.

Aktyvi savivaldybės teritorijos urbanistinė plėtra neišvengiamai pareikalaus ir pakankamai subalansuotos vietinės visuomeninio transporto sistemos, kuri sudarytų palankias susisiekimo sąlygas socialiai remtiniams ir mažas pajamas gaunantiems gyventojams ir svečiams. Tai ypač aktualu šiuo metu, kai galutinai išryškėjo gana nepalankios neigiamos keleivių pervežimų tendencijos. Tai aktualu ir pačiam ir Širvintų miesto aptarnavimui, nes linijinė miesto struktūra tolins miesto gyventojus ir moksleivius nuo miesto centrinės dalies, pagrindinių aptarnavimo ir darbo vietų. Natūralu, kad keleivių srautai nebus tokie dideli, kad reiktų didelės talpos autobusų, todėl transporto priemonių talpa turi būti pakankamai pagrįsta.

Būtina ne tik optimizuoti vietinių autobusų tinklą, bet ir didinti reisų skaičių, nes daugelis gyventojų yra nepatenkinti esamais retais eismo intervalais ypač vakarinių laikotarpiu bei savaitgaliais. Tai padaryti nebus lengva, nes savivaldybės teritoriją aptarnauja ne Širvintų autobusų parkas, todėl valdymo ir ekonominės sąlygos bus sudėtingos. Esama gatvių ir kelių tinklo plėtra bei modernizavimas pirmiausia yra nukreiptas autobusų eismo sąlygų gerinimui ir pačio maršrutinio tinklo optimizavimui.

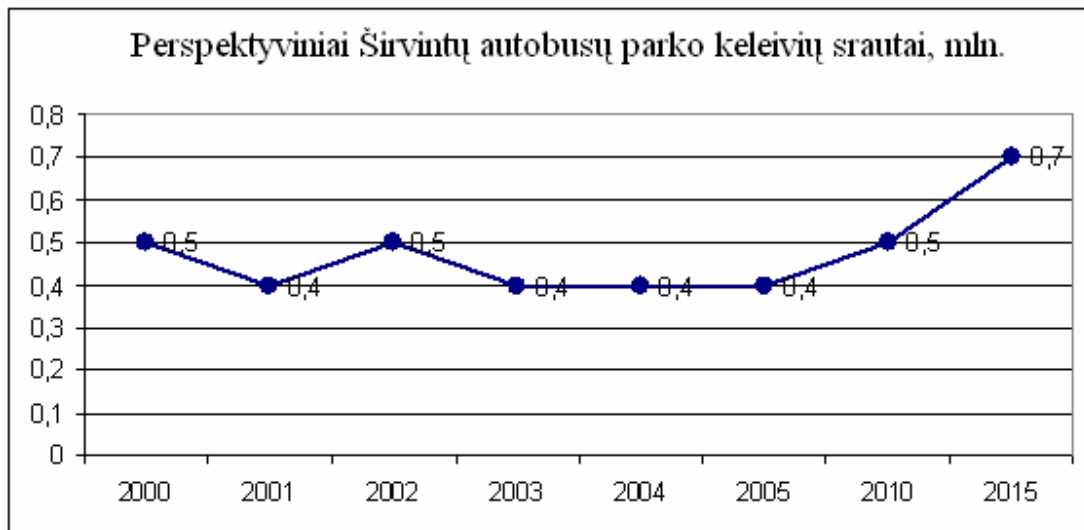
Esama Širvintų autobusų stoties vieta yra labai patogi miesto gyventojams ir atvykusiems ir yra nekeistina. Širvintų miesto ir vietinių savivaldybės teritoriją aptarnaujančių autobusų maršrutų tinklas turėtų būti peržiūrėtas atsižvelgiant į realius keleivių srautus ir perspektyvinius poreikius. Žinant, kaip sunku yra suderinti atskirų autobusų eismo tvarkaraščius ir mažinant keleivių kelionės trukmę tarp atskirų seniūnijų, siūloma dalį maršrutų užbaigti ne Širvintų mieste. Formuojant arba koreguojant vietinius rajoną aptarnaujančius maršrutus pirmenybė ne visada teikiama artimiausiam atstumui tarp atskirų transporto traukos punktų, o bendram reisų skaičiaus didinimui. Taip kelionėje sugaištas laikas kompensuojamas bendru autobusais pasinaudojusiu keleivių skaičiumi ir žymiai mažesne laukimo trukme.

Visuomeninio transporto plėtra yra ne vien tik susisiekimo, bet socialinė paslauga, todėl negali būti iš gyventojų atimta teisė ja nemokamai ar su nuolaida naudotis.

Atsižvelgiant į esamos automagistralės techninius ir keleivių saugos reikalavimus būtina panaikinti visas autobusų stoteles magistraliniame kelyje A2. Šiame kelyje leidžiamas tik ekspresinis autobusų eismas (be sustojimų).

Perspektyviniai Širvintų autobusų parko keleivių pervežimai, mln. keleivių

2000	2001	2002	2003	2004	2005	2010	2015
0,5	0,4	0,5	0,4	0,4	0,4	0,5	0,7

Visuomeninio transporto aptarnavimo gerinimas yra tiesiogiai susietas su intensyviais transportiniais ryšiais su Vilniumi, nes mažėjant darbo vietų skaičiui žemės ūkyje nemaža dalis savivaldybės gyventojų dirbs Vilniuje ar Vilniaus regione. Įvertinant tai, kad paprastai tokių gyventojų pajamos nėra didelės ir ne visada bus galimybės naudotis savo automobiliais, visuomeninis transportas žymiai pagerintų jų mobilumą ir galimybę sumažinti nedarbingumo lygį.

Siūlomi pagrindiniai perspektyviniai vietiniai autobusų maršrutai Širvintų savivaldybės teritorijoje

Nr.	Maršrutas	Siūloma trasa
1	Širvintų miesto maršrutas	Šiaurinis pramonės rajonas-Zibalų g., Žolyno, Plento gatvės, Autobusų stotis, Šeinaus, Vilniaus, Paširvinčio gatvės, Dubeliai
2	Širvintų miesto maršrutas	Spadvališkiei, Draugystės, Ukmergės, Vilniaus, Šeinaus gatvės, Autobusų stotis, P.Cvirkos, Kalnalaukio gatvės, Kazliškiai
3	Giedraičiai-Širvintos-Kernavė	Giedraičiai-Juodiškiai-Kabalda-Širvintos-Vileikiškės-Musninkai-Kernavė
4	Širvintos- Bagaslaviškis-Musninkai-Jauniūnai-Širvintos	Žiedinis maršrutas: Širvintos-Šiauliai-Bagaslaviškis-Gelvonai-Liukonys-Juknonys-Čiobiškis-Lapelės-Musninkai-Bartkuškis-Jauniūnai – Kieliai- Kabalda -, Širvintos
5	Širvintos-Kiaukliai	Širvintos-Zibalai-Šešuolėliai-Kiaukliai
6	Širvintos-Barskūnai	Širvintos-Alionys I-Eičiūnai- Jauniūnai, Medžiukai-Barskūnai
7	Širvintos-Liukonys-Gelvonai	Širvintos-Saveikiškis-Družai-Vindeikiai-Paširvintis-Liukonys Gelvonai

Bendrojo plano susisiekimo sistemos sprendiniai, atsižvelgiant į dideles plėtros apimtis ir nemažas investicijas, orientuoti į du galimus plėtros etapus. Pirmasis etapas – tai prioritetiniai ir būtini atlikti susisiekimo infrastruktūros plėtros objektai kurie būtų realizuoti iki 2015 metų. Antrasis etapas – tai plėtra po 2015 metų, tačiau iki to laiko būtina parengti ir patvirtinti tam reikalingus

projektus, kad būtų galima užtikrinti reikiamų teritorijų rezervavimą ir žemių išpirkimą, bei išvengti atskirų perspektyvinių gatvių ar kelių užstatymo.

Kelių tinklo rekonstrukcija ir naujų tiesimas iki 2015 metų yra patvirtintas Susisiekimo ministerijos ir Automobilių ir kelių direkcijos patvirtintoje programoje, todėl naujų susisiekimo infrastruktūros objektų įtraukimas Širvintų rajono savivaldybės teritorijoje galimas tik peržiūrėjus ir patikslinus šią programą po savivaldybės bendrojo plano patvirtinimo. Kadangi šiuo metu masiškai rengiami atskirų apskričių, miestų ir savivaldybių bendrieji planai, toks patvirtintos programos peržiūrėjimas bus neišvengiamas.

Pagal atliktą esamos būklės analizę ir gyventojų atsiliepimus, kurie realiausiai atspindi rajono savivaldybės susisiekimo poreikius, yra siūloma tokie pagrindiniai tinklo infrastruktūros modernizavimo ir tiesimo darbai:

Eil. Nr.	Kelias	Realizacija iki 2015 metų	Realizacija po 2015 metų
A. Keliai įtraukti į KPPP programą:			
1	Krašto kelio 116 Širvintos-Rimučiai-Kernavė-Dūkštos rekonstrukcija	0,0-6,2km*	13,7-22,1km
2	Rajoninio kelio 4313 Jauniūnai-Musninkai rekonstrukcija	5,06-7,31km 8,43-10,77km	
3	Rajoninio kelio 1801 (4305) Pabaisko kryžkelė-Gelvonai-Čiobiškis-Musninkai rekonstrukcija	21,8-28,05km	
4	Rajoninio kelio 4314 Paširvintys-Alioniai rekonstrukcija	2,0-7,10km	
5	Rajoninio kelio 4311 Šešuolėliai II-Kiaukliai rekonstrukcija	0,0-6,88km	
6	Rajoninio kelio 4307 Jauniūnai-Alionys-Pajuodžiai rekonstrukcija		0,70-4,5 km
7	Rajoninio kelio 4323 privažiavimo prie Gelvonėlių rekonstrukcija		0,0-1,50km
B. Rekomenduojami įtraukti keliai:			
8	Rajoninio kelio Nr.4305 atkarpos Čiobiškis-Musninkai pervedimas į krašto kelio kategoriją. Naujas Musninkų pietinis aplinkkelis ir naujas tiltas ties Čiobiškiu.		l = 13,0km naujas tiltas
9	Rajoninio kelio Nr. 4302 Širvintos – Giedraičiai pervedimas į krašto kelio kategoriją ir rekonstrukcija		l = 5,0 km
10	Rajoninio kelio 4305 Čiobiškis –Gelvonai-Vytinė atkarpos Astruvka-Liukonys rekonstrukcija		l = 6,0 km
11	Naujai formuojamo rajoninio kelio esamo vietinio kelio pagrindu tarp rajoninių kelių Nr. 4324 ir 4310 ties Gudeliškiais rekonstrukcija		l – 1,2km
C. Rekomenduojamos įtraukti gatvės:			
12	Naujai formuojama pagrindinė gatvė vietinių kelių pagrindu Žemieji Viesai-Družai naujai	l- 2,5km	l - 5,0km

	formuojamoje gyvenvietėje. Bendras ilgis-7,5km, iš jų nauja trasa-2,5km.		
13	Naujai formuojama pagrindinė gyvenvietės gatvė tarp Bartkuškio ir Jauniūnų esamų vietinių kelių pagrindu	1 - 7,3km	
14	Naujai formuojama pagrindinė gyvenvietės gatvė tarp rajoninio kelio 5217 ir Meiliakalnio esamų vietinių kelių pagrindu naujai formuojamoje gyvenvietėje.		1 - 4,0km
15	Naujai formuojama gyvenvietės gatvė tarp Antanaičių-Medžiukų		1 – 6,0km
16	Kalnalaukio g. tęsinys Širvintų mieste iki esamo rajoninio kelio Nr.4302 (siūlomo krašto kelio) esamo vietinio kelio pagrindu		1 - 2,5km
17	Naujai formuojama pagrindinė gyvenvietės gatvė tarp rajoninio kelio 4312 ir krašto kelio 116 esamo vietinio kelio pagrindu naujai formuojamoje gyvenvietėje.		1 – 2,0km

*rekonstrukcija atlikta

Pastabos:

1. Keliai, kurie nėra įtraukti į patvirtintą „2002-2015m. patikslintą Lietuvos Respublikos valstybinės reikšmės Kelių priežiūros ir plėtros programą“ (KPPP) yra tik rekomendacinio pobūdžio ir gali būti realizuoti iki 2015 m. tik papildomai ją patikslinus.
2. Bendrajame plane rekomenduojami nauji keliai ir esamų kelių kategorijų pakeitimai išlieka rekomendacinio pobūdžio, kol jie nėra patvirtinti aukštesnio rango teritorijų planavimo dokumentais (Lietuvos, apskrities teritorijos bendrieji planai) ir oficialiai patvirtinti Kelių direkcijoje, bei Vyriausybės nutarimu nėra įtraukti į KPPP.
3. Nutiesus miestų ar miestelių aplinkkelius senosios kelių tramos per miestą tampa miesto gatvėmis. Numatomos miestų ir miestelių aplinkkelių tramos ar jungtys turi būti papildomai tikslinamos šių teritorijų bendruose planuose.

Susisiekimo infrastruktūros plėtros ir rekonstrukcijos prioritetai:

- padidinti Širvintų rajono savivaldybės magistralinių ir krašto kelių tinklo tankį, priartinant jį prie Vilniaus apskrities savivaldybių vidurkio. Savivaldybė neturi aiškiai išreikštos aukštesnės kategorijos rytų-vakarų transporto jungties. Siūloma priskirti trasą Kaišiadorys-Žasliai-Čiobiškis-Musninkai ir Širvintos-Giedraičiai krašto kelių kategorijai. Tai būtų galima atlikti pastačius naują tiltą per Neries upę ties Čiobiškiu.

- atlikti esamų ir naujų gatvių ir kelių rekonstrukcijos ir tiesimo darbus, pagerinant dangas, techninius parametrus, padidinant tinklo rišlumą ir pagerinant bendrą tinklo struktūrą;

- pagal patvirtintą Širvintų savivaldybėje Širvintų miesto galimybių studijos išvadas siūloma parengti Širvintų miesto saugaus eismo programą ir patobulinti eismo organizaciją mieste įvedant šviesoforinį reguliavimą sankryžose (Plento- P.Cvirkos, Cvirkos-Vilniaus g.) ir pavojingiausiose pėsčiųjų perėjose, atlikti Kalnalaukio-Šiaurinės g. sankryžos rekonstrukciją. Šeinaus, Vilniaus, Ukmergės gatvių dangų ir šaligatvių rekonstrukcija bei naujų B ir C kategorijos gatvių tiesimas naujai urbanizuojamose teritorijose tiesimas (Kalnalaukio g. tęsinys ir pan.) iš savivaldybės-valstybės lėšų, pagrindinių dviračių-pėsčiųjų takų sistemos suformavimas ir įrengimas, eismo dalyvių saugumo

padidėjimas (minimalaus pločio šaligatvių įrengimas gatvėse, kuriose nėra šaligatvių ar pėsčiųjų takų).

- inicijuoti naujų šiuolaikinių degalinių ir motelių įrengimą Širvintų savivaldybės teritorijoje (ypatingai automagistralės abipusėse teritorijoje) pagal patvirtintą Širvintų rajono degalinių išdėstymo schemą, nes šiuo metu jos visos koncentruojasi Širvintų mieste.

- parengti ir patvirtinti Širvintų rajono ir miesto vietinių autobusų maršrutų schemą, pagal atliktus natūrinius keleivių srautų tyrimus. Atlikti šių maršrutų tinklo optimizavimą atsižvelgiant į naujas kelių ir gatvių trasas. Panaikinti autobusų stoteles automagistralės trasoje, užtikrinant saugų keleivių pervežimą.

- parengti Širvintų miesto, Čiobiškio, Gelvonų, Bartkuškio, Jauniūnų bendruosius planus arba jų korektūrą, pakoreguojant susisiekimo dalies sprendinius pagal naujai galiojantį STR „Miestų, miestelių ir kaimų susisiekimo sistemos“. Šiuo metu tik Kernavė turi patvirtintą savo bendrąjį planą ir galimas tolimesnis detaliųjų planų rengimas ir jo realizacija.

9.4 Inžinerinė infrastruktūra

9.4.1 Ekoinžinerinė infrastruktūra

9.4.1.1 Vandentieka

Širvintų rajono bendrajame plane numatoma, kad visas tiekiamas vanduo atitiks dabar galiojančią higienos normą HN 24:2003 „Geriamo vandens saugos ir kokybės reikalavimai“. Tuo tikslu turi būti renovuojama dalis eksploatuojamo skirstomojo vamzdyno, rekonstruojami esami bei įrengiami nauji vandens gerinimo įrenginiai.

Norint įgyvendinti šiuos siekius Širvintų rajono bendrajame plane numatoma:

- plėsti esamus Širvintų vandentiekio tinklus į užstatytas ir naujai užstatomas teritorijas;
- prie Širvintų miesto vandentiekio prijungti Kabaldos, Motiejūnų ir Vindeikių gyvenvietes;
- plėsti esamus Kabaldos vandentiekio tinklus į užstatytas ir naujai užstatomas teritorijas, pastatyti vandens gerinimo įrenginius, apjungti su Širvintų vandentiekiu;
- plėsti esamus Družų vandentiekio tinklus, rekonstruoti esamą vandenvietę įrengiant papildomą gręžinį, pastatyti vandens gerinimo įrenginius;
- plėsti esamus Motiejūnų vandentiekio tinklus, likviduoti esamą gręžinį, apjungti su Širvintų vandentiekio tinklais;
- Vindeikiuose įrengti vandentiekio tinklus ir prijungti prie Širvintų miesto vandentiekio;
- Akmeniuose įrengti vandentiekio tinklus ir prijungti prie Širvintų miesto vandentiekio;
- plėsti esamus Avižonių ir Kelių vandentiekio tinklus, rekonstruoti esamą vandenvietę įrengiant papildomą gręžinį, pastatyti vandens gerinimo įrenginius;
- plėsti esamus Šiaulių (Širvintų sen.) vandentiekio tinklus, rekonstruoti esamą vandenvietę įrengiant papildomą gręžinį, pastatyti vandens gerinimo įrenginius;
- plėsti esamus Alionių I vandentiekio tinklus, pastatyti vandens gerinimo įrenginius;
- plėsti esamus Juodiškių vandentiekio tinklus, pastatyti vandens gerinimo įrenginius;
- plėsti esamus Čiobiškio vandentiekio tinklus, rekonstruoti esamą vandenvietę įrengiant papildomą gręžinį, pastatyti vandens gerinimo įrenginius;
- plėsti esamus Lapelės vandentiekio tinklus, rekonstruoti esamą vandenvietę įrengiant papildomą gręžinį, pastatyti vandens gerinimo įrenginius;
- plėsti esamus Gelvonų vandentiekio tinklus, rekonstruoti esamą vandenvietę įrengiant papildomą gręžinį, pastatyti vandens gerinimo įrenginius;
- plėsti esamus Liukonių vandentiekio tinklus, pastatyti vandens gerinimo įrenginius;
- plėsti esamus Bagaslaviškio vandentiekio tinklus;
- plėsti esamus Medžiukų vandentiekio tinklus;
- plėsti esamus Bartkuškio vandentiekio tinklus;
- plėsti esamus Šiaulių (Jauniūnų sen.) vandentiekio tinklus, rekonstruoti esamą vandenvietę įrengiant papildomą gręžinį;
- plėsti esamus Barskūnų vandentiekio tinklus, rekonstruoti esamą vandenvietę įrengiant papildomą gręžinį, pastatyti vandens gerinimo įrenginius;
- plėsti esamus Jauniūnų vandentiekio tinklus, rekonstruoti esamą vandenvietę įrengiant papildomą gręžinį, pastatyti vandens gerinimo įrenginius;
- plėsti esamus Kernavės vandentiekio tinklus;
- plėsti esamus Musininkų vandentiekio tinklus, pastatyti vandens gerinimo įrenginius;

- plėsti esamus Vileikiškių vandentiekio tinklus, pastatyti vandens gerinimo įrenginius;
- Viršuliškiuose įrengti vandentiekio tinklus ir prijungti prie Bartkuškio vandentiekio;
- plėsti esamus Kiauklių vandentiekio tinklus, rekonstruoti esamą vandenvietę įrengiant papildomą gręžinį, pastatyti vandens gerinimo įrenginius;
- Anciūnuose įrengti vandentiekio tinklus ir pastatyti vandens gerinimo įrenginius;
- plėsti esamus Šešuolėlių I vandentiekio tinklus, rekonstruoti esamą vandenvietę įrengiant papildomą gręžinį, pastatyti vandens gerinimo įrenginius;
- Zibaluose įrengti vandentiekio tinklus ir pastatyti vandens gerinimo įrenginius;
- Beivydžiuose įrengti vandentiekio tinklus ir pastatyti vandens gerinimo įrenginius;

Vandentiekių plėtra Širvintų rajone.

Seniūnija	Miestas, gyvenvietė	Numatoma tinklų plėtra (km)	Numatoma vandentiekio įrenginių pertvarka
Alionių sen.	Alionys I	1	Pastatyti naujus vandens gerinimo įrenginius.
	Juodiškiai	1	Pastatyti naujus vandens gerinimo įrenginius.
Čiobiškio sen.	Čiobiškis	1	Pastatyti naujus vandens gerinimo įrenginius. Įrengti papildomą gręžinį.
	Lapelės	1	Pastatyti naujus vandens gerinimo įrenginius. Įrengti papildomą gręžinį.
Gelvonų sen.	Gelvonai	2	Pastatyti naujus vandens gerinimo įrenginius. Įrengti papildomą gręžinį.
	Liukonys	1,5	Pastatyti naujus vandens gerinimo įrenginius.
	Bagaslaviškis	0,5	-
Jauniūnų sen.	Medžiukai	1	
	Bartkuškis	1	Palaikyti vandenvietės ir esamų vandens gerinimo įrenginių gerą techninį stovį
	Šiauliai	1	Įrengti papildomą gręžinį.
	Barskūnai	1	Pastatyti naujus vandens gerinimo įrenginius. Įrengti papildomą gręžinį.
	Jauniūnai	2	Pastatyti naujus vandens gerinimo įrenginius. Įrengti papildomą gręžinį.
Kernavės sen.	Kernavė	2	Palaikyti vandenvietės ir esamų vandens gerinimo įrenginių gerą techninį stovį
Musininkų sen.	Musininkai	1	Pastatyti naujus vandens gerinimo įrenginius
	Vileikiškiai	1	Pastatyti naujus vandens gerinimo įrenginius
	Viršuliškiai	2,5	Įrengti vandentiekio tinklus ir prijungti prie Bartkuškio vandentiekio.

Širvintų sen.	Širvintos	5	Rekonstruoti vandens gerinimo įrenginius.
	Kabalda	2,5	Pastatyti naujus vandens gerinimo įrenginius. Apjungti su Širvintų vandentiekiu.
	Družai	1	Pastatyti naujus vandens gerinimo įrenginius. Įrengti papildomą gręžinį.
	Motiejūnai	3	Likviduoti esamą gręžinį, apjungti su Širvintų vandentiekiu.
	Vindeikiai		Įrengti vandentiekio tinklus ir prijungti prie Širvintų vandentiekio.
	Šiauliai	1	Pastatyti naujus vandens gerinimo įrenginius. Įrengti papildomą gręžinį.
	Avižonys, Kieliai	1,5	Pastatyti naujus vandens gerinimo įrenginius. Įrengti papildomą gręžinį.
	Akmeniai	1	Įrengti vandentiekio tinklus ir prijungti prie Širvintų vandentiekio.
Zibalų sen.	Kiaukiai	1	Pastatyti naujus vandens gerinimo įrenginius. Įrengti papildomą gręžinį.
	Anciūnai	1,5	Įrengti vandenvietę, vandentiekio tinklus ir pastatyti vandens gerinimo įrenginius.
	Šešuolėliai I	0,5	Pastatyti naujus vandens gerinimo įrenginius. Įrengti papildomą gręžinį.
	Zibalai	1,5	Įrengti vandenvietę, vandentiekio tinklus ir pastatyti vandens gerinimo įrenginius.
	Beivydžiai	1	Įrengti vandenvietę, vandentiekio tinklus ir pastatyti vandens gerinimo įrenginius.

- Numatoma, kad visos Širvintų rajono vandenvietės bus įrengtos pagal higienos normos HN 44:2006 „Vandenviečių apsaugos zonų nustatymas ir priežiūra“ arba jį pakeisiančio norminio akto reikalavimus. Tuo tikslu bus įregistruotos vandenviečių apsauginės sanitarinės zonos, o jose ribojama ūkinė veikla.
- Numatoma, kad visi plečiami vandentiekiai bus pritaikyti gaisrų gesinimui: sukurta žiedinė struktūra, parinkti reikiama vamzdinių diametrai, įrengti priešgaisriniai hidrantai. Teritorijose, kur nėra numatytas vandentiekis, pagal priešgaisrinius reikalavimus turi būti įrengti priešgaisriniai rezervuarai, privažiavimai prie atvirų vandens telkinių.
- Numatoma vykdyti tolesnį eksploatuojamų požeminių vandenų monitoringą.
- Numatoma vykdyti tiekiamo vandens kokybės kontrolę ir apie jos rezultatus sistemingai informuoti vietinės savivaldos organus bei visuomenę.
- Numatoma vykdyti naudojamų šulinių vandens kokybės stebėseną, išaiškinti zonas su užterštu gruntiniu vandeniu. Tose zonose įrengti vandens tiekimo sistemas iš gilesnių horizontų.
- Numatoma parengti vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planą, kuriame numatyti viešojo vandens tiekimo teritorijas.

Projekto grafiniėje dalyje vaizduojamos visos esamos ir numatytos rekonstruoti vandenvietės, bei nustatytos jų sanitarinės apsaugos zonos (antra trečia juostos), esami ir rekonstruojami vandens gerinimo įrenginiai. Numatytos naujai įrengti vandenvietės ir vandens gerinimo įrenginiai vaizduojami tik preliminariai. Tikslesnė šių inžinerinių įrenginių vieta turi būti nustatoma rengiant specialiuosius ir detaliuosius planus, atlikus reikiamus geologinius tyrimus.

9.4.1.2 Vandenvala

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymu numatoma, kad ne mažiau kaip 95 % Širvintų rajono gyventojų būtų teikiamos nuotekų tvarkymo paslaugos. Tuo tikslu turi būti plečiami esami nuotekų surinkimo tinklai ir įrengiamos naujos nuotekų surinkimo sistemos.

Išleidžiamų į paviršinius vandenis nuotekų kokybė turi tenkinti ES „Miestų nuotekų valymo direktyvą“ 91/271/EEC reikalavimus. Tam, kad užsibrėžti tikslai būtų įgyvendinti, Širvintų rajone turi būti statomi nauji ir rekonstruojami esami nuotekų valymo įrenginiai.

Atsižvelgiant į tai, kad direktyva 91/271/EEC įsigalioja Lietuvai nuo 2010 m., visi sprendiniai sietini su vandenvala įgauna prioritetinį statusą.

Pertvarkant Širvintų rajono vandenvalos ūkį numatoma:

- Plėsti esamus Širvintų nuotekų surinkimo tinklus į užstatytas ir naujai užstatomas teritorijas, esamus nuotekų valymo įrenginius palaikyti gerame techniniame stovyje;
- Prie Širvintų miesto nuotekų surinkimo sistemos prijungti Kabaldos, Motiejūnų, Vindeikių ir Akmenių gyvenvietes;
- Družuose įrengti naujus nuotekų surinkimo tinklus, pastatyti nuotekų valymo įrenginius;
- Šiauliuose (Širvintų sen.) įrengti naujus nuotekų surinkimo tinklus, pastatyti nuotekų valymo įrenginius;
- Avižonyse ir Kieľiuose įrengti naujus nuotekų surinkimo tinklus, pastatyti bendrus nuotekų valymo įrenginius;
- Alionyse I įrengti naujus nuotekų surinkimo tinklus, pastatyti nuotekų valymo įrenginius;
- Juodiškiuose įrengti naujus nuotekų surinkimo tinklus, demontuoti esamus ir pastatyti nuotekų valymo įrenginius;
- Čiobiškyje plėsti esamus nuotekų surinkimo tinklus, demontuoti esamus ir pastatyti naujus nuotekų valymo įrenginius;
- Lapelėse įrengti naujus nuotekų surinkimo tinklus, pastatyti nuotekų valymo įrenginius;
- Juknonyse įrengti septynis rezervuarus ir surenkamas nuotekas išvežti į artimiausius valymo įrenginius;
- Gelvonuose plėsti esamus nuotekų surinkimo tinklus;
- Liukonyse įrengti naujus nuotekų surinkimo tinklus, pastatyti nuotekų valymo įrenginius;
- Bagaslaviškyje įrengti naujus nuotekų surinkimo tinklus, pastatyti nuotekų valymo įrenginius;
- Medžiūkuose pastatyti naujus nuotekų valymo įrenginius;
- Bartkuškyje plėsti esamus nuotekų surinkimo tinklus;

- Šiauliuose (Jauniūnų sen.) įrengti naujus nuotekų surinkimo tinklus, pastatyti nuotekų valymo įrenginius;
- Barskūnuose įrengti naujus nuotekų surinkimo tinklus, pastatyti nuotekų valymo įrenginius;
- Jauniūnuose įrengti naujus nuotekų surinkimo tinklus, pastatyti nuotekų valymo įrenginius;
- Kiaukliuose įrengti naujus nuotekų surinkimo tinklus, pastatyti nuotekų valymo įrenginius;
- Anciūnuose įrengti naujus nuotekų surinkimo tinklus, pastatyti nuotekų valymo įrenginius;
- Šešuolėliuose I įrengti naujus nuotekų surinkimo tinklus, pastatyti nuotekų valymo įrenginius;
- Zibaluose įrengti naujus nuotekų surinkimo tinklus, pastatyti nuotekų valymo įrenginius;
- Beivydžiuose įrengti septinius rezervuarus ir surenkamas nuotekas išvežti į artimiausius valymo įrenginius;

Nuotekų surinkimo sistemų ir valymo įrenginių plėtra Širvintų rajone.

Seniūnija	Miestas, gyvenvietė	Numatoma tinklų plėtra (km)	Numatoma nuotekų tvarkymo įrenginių pertvarka
Alionių sen.	Alionys I	2	Įrengti nuotekų surinkimo tinklus pastatyti naujus valymo įrenginius.
	Juodiškiai	2	Įrengti nuotekų surinkimo tinklus pastatyti naujus valymo įrenginius.
Čiobiškio sen.	Čiobiškis	2	Demontuoti senus ir pastatyti naujus valymo įrenginius.
	Lapelės	2	Įrengti nuotekų surinkimo tinklus pastatyti naujus valymo įrenginius.
	Juknonys	-	Įrengti septynis rezervuarus ir nuotekas išvežti į artimiausius valymo įrenginius.
Gelvonų sen.	Gelvonai	3	Palaikyti nuotekų valymo įrenginių gerą techninį stovį.
	Liukonys	2	Įrengti nuotekų surinkimo tinklus pastatyti naujus valymo įrenginius.
	Bagaslaviškis	2	Įrengti nuotekų surinkimo tinklus pastatyti naujus valymo įrenginius.
Jauniūnų sen.	Medžiukai	1	Pastatyti naujus valymo įrenginius.
	Bartkuškis	0,5	Palaikyti nuotekų valymo įrenginių gerą techninį stovį.
	Šiauliai	2	Įrengti nuotekų surinkimo tinklus pastatyti naujus valymo įrenginius.
	Barskūnai	2	Įrengti nuotekų surinkimo tinklus pastatyti naujus valymo įrenginius..
	Jauniūnai	2	Įrengti nuotekų surinkimo tinklus

			pastatyti naujus valymo įrenginius.
Kernavės sen.	Kernavė	3	Pastatyti naujus valymo įrenginius.
Musininkų sen.	Musininkai	1	Rekonstruoti esamus nuotekų valymo įrenginius.
	Vileikiškiai	1	Įrengti nuotekų surinkimo tinklus pastatyti naujus valymo įrenginius.
	Viršuliškiai	3	Įrengti nuotekų surinkimo tinklus, nuotekas nukreipti į Bartkuškio valymo įrenginius.
Širvintų sen.	Širvintos	5	Palaikyti nuotekų valymo įrenginių gerą techninį stovį.
	Kabalda	3	Įrengti nuotekų surinkimo tinklus, nuotekas nukreipti į Širvintų valymo įrenginius.
	Družai	2	Įrengti nuotekų surinkimo tinklus pastatyti naujus valymo įrenginius.
	Motiejūnai	3	Įrengti nuotekų surinkimo tinklus, nuotekas nukreipti į Širvintų valymo įrenginius.
	Vindeikiai	1	Įrengti nuotekų surinkimo tinklus, nuotekas nukreipti į Širvintų valymo įrenginius.
	Šiauliai	1	Įrengti nuotekų surinkimo tinklus pastatyti naujus valymo įrenginius.
	Avižonys, Kieliai	3	Įrengti nuotekų surinkimo tinklus pastatyti naujus valymo įrenginius.
	Akmeniai	1	Įrengti nuotekų surinkimo tinklus, nuotekas nukreipti į Širvintų valymo įrenginius.
Zibalų sen.	Kiaukiai	2	Įrengti nuotekų surinkimo tinklus pastatyti naujus valymo įrenginius.
	Anciūnai	2	Įrengti nuotekų surinkimo tinklus pastatyti naujus valymo įrenginius.
	Šešuolėliai I	2	Įrengti nuotekų surinkimo tinklus pastatyti naujus valymo įrenginius.
	Zibalai	1,5	Įrengti nuotekų surinkimo tinklus pastatyti naujus valymo įrenginius.
	Beivydžiai	-	Įrengti septinius rezervuarus ir nuotekas išvežti į artimiausius valymo įrenginius.

- Numatoma vykdyti išleidžiamų į paviršinius vandenis nuotekų kontrolę;
- Numatoma vykdyti gyventojų neprisijungusių prie centralizuotų tinklų nuotekų išvežimo apskaitą;
- Numatoma Širvintose įrengti lietaus vandens valymo įrenginius;
- Numatoma parengti savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planą, kuriame numatyti centralizuoto nuotekų surinkimo teritorijas.

Projekto grafinėje dalyje vaizduojami visi esami ir numatomi rekonstruoti nuotekų valymo įrenginiai, pagrindinės slėginės linijos. Naujai statomi valymo įrenginiai vaizduojami tik preliminariai. Tikslesnė šių įrenginių vieta turi būti nustatoma rengiant specialiuosius ir detaliuosius planus.

9.4.1.3 Atliekų valdymas

Atsižvelgiant į Širvintų rajono socialinių, ekonominių rodiklių prognozes, akivaizdu, kad susidarantys atliekų kiekiai augs. Numatomas bendras atliekų susidarymo kiekio augimas skaičiuojamuoju laikotarpiu 30%–40%. Augančių atliekų srautų valdymui Širvintų rajono bendrajame plane numatomi šie sprendiniai:

- Širvintų rajone numatoma uždaryti visus smulkius sąvartynus;
- Uždaromus sąvartynus numatoma rekultivuoti;
- Mišrias komunalines ir buitines atliekas šalinti regioniniame sąvartyne;
- Buitinių atliekų surinkimui naudoti konteinerinę sistemą. Plėsti konteinerinių atliekų surinkimo aikštelių tinklą;
- Biodegraduojančias atliekas atskirti nuo bendro komunalinių atliekų srauto. Šniponių sąvartyno vietoje įrengti biodegraduojančių atliekų kompostavimo aikštelę;
- Šalia esamo Šniponių sąvartyno įrengti stambiagabaričių ir pavojingų atliekų surinkimo aikštelę.
- Stambiagabaričioms atliekoms rinkti naudoti ir apvažiavimo būdą;
- Sukurti specializuotą butyje susidarančių pavojingų atliekų surinkimo tinklą;
- Išvystyti konteinerinių aikštelių skirtų atliekų rūšiavimui tinklą, rūšiuojamoms atliekoms naudoti specializuotus konteinerius;
- Statybos ir griovimo atliekas nukreipti į Vilniaus atitinkamas atliekas perdirbančias įmones.

Rengiant sprendinius yra atsižvelgta į Vilniaus apskrities atliekų tvarkymo planą, kuriame nagrinėjami organizaciniai atliekų tvarkymo klausimai .

Projekto grafinėje dalyje yra vaizduojami numatomi rekultivuoti sąvartynai, numatoma biodegraduojančių atliekų kompostavimo aikštelė. Stambiagabaričių ir pavojingų atliekų surinkimo aikštelė. Konteinerinių aikštelių skirtų atliekų rūšiavimui vietos nurodytos nekonkrečiai, o tik nurodomi miestai ir gyvenvietės kur tokie infrastruktūros objektai būtini. Tikslesnė šių objektų vieta turi būti nustatoma rengiant specialiuosius ir detaliuosius planus

9.4.2 Energetikos infrastruktūra

Širvintų rajone, kaip ir visoje Lietuvoje, sumažėjus gamybos apimtims, sumažėjo ir elektros energijos panaudojimas. Augantis BVP akivaizdžiai skatins elektros sunaudojimą, tačiau esamas aukštos įtampos elektros perdavimo tinklas yra pakankamas išlaikyti būsimas apkrovas.

Širvintų rajonas yra dalinai dujofikuotas, tačiau būtina numatyti tolimesnę skirstomųjų dujotiekių tinklo plėtrą. Esamos dujų skirstymo stoties pajėgumas pakankamas. Vystant Lietuvos magistralinių dujotiekių tinklą būtina įrengti dujų kompresorių stotį ir stūmoklio paleidimo aikštelę.

9.4.2.1 Elektros energijos tiekimas

- Numatoma išlaikyti esamą 110 kV, 35 kV elektros perdavimo tinklą, atnaujinant susidėvėjusius įrengimus.
- Numatoma Jauniūnų seniūnijoje pastatyti 110/10 kV transformatorinę pastotę ir nutiesti 110 kV elektros liniją jungiančią šią pastotę su bendru elektros perdavimo tinklu.
- Numatoma dvigrandės 35 kV linijos Širvintos-Ukmergė vieną grandį pertvarkyti ir pritaikyti 110 kV įtampai.
- Numatoma nutiesti 330 kV liniją, apjungiančią Ignalinos AE ir Kruonio HAE. Dalis šios linijos turės kirsti Širvintų rajoną.
- Numatoma modernizuoti esamą elektros energijos skirstomąjį tinklą (10kV-0,4kV), keičiant susidėvėjusius įrengimus ir optimizuojant transformatorinių galias.
- Numatoma plėsti elektros energijos skirstomąjį tinklą, užtikrinant pilną elektros energijos paslaugos prieinamumą gyventojams ir ūkio subjektams.
- Rekonstruoti ir plėsti miestų ir kaimo gyvenviečių gatvių apšvietimą.
- Pagal galimybes maksimaliai kabeliuoti elektros energijos paskirstymo tinklus miestų ir gyvenviečių teritorijose.

Projekto grafiniėje dalyje vaizduojamos esamos 110 kV, 35 kV ir numatoma 330 kV elektros perdavimo linijos, esamos transformatorinės pastotės. Skirstomasis elektros tinklas dėl pasirinkto mastelio nėra vaizduojamas. Jo tolimesnis vystymas turi būti numatytas specialiuoju planu.

9.4.2.2 Gamtinių dujų tiekimas

- Jauniūnų seniūnijoje numatoma įrengti Lipuvkos vs. Dujų kompresorių stotį ir Žarnavagių kaime stūmoklio paleidimo kameros aikštelę.
- Numatoma plėtoti skirstomųjų dujotiekių tinklą:
  - skirstomasis vidutinio slėgio dujotiekis nuo Širvintų iki Žemosios Viesos,
  - skirstomasis vidutinio slėgio dujotiekis nuo Puorių iki Bartkuškio ir Jauniūnų.

Projekto grafiniėje dalyje vaizduojami esami magistraliniai dujotiekiai bei dujų skirstymo stotys. Vaizduojamos dujų skirstymo stočių sanitarinės apsaugos zonos bei magistralinių dujotiekių vietovės klasės vienetas – teritorijos kurioje ribojama pastatų, skirtų žmonėms būti statyba. Esamas ir numatomas skirstomasis dujotiekis vaizduojamas schematiškai.

9.4.2.3 Centralizuotas šilumos tiekimas

- Rekonstruoti šilumines trasas, panaudojant bekanalius vamzdynus.
- Rekonstruoti esamus gyvenamuosius ir visuomeninius pastatus, modernizuojant šildymo sistemas ir gerinant pastatų šilumines charakteristikas.

9.4.3 Ryšių infrastruktūra

Ryšių, telekomunikacinių sistemų ir ypač internetinio ryšio tinklo plėtra yra svarbus uždavinys kuriant informacinę ir žinių visuomenę. Šiuolaikinės informacinės technologijos leidžia efektyviai apdoroti, saugoti ir perduoti informaciją. Tai užtikrina labai spartų jų plitimą į visas mokslo, gamybos ir privataus gyvenimo sritis. Pasiiekti, kad šios ryšio priemonės būtų prieinamos visiems potencialiems vartotojams būtų pagrindinis ryšių sistemos vystymo tikslas perspektyvoje.

- Plėsti mobilus daugiakanalio ryšio tinklą, sudarant konkurencines sąlygas mobilus ryšio operatoriams.
- Sukurti kaimišųjų vietovių informacinių technologijų plačiajuosčių tinklą.
- Išlaikyti esamą pašto skyrių tinklą. Neprastinti pašto skyrių tinklo mažėjant gyventojams kaimiškose vietovėse.

Rengiant sprendinius yra atsižvelgta į mobilus ryšio operatorių planus, Lietuvos plačiajuosčio ryšio infrastruktūros plėtros strategiją, RAIN projektą.

Projekto grafiniėje dalyje vaizduojami esami ir numatomi mobilus ryšio bokštai ir stiebai, pašto skyriai ir automatinės laidinio ryšio stotys. Plačiajuosčio greitojo internetinio ryšio mazgai ir numatomos šviesolaidinės ryšio linijos vaizduojamos schematiškai.

9.4.4 Įgyvendinimo prioritetai

9.4.4.1 Ekoinžinerinė infrastruktūra

Vandentiekos ir nuotekų šalinimo srityje Širvintų rajono bendrajame plane numatomi šie ilgalaikės perspektyvos prioritetai:

- Nuotekų surinkimo tinklų plėtra ir rekonstrukcija, naujų valymo įrenginių statyba. Tai prioritentinė veiklos kryptis, sietina su ES „Miestų nuotekų valymo direktyva“ 91/271/EEC, kurios vykdymas Lietuvai yra atidėtas iki 2010 m.;
- Vartotojams tiekiamo geriamo vandens kokybės gerinimas, siekiant higienos normos HN 24:2003 atitikimo;
- Centralizuoto vandentiekio tinklų plėtra aglomeracijose, priemiestinių zonų prijungimas prie miestų vandentiekų;
- Kompleksinių vandentiekos ir vandenvalos projektų rengimas, ieškant optimalių problemų sprendimų ir lėšų panaudojimo;

Atliekų šalinimo srityje Širvintų rajono bendrajame plane numatomi šie ilgalaikės perspektyvos prioritetai:

- Esamų sąvartynų uždarymas bei rekultyvavimas;
- Pavojingų atliekų surinkimo sistemos iš gyventojų sukūrimas;
- Išvystyti konteinerinių aikštelių skirtų atliekų rūšiavimui tinklą.

9.4.4.2 Energetikos infrastruktūra

Energetikos srityje Širvintų rajono bendrajame plane numatomi šie ilgalaikės perspektyvos prioritetai:

- Rekonstruoti šilumines trasas, panaudojant bekanalius vamzdynus;
- Renovuoti skirstomojo elektros tinklą ;
- Gamtinių dujų skirstomojo vamzdyno tinklo plėtra ir dujų kompresorinės stoties įrengimas.

9.4.5 Teritorijų rezervavimas numatomiems techninės infrastruktūros objektams

Širvintų rajono generaliniame plane inžinerinės infrastruktūros sprendiniams įgyvendinti numatomas teritorijų rezervavimas.

9.4.5.1. Teritorijų rezervavimas vandentiekio infrastruktūrai:

- Naujų vandenviečių įrengimui Anciūnuose, Zibaluose ir Beivydžiuose;
- Naujų papildomų gręžinių įrengimui Čiobiškyje, Lapelėse, Gelvonuose, Šiauliuose (Jauniūnų sen.), Barskūnuose, Jauniūnuose, Družuose, Šiauliuose (Širvintų sen.), Avižonyse, Kiaukliuose ir Šešuolėliuose I;
- Vandens gerinimo įrenginių statybai Alionyse I, Juodiškiuose, Čiobiškyje, Lapelėse, Gelvonuose, Liukonyse, Barskūnuose, Jauniūnuose, Musninkuose, Vileikiškiuose, Kabaldoje, Družuose, Šiauliuose (Širvintų sen.), Avižonyse, Kiaukliuose, Anciūnuose, Šešuolėliuose I, Zibaluose ir Beivydžiuose. Pagal galimybes vietą vandens gerinimo įrenginiams parinkti esamų vandenviečių teritorijose.

9.4.5.2. Teritorijų rezervavimas vandenvėlos infrastruktūrai:

- Esamų nuotekų valymo įrenginių rekonstravimui Musninkuose.
- Naujų nuotekų valymo įrenginių statybai Alionyse I, Juodiškiuose, Čiobiškyje, Lapelėse, Gelvonuose, Liukonyse, Bagaslaviškyje, Medžiukuose, Šiauliuose (Jauniūnų sen.), Kernavėje, Vileikiškiuose, Družuose, Šiauliuose (Širvintų sen.), Avižonyse, Kiaukliuose, Anciūnuose, Šešuolėliuose I ir Zibaluose.

9.4.5.3. Teritorijų rezervavimas atliekų tvarkymui:

- Stambiagabaričių ir pavojingų atliekų priėmimo aikštei šalia esamo Šniponių sąvartyno .
- Biodegraduojančių atliekų kompostavimo aikštei šalia esamo Šniponių sąvartyno .

9.4.5.4. Teritorijų rezervavimas elektros energijos tiekimui:

- 330 kV elektros perdavimo linijai Ignalina-Kruonis.
- Transformatorinei pastotei Janiūnų seniūnijoje.
- 110 kV elektros perdavimo linijai jungiančiai numatomą pastotę su tinklu.

9.4.5.5. Teritorijų rezervavimas dujų tiekimui:

- Jauniūnų seniūnijoje Lipuvkos vs. dujų kompresorių stočiai, įvertinant jos sanitarinę apsaugos zoną.
- Jauniūnų dujų kompresorinei stočiai, įvertinant jos sanitarinės apsaugos zoną 500 m.
- Stūmoklio paleidimo kameros aikštei.
- Gamtinių dujų skirstomojo tinklo plėtrai nuo Širvintų iki Žemosios viesios;
- Gamtinių dujų skirstomojo tinklo plėtrai nuo Puorių iki Jauniūnų ir Bartkuškio atšakai.
- Numatant užstatymą magistralinio dujotiekio zonose reikia įvertinti, kad visi esami magistraliniai dujotiekiai Širvintų rajone yra suprojektuoti ir pastatyti pagal pirmos vietovės klasės reikalavimus. Teritorijoms po 200 m į abi puses nuo magistralinių dujotiekių taikomi apribojimai pastatų statybai;
- Numatant užstatymą magistralinio dujotiekio zonose reikia įvertinti dujų skirstymo stoties normatyvinę sanitarinę apsaugos zoną (500 m.)

9.5 Nekilnojamojo kultūros paveldo perspektyviniai sprendiniai

1. Kraštovaizdžio formavimo politikai svarbūs ir tie kultūros paveldo objektai, kurių kultūrinė vertė tikrai neabejotina (mažiausiai regiono mastu) ir kurie yra pripažinti saugomais kultūros paveldo objektais. Vadovaujantis LR Nekilnojamojo kultūros paveldo įstatymu (Žin., 2004, Nr. 153-5571) inicijuoti kultūros paveldo objektus skelbti saugomais valstybės yra Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos kompetencija. Atitinkamų urbanizuotų vietų ir kaimų (kultūros paveldo vietovių) apsaugai teisės aktais nustatyta tvarka turi būti steigiami kultūriniai draustiniai.

2. Šiuo metu viena iš geriausiai sutvarkytų privačiomis lėšomis yra Šešuolėlių I dvaro sodyba (G291K). Būtina parengti Čiobiškio dvaro sodybos (G292K), Bartkuškio dvaro sodybos (G293K) specialiuosius planus ar reglamentus, kurie užtikrintų šių dvarų sodybų išsaugojimą, pritaikymą bei įteisintų paveldosaugos reikalavimus ir konkrečių tvarkymo priemonių sistemą.

3. Senąsias kapinaites ir kapavietes saugoti viešam pažinimui ir pagarbai. Pavesti atitinkamoms savivaldybės tarnyboms rūpintis jų tvarkyba.

4. Tvarkyti piliakalnius ir juos supančias teritorijas, numatant turistinių maršrutų vystymui panaudojimo galimybę.

5. Siekti, kad specialusis planas – Širvintų rajono savivaldybės kultūros paveldo tinklų schema periodiškai būtų tikslinama, atsižvelgiant į paskutinius Nekilnojamųjų kultūros paveldo vertybių registro duomenis.

6. Saugoti želdinius ir želdynus, esančius kultūros paveldo objektų teritorijose, nes jie sudaro vieningą visumą su užstatymu, kuriam būdinga žmogaus veiklos, gamtinės ir istorinės aplinkos dermė.

7. Siekti, kad, pagal aiškius paveldosauginius reikalavimus sutvarkę ir pritaikę šiandieninei funkcijai kultūros paveldo objektą, šių objektų valdytojai gautų NKPA įstatymo 28 straipsnyje numatomą kompensaciją. Tai svarbu visiems objektams – tiek pavieniams (statiniams, piliakalniams ir kt.), tiek ir kompleksiniams (senamiesčiams, miesteliams, etnografiniams kaimams, dvarų sodyboms, parkams).

9.5.1 Pasekmės ir sprendinių įgyvendinimo stebėsenai skirti indikatoriai

Planuojama, kad, įgyvendinus Širvintų rajono savivaldybės teritorijos bendrąjį planą:

- Bus atsižvelgta į nekilnojamojo kultūros paveldo objektų išsaugojimo būtinybę, vykdant urbanizacijos plėtrą rajone;
- Bus parengti reikiami specialieji paveldosauginiai planai bei kiti paveldosaugos dokumentai, aktualūs nekilnojamojo kultūros paveldo objektų valdytojams;
- Efektyvesnis taps paveldo objektų išsaugojimas bei naudojimas, tame tarpe ir kultūrinio turizmo aspektu.

Siekiant Širvintų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano nekilnojamojo kultūros paveldo dalies sprendinių sistemingo ir rezultatyvaus įgyvendinimo proceso, siūloma atlikti įgyvendinimo stebėseną (monitoringą) kas 3 metus (skaičiuojant nuo 2008) šiais aspektais:

- Kultūros paveldo apskaitos tikslinimas;
- Nekilnojamojo kultūros paveldo tvarkybos apimtys ir rezultatai;
- Paveldosaugos situacijos/būklės gerėjimas;

- Nekilnojamojo kultūros paveldo objektų tinkamas pritaikymas;
- Nekilnojamojo kultūros paveldo paruošimas turizmo plėtrai;
- Valstybės ir Savivaldybės bei savininkų lėšų, skiriamų nekilnojamojo kultūros paveldo objektų tvarkybai, apimtys.

Stebėsenai siūlomi indikatoriai (išskiriant objektus, jų kompleksus ir vietas):

1. Kultūros paveldo vietovėms, kompleksams bei dvarų sodyboms parengtų reglamentų ir specialiųjų planų skaičius;
2. Nekilnojamojo kultūros paveldo objektų, kuriuose pagerėjo būklė (restauracija, atkūrimas, remontas, pritaikymas), skaičius;
3. Nepatenkinamos būklės nekilnojamojo kultūros paveldo objektų skaičius;
4. Kultūriniam turizmui maršrutų/trasų paruošimas pagal trasos ilgį ir parengtų lankymui nekilnojamojo kultūros paveldo objektų skaičių;
5. Nekilnojamojo kultūros paveldo išsaugojimui (tvarkybai) skirtų/panaudotų lėšų apimtys (valstybės, savivaldybės, privačių objektų savininkų).

Bendrojo plano nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos sprendinių įgyvendinimo stebėseną (monitoringą) turi būti vykdoma pagal periodiškumo ir detalumo reikalavimus, nustatytus pagal objektų tipologiją, jų būklę, teisinę priklausomybę. Stebėsenos rezultatai: stebėjimo ir fiksavimo duomenys, vertingąsias savybes naikinančių ar žalojančių poveikių vertinimas, apibendrinimas ir prognozavimas turi būti teikiami už kultūros paveldo apsaugą ir teritorijų planavimą atsakingoms institucijoms.

9.5.2 Širvintų rajono savivaldybės teritorijos nekilnojamųjų kultūros vertybių sąrašas

NEKILNOJAMOSIOS KULTŪROS VERTYBĖS, PRIPAŽINTOS SAUGOMOMIS
LR KULTŪROS MINISTRO 2007-05-29 ĮSAKYMU Nr. ĮV-190LIETUVOS RESPUBLIKOS NEKILNOJAMŲJŲ KULTŪROS VERTYBIŲ REGISTRO
ARCHEOLOGINIŲ VIETŲ SĄRAŠAS. 2007-05-01 DUOMENYS

(objektai pažymėti bendrojo plano sprendinių brėžinyje "Gamtos ir kultūros paveldas")

Eil. Nr. (Pagal Širvintų rajono savivaldybės BP sprendinių „Gamtos ir kultūros paveldo“ brėžinį)	Pavadinimas ir kodas	Adresas	Situacija, vietovė	Teritorijos plotas, ha	Irašymo į Registrą data
1	2	3	4	5	6
97.	Čiobiškio pilkapynas A1445	Čiobiškio k. Čiobiškio sen. Širvintų r. Vilniaus aps.	0,15 km į š.r. nuo Čiobiškio Šv. Jono Krikštytojo bažnyčios, 0,1 km į v. nuo Gelvonų-Čiobiškio ir Čiobiškio-Burniškių kelių kryžkelės, 50 m į p.v. nuo Gelvonų-Čiobiškio kelio, miškas.	0,53	98 11 18
98.	Janionių piliakalnis, vad. Pykuolio kalnu A1446	Janionių k. Čiobiškio sen. Širvintų r. Vilniaus aps.	1,4 km į p. nuo Čiobiškio-Burniškių ir Janionių kelių kryžkelės, 0,7 km į š.v. nuo Kaimenos ir Musės santakos, 0,1 km į š.r. nuo Musės deš. kranto.	1,24	98 11 18
99.	Rusių Rago pilkapynas, vad. Prancūzkapiai A1447	Čiobiškio sen. Širvintų r. Vilniaus aps.	0,5 km į š.v. nuo Gelvonų-Čiobiškio ir Čiobiškio-Burniškių kelių kryžkelės, 0,4 km ta pačia kryptimi nuo Čiobiškio Šv. Jono Krikštytojo bažnyčios, 0,3 km į š.r. nuo Neries deš. kranto ir 70 m į p.v. nuo Gelvonų-Čiobiškio kelio, Ukmergės miškų urėdija, Čiobiškio g-ja, 52 kvartalo p. dalis, Čiobiškio miškas.	3,0	98 11 18
100.	Rusių Rago, Žvagakalnio pilkapynas A1448	Čiobiškio sen. Širvintų r. Vilniaus aps.	1,25 km į p., p.v. nuo Gelvonų-Čiobiškio ir Astruvkos-Burniškių kelių kryžkelės, 0,55 km į p.v. nuo Gelvonų-Čiobiškio kelio ir 0,15 km į š.r. nuo Neries deš. kranto, Ukmergės miškų urėdija, Čiobiškio g-ja, 49 kvartalo p.r. dalis, Čiobiškio miškas.	2,6	98 11 18

1	2	3	4	5	6
101.	Žvagakalnio pilkapynas A1449	Čiobiškio sen. Širvintų r. Vilniaus aps.	1,25 km į p.v. nuo Gelvonų-Čiobiškio ir Astruvkos-Burniškių kelių kryžkelės ir 70 m į š. nuo Neries deš. kranto, abipus Rusių Rago-Žvagakalnio kelio, Ukmergės miškų urėdija, Čiobiškio g-ja, 48 kvartalo p.v. dalis, Čiobiškio miškas.	0,55	98 11 18
102.	Dailidžių pilkapynas A1450	Dailidžių k. Kernavės sen. Širvintų r. Vilniaus aps.	1,95 km į p.r. nuo Ridikupės ir Neries santakos ir 0,35 km į š. nuo Neries deš. kranto, į p.v. nuo Pigonių-Pakalniškių kelio, Ukmergės miškų urėdija, Kernavės g-ja, 75 kv. š.r. dalis, Dailidžių miškas.	0,41	98 11 18
103.	Dailidžių, Ardiškio pilkapynas A1451	Kernavės sen. Širvintų r. Vilniaus aps.	2,4 km į p.r. nuo Ridikupės ir Neries santakos, 0,15 km į š.r. nuo Neries deš. kranto, į p. nuo Pigonių-Pakalniškių kelio, Ukmergės miškų urėdija, Kernavės g-ja, 76 kvartalo vid. dalis, Dailidžių miškas.	0,55	98 11 18
104.	Dailidžių, Ardiškio pilkapynas II A1452	Kernavės sen. Širvintų r. Vilniaus aps.	2,1 km į š.v. nuo Praustuvės ir Neries santakos, 0,2 km į š.r. nuo Neries deš. kranto, į š. nuo Pigonių-Pakalniškių kelio, Ukmergės miškų urėdija, Kernavės g-ja, 12 kv. p.v. dalis, Dailidžių miškas.	0,24	98 11 18
105.	Dailidžių, Ardiškio pilkapis A1453	Kernavės sen. Širvintų r. Vilniaus aps.	0,2 km į š.r. nuo Neries deš. kranto, į š. nuo Pigonių-Pakalniškių kelio, Ukmergės miškų urėdija, Kernavės g-ja, 76 kvartalo p.r. dalis, Dailidžių miškas.	0,1	98 11 18
106.	Ardiškio pilkapynas, vad. Prancūzkapiai A1454	Ardiškio k. Kernavės sen. Širvintų r. Vilniaus aps.	0,85 km į š.v. nuo Praustuvės ir Neries santakos, 0,35 km į š.r. nuo Neries deš. kranto ir 70 m į p. nuo Pigonių-Pakalniškių kelio.	0,96	98 11 18
107.	Ardiškio pilkapynas II, vad. Švedų kapais A1455	Ardiškio k. Kernavės sen. Širvintų r. Vilniaus aps.	1,4 km į š.v. nuo Praustuvės ir Neries santakos, 0,2 km į š. nuo Neries deš. kranto, abipus Pigonių-Pakalniškių kelio.	2,0	98 11 18
108.	Ardiškio senovės gyvenvietė A1456	Ardiškio k. Kernavės sen. Širvintų r. Vilniaus aps.	0,9 km į š.v. nuo Praustuvės ir Neries santakos, 0,25 km į p.v. nuo Pigonių-Pakalniškių kelio, Neries deš. krantas.	1,4	98 11 18
109.	Valiukiškių pilkapynas A1457	Valiukiškių k. Kernavės sen. Širvintų r. Vilniaus aps.	0,55 km į p. nuo Pigonių-Pakalniškių kelio ir 0,1 km į š. nuo Praustuvės ir Neries santakos, Neries deš. krantas.	1,2	98 11 18

1	2	3	4	5	6
69.	Kernavės pilkapynas A1458P	Kernavės sen. Širvintų r. Vilniaus aps.	1,6 km į š.v. nuo Kernavės Švč. Mergelės Marijos Škaplierinės bažnyčios ir 0,6 km į š. nuo Neries deš. kranto, Ukmergės urėdija, Kernavės g-ja, 16 kvartalo p. dalis ir 18 kvartalo š. dalis, Kernavės miškas.	2,8	98 11 18
110.	Kiauklių piliakalnis, vad. Apskritu kalnu A1459	Kiauklių k. Zibalų sen. Širvintų r. Vilniaus aps.	1,2 km į š.v. nuo Kiauklių k. kapinių, 0,3 km į š. nuo Kiauklių ež. ir 0,2 km ta pačia kryptimi nuo Šešuolių-Sauginių kelio.	1,17	98 11 18
111.	Laužiškio piliakalnis su gyvenviete - A1460K: 1. piliakalnis, vad. Užburtu kalnu - A1460K1 2. gyvenvietė - A1460K2	Laužiškio k. Zibalų sen. Širvintų r. Vilniaus aps.	1,95 km į š.r. nuo Širvintų-Juodiškių ir Šešuolėlių II-Kiauklių kelių kryžkelės, 1,55 km ta pačia kryptimi nuo Šešuolėlių II Švč. Mergelės Marijos, Visų malonių tarpininkės, bažnyčios ir 0,2 km į š. nuo Širvintų-Juodiškių kelio, Širvintos kair. krantas.	1,6	98 11 18
112.	Rubikonių pilkapynas, vad. Švedų kapais A1461	Rubikonių k. Zibalų sen. Širvintų r. Vilniaus aps.	1,15 km į p., p.v. nuo Kiauklių-Rubikonių kelio tilto per Pusnę (Baroną), 0,55 km į š., š.r. nuo Pusnės (Barono) ir Vilkesos santa-kos, 0,2 km į v. nuo Pusnės (Barono) deš. kranto.	0,97	98 11 18
113.	Karališkių senovės gyvenvietė A1462	Karališkių k. Gelvonų sen. Širvintų r. Vilniaus aps.	1,75 km į š.v. nuo Sabališkių-Karališkių kelio kryžkelės su keliu į Laplierius, 0,55 km į p. nuo Kabarkštos ir Širvintos santakos, 0,15 km į r. nuo Širvintos deš. kranto.	1,26	98 11 18
114.	Pasodninkų piliakalnis, vad. Batareika A1463	Pasodninkų k. Gelvonų sen. Širvintų r. Vilniaus aps.	1 km į p.r. nuo Pasodninkų-Maskoliškių ir Pasodninkų-Maželių kelių kryžkelės, 0,4 km į š.v. nuo Pasodninkų k. kapinių, Širvintos deš. krantas.	1,88	98 11 18
115.	Mančiušėnų piliakalnis A1464	Mančiušėnų k. Gelvonų sen. Širvintų r. Vilniaus aps.	0,7 km į r. nuo Mančiušėnų k. kapinių, 0,65 km į p.v. nuo Siemanio pralaidos Gelvonų-Mančiušėnų kelyje, 0,55 km į š.r. nuo Širvintos deš. kranto ir 0,1 km į p. nuo Gelvonų-Mančiušėnų kelio.	1,5	98 11 18
116.	Labūnavos, Liukonių pilkapynas, vad. Švedų kapais A1465	Gelvonų sen. Širvintų r. Vilniaus aps.	0,5 km į š.v. nuo Gelvonų-Čiobiškio kelio ir 0,1 km ta pačia kryptimi nuo Davonių ež., Ukmergės miškų urėdija, Gelvonų g-ja, 52 kvartalo p.r. dalis ir 53 kvartalo p.v. dalis, Būdos miškas.	2,8	98 11 18

1	2	3	4	5	6
117.	Raudonkos, Mikalajūnų piliakalnis, vad. Batareika A1466	Mikalajūnų k. Gelvonų sen. Širvintų r. Vilniaus aps.	0,45 km į v. nuo Gelvonų-Čiobiškio kelio ir 0,15 km į š.v. nuo Kabarkštos ir Savingės santakos, Kabarkštos deš. krantas.	0,72	98 11 18
118.	Totoriško piliakalnis su gyvenviete – A1467K: 1. piliakalnis – A1467K1 2. gyvenvietė – A1467K2	Totoriško k. Gelvonų sen. Širvintų r. Vilniaus aps.	0,6 km į š. nuo Gelvės ež., tiek pat į r. nuo Gelvonų-Pabaisko ir Totoriško-Gelvės kelių kryžkelės, Gelvės deš. krantas ir Žirnajų ežero p.v. krantas.	5,7	98 11 18
119.	Plikiškių pilkapynas A1468	Jauniūnų sen. Širvintų r. Vilniaus aps.	1,2 km į p.v. nuo Plikiškių k. kapinių ir 0,35 km ta pačia kryptimi nuo Musės ir Uosijos santakos, 0,7 km į p. nuo Plikiškių k., Ukmergės miškų urėdija, Žaliosios g-ja, 4 kvartalo v., p.v. dalis, Bartkuškio miškas.	1,1	98 11 18
70.	Kernavės piliakalnis, vad. Aukuro kalnu, Barščių kalnu, Šventu kalnu A1469P	Kernavės mstl. Kernavės sen. Širvintų r. Vilniaus aps.	0,55 km į š., š.r. nuo Kernavėlės ir Neries santakos, 0,25 km į p. nuo Kernavės Švč. Mergelės Marijos Škaplierinės bažnyčios, į p., p.r. nuo Kernavės piliakalnio IV, vad. Pilies kalnu, Igulos kalnu, Piliaviete.	1,3	98 11 18
71.	Kernavės piliakalnis II, vad. Mindaugo sostu A1470P	Kernavės mstl. Kernavės sen. Širvintų r. Vilniaus aps.	0,65 km į š., š.r. nuo Kernavėlės ir Neries santakos, 0,15 km į p., p.r. nuo Kernavės Švč. Mergelės Marijos Škaplierinės bažnyčios, į r., p.r. nuo Kernavės piliakalnio IV, vad. Pilies kalnu, Igulos kalnu, Piliaviete ir į š.r. nuo Kernavės piliakalnio, vad. Aukuro kalnu, Barščių kalnu, Šventu kalnu.	1,08	98 11 18
72.	Kernavės piliakalnis III su gyvenviete - A1471KP: 1. piliakalnis, vad. Lizdeikos kalnu, Smailiakalniu, Kriveikiškių piliakalniu - A1471K1P 2. gyvenvietė - A1471K2P	Kernavės mstl. Kernavės sen. Širvintų r. Vilniaus aps.	0,5 km į š., š.r. nuo Kernavėlės ir Neries santakos, 0,3 km į p., p.r. nuo Kernavės Švč. Mergelės Marijos Škaplierinės bažnyčios, į p.r. nuo Kernavės piliakalnio II, vad. Mindaugo sostu, ir į r. nuo Kernavės piliakalnio, vad. Aukuro kalnu, Barščių kalnu, Šventu kalnu.	7,4	98 11 18
73.	Kernavės piliakalnis IV, vad. Pilies kalnu, Igulos kalnu, Piliaviete A1472P	Kernavės mstl. Kernavės sen. Širvintų r. Vilniaus aps.	0,55 km į š. nuo Kernavėlės ir Neries santakos, 60 m į p.v. nuo Kernavės Švč. Mergelės Marijos Škaplierinės bažnyčios, į š., š.v. nuo Kernavės piliakalnio, vad. Aukuro kalnu, Barščių kalnu, Šventu kalnu, ir į v. nuo Kernavės piliakalnio II, vad.	5,96	98 11 18

			Mindaugo sostu.		
74.	Kernavės senojo miesto vieta A1473P	Kernavės mstl. Kernavės sen. Širvintų r. Vilniaus aps.	0,3 km į p., p.v. nuo Kernavės Švč. Mergelės Marijos Škaplierinės bažnyčios, tarp Neries ir Kernavės piliakalnio, vad. Aukuro kalnu, Barščių kalnu, Šventu kalnu, bei Kernavės piliakalnio IV, vad. Pilies kalnu, Įgulos kalnu, Piliaviete, Pajautos slėnis.	23,87	98 11 18
120.	Kernavės senojo miesto vieta II A1474	Kernavės mstl. Kernavės sen. Širvintų r. Vilniaus aps.	0,3 km į p. nuo Kernavės mstl. kapinių, į š. nuo Kernavės piliakalnio IV, vad., Pilies kalnu, Įgulos kalnu, Piliaviete, ir į p.v. nuo Kernavės Švč. Mergelės Marijos Škaplierinės bažnyčios.	3,61	98 11 18
121.	Kernavės kapinynas A1475	Kernavės mstl. Kernavės sen. Širvintų r. Vilniaus aps.	0,3 km į p., p.v. nuo Kernavės piliakalnio, vad. Aukuro kalnu, Barščių kalnu, Šventu kalnu, 0,15 km į š., š.r. nuo Kernavėlės ir Neries santakos ir 0,1 km į š.r. nuo Neries deš. kranto, Pajautos slėnis.	1,46	98 11 18
122.	Kernavės senosios bažnyčios vieta A1476	Kernavės mstl. Kernavės sen. Širvintų r. Vilniaus aps.	0,3 km į p. nuo Kernavės mstl. kapinių, į p.r. nuo Kernavės Švč. Mergelės Marijos Škaplierinės bažnyčios, į š. nuo Kernavės piliakalnio II, vad. Mindaugo sostu ir į š.r. nuo Kernavės piliakalnio IV, vad. Pilies kalnu, Įgulos kalnu, Piliaviete, Kernavėlės deš. krantas.	1,2	98 11 18
75.	Kernavės senovės gyvenvietė A1477P	Kernavės mstl. Kernavės sen. Širvintų r. Vilniaus aps.	0,15 km į š. nuo Kernavėlės ir Neries santakos, tiek pat į p. nuo Kernavės piliakalnio IV, vad. Pilies kalnu, Įgulos kalnu, Piliaviete, Neries deš. krantas, Pajautos slėnis.	26,87	98 11 18
123.	Kernavės, Kriveikiškio piliakalnis A1478	Kriveikiškio k. Kernavės sen. Širvintų r. Vilniaus aps.	1 km į š.r. nuo Kernavės ir Neries santakos, 0,8 km į p.r. nuo Kernavės Švč. Mergelės Marijos Škaplierinės bažnyčios ir 0,5 km į r., p.r. nuo Kernavės piliakalnio III, vad. Lizdeikos kalnu, Smailiakalniu, Kriveikiškio piliakalniu, Kernavės deš. krantas.	1,48	98 11 18
124.	Kernavės, Kriveikiškio kapinynas A1479	Kriveikiškio k. Kernavės sen. Širvintų r. Vilniaus aps.	0,7 km į p.r. nuo Kernavės Švč. Mergelės Marijos Škaplierinės bažnyčios, 0,55 km į p.v. nuo Musninkų-Dūkštų kelio kryžkelės su keliu į Kernavę ir 0,1 km į š.r. nuo Kernavės, Kriveikiškio piliakalnio, Kernavės deš.	8,01	98 11 18

			krantas.		
125.	Kriveikiškio kaimavietė A1480	Kriveikiškio k. Kernavės sen. Širvintų r. Vilniaus aps.	0,7 km į p.r. nuo Kernavės Švč. Mergelės Marijos Škaplierinės bažnyčios ir 0,4 km ta pačia kryptimi nuo Kernavės piliakalnio III, vad. Lizdeikos kalnu, Smaliakalniu, Kriveikiškio piliakalniu, į š., š.r. nuo Kernavės, Kriveikiškio piliakalnio, Kernavės deš. krantas.	2,88	98 11 18
126.	Kernavės, Kriveikiškio dvarvietė A1481	Kriveikiškio k. Kernavės sen. Širvintų r. Vilniaus aps.	1,05 km į š., š. r. nuo Kernavės ir Neries santakos, 0,55 km į š.r. nuo Kernavės ir Neries santakos, 0,45 km į p.r. nuo Kernavės Švč. Mergelės Marijos Škaplierinės bažnyčios ir 0,2 km į r., p.r. nuo Kernavės piliakalnio III, vad. Lizdeikos kalnu, Smaliakalniu, Kriveikiškio piliakalniu.	5,39	98 11 18
127.	Semeniškių senovės gyvenvietė A1482	Semeniškių k. Kernavės sen. Širvintų r. Vilniaus aps.	1 km į p. nuo Kernavės piliakalnio, vad. Aukuro kalnu, Barščių kalnu, Šventu kalnu, Kernavės ir Neries santaka, Neries deš. ir Kernavės kair. krantai.	5,21	98 11 18
128.	Semeniškių senovės gyvenvietė II A1483	Semeniškių k. Kernavės sen. Širvintų r. Vilniaus aps.	0,7 km į p. nuo Kernavės piliakalnio, vad. Aukuro kalnu, Barščių kalnu, Šventu kalnu, 0,35 km į p.v. nuo Kernavės, Kriveikiškio piliakalnio, 0,3 km į š., š.r. nuo Kernavės ir Neries santakos ir 0,1 km į r. nuo Neries deš. kranto, Kernavės deš. krantas.	4,7	98 11 18
129.	Maskoliškių piliakalnis, vad. Batarėja A1772	Maskoliškių k. Gelvonų sen. Širvintų r. Vilniaus aps.	1,3 km į š.v. nuo Čiobiškio-Gelvonų kelio tilto per Širvintą, 1,1 km į v., p.v. nuo minėto kelio kryžkelės su keliu į aniūnus, 0,8 km į p.v. nuo Karališkių kelio ir 0,3 km į š. bei 0,2 km į p. nuo Širvintos deš. kranto	1,4	03 04 24
130.	Žaliosios senovės gyvenvietė A1773	Jauniūnų sen. Širvintų r. Vilniaus aps.	2 km į š.r. nuo Kiemelių-Pajuodžių kelio ir 50 m į p.r. nuo Juodės kair. kranto, Ukmergės miškų urėdija, Žaliosios g-ja, 47 kvartalo š., 46 kvartalo š.r. ir 37 kvartalo p.r. dalys, Bartkuškio miškas	13,21	03 04 24

NEKILNOJAMOSIOS KULTŪROS VERTYBĖS, PRIPAŽINTOS SAUGOMOMIS
LR KULTŪROS MINISTRO 2005-04-29 ĮSAKYMU Nr. ĮV-190
LIETUVOS RESPUBLIKOS NEKILNOJAMŲJŲ KULTŪROS VERTYBIŲ REGISTRO
STATINIŲ KOMPLEKSŲ SĄRAŠAS. 2007-05-01 DUOMENYS

(objektai pažymėti bendrojo plano sprendinių brėžinyje "Gamtos ir kultūros paveldas")

Eil. Nr. (Pagal Širvintų rajono savivaldybės BP sprendinių „Gamtos ir kultūros paveldo“ brėžinį)	Pavadinimas ir kodas	Kultūrinė vertė ir pagrindiniai duomenys	Adresas	Vieta, situacija	Teritorijos plotas, ha	Įrašymo data
1	2	3	4	5	6	7
133.	Šešuolėlių I dvaro sodyba – G291K: 1. rūmai – G291K1 2. ledainė – G291K2 3. ūkvedžio namas – G291K3 4. arklidė – G291K4 5. karvidė-arklidė – G291K5 6. spirito varykla – G291K6 7. svirnas – G291K7 8. namas – G291K8 9. parkas – G291K9 10. senosios kapinės – G291K10	Architektūrinė, istorinė, urbanistinė, kraštovaizdinė vertė Pastatyti XIX a. vid. Rekonstruoti 1900 m. Pastatyta XIX a. pab. Pastatytas XIX a. vid. Pastatyta XX a. pr. Pastatyta XX a. pr. Pastatyta XX a. pr. Pastatytas XIX a. vid. Pastatytas XX a. pr. Įkurtas XIX a. vid. Įkurtos XX a. pr. Palaidoti dvaro gyventojai	Šešuolėlių I k. Zibalų sen. Širvintų r. Vilniaus aps.	Kaimo š. dalis	20,15	02 01 24
134.	Čiobiškio dvaro sodyba – G292K: 1. rūmai – G292K1 2. kumetynas – G292K2 3. arklidė – G292K3 4. ledainė – G292K4	Architektūrinė, istorinė, kraštovaizdinė vertė Fundatorius – Jonas Pilsudskis Pastatyti XIX a. I p. Pastatytas XIX a. I p. Pastatyta XIX a. I p. Pastatyta XIX a. I p.	Čiobiškio k. Čiobiškio sen. Širvintų r. Vilniaus aps.	Prie Neries ir Musės santakos	5,87	02 01 24
135.	Bartkuškio dvaro sodyba – G293K:	Architektūrinė, istorinė, urbanistinė, kraštovaizdinė vertė Fundatorius – Ignas Pliateris	Bartkuškio k. Jauniūnų sen. Širvintų r. Vilniaus aps.	Į š. nuo Musinkų–Jauniūnų kelio, Bartkuškio ež. p. krantas	16,57	02 01 24

	1. rūmai – G293K1 2. oficina – G293K2	Pastatyti 1845–1855 m. Pastatyta XIX a. vid.				
	3. arklidės liekanos – G293K3 4. spirito varykla – G293K4 5. spirito varyklos sandėlis – G293K5 6. tvartas – G293K6 7. vartai – G293K7 8. parkas – G293K8	Pastatyta XIX a. vid. Pastatyta XIX a. pab.– XX a. pr. Pastatytas XIX a. pab.– XX a. pr. Pastatytas XIX a. pab.– XX a. pr. Pastatyti 1928 m. [kurtas XIX a. vid.				

**NEKILNOJAMOSIOS KULTŪROS VERTYBĖS, PRIPAŽINTOS SAUGOMOMIS
LR KULTŪROS MINISTRO 2005-04-29 ĮSAKYMU Nr. IV-190
LIETUVOS RESPUBLIKOS NEKILNOJAMŲJŲ KULTŪROS VERTYBIŲ REGISTRO
STATINIŲ SĄRAŠAS. 2007-05-01 DUOMENYS**

(objektai pažymėti bendrojo plano sprendinių brėžinyje "Gamtos ir kultūros paveldas")

Eil. Nr. (Pagal Širvintų rajono savivaldybės BP sprendinių „Gamtos ir kultūros paveldo“ brėžinį)	Pavadinimas ir kodas	Kultūrinė vertė ir pagrindiniai duomenys	Adresas	Vieta, situacija	Teritorijos plotas, ha	Įrašymo data
1	2	3	4	5	6	7
149.	Vandens malūnas su technologine įranga - S38K: 1. vandens malūnas - S38K1 2. technologinė įranga - S38K2	Technologinė, istorinė ir architektūrinė vertė Pastatytas 1900 m.	Čiobiškio k. Širvintų r. Vilniaus aps.	Prie Musės upės, šalia kelio Gelvonai-Musninkai.	0,5	95 06 12
153.	Dariaus ir Girėno tiltas S95	Istorinė, techninė ir architektūrinė vertė Pastatytas 1933 m.	Čiobiškio k. Čiobiškio sen. Širvintų r. Vilniaus aps.	Per Musės u., kelias Čiobiškis-Musninkai.	0,5 (0,5 - S38K)	96 06 24
148.	Namas S152	Istorinė vertė Pastatytas 1932 m. Šiame name gyveno ir kūrė kompozitorius Jonas Dambrauskas (1892-1982)	Pamusių k. Čiobiškio sen. Širvintų r. Vilniaus aps.	23 m į v. nuo kelio Lapelės-Pamusiai, 250 m į p. v. nuo kairiojo Musės u. kranto.	0,0132	96 09 27

150.	Vandens malūnas S485	Istorinė, architektūrinė vertė Pastatytas 1900 m.	Bartkuškio k. Jauniūnų sen. Širvintų r. Vilniaus aps.	45 m į š. nuo Musės u., į p.r. nuo Bartkuškio-Paspėrių kelio.	0,25	97 12 31
151.	Širvintų Šv. arkang. Mykolo bažnyčia S616	Architektūrinė vertė Pastatyta 1855–1860 m. Autorius – archit. T. Tiškeckis	Vilniaus g. 110 Širvintos Širvintų r. Vilniaus aps.	Miesto centr. dalis, 140 m į p. nuo Širvintos u. kair. kranto	0,37	01 11 15
152.	Kazliškių vandens malūnas S885	Istorinė, techninė, architektūrinė vertė Pastatytas XIX a. pab.– XX a. pr.	Kazliškių k. Širvintų sen. Širvintų r. Vilniaus aps.	Širvintos u. kair. krantas	0,45	03 12 31

**NEKILNOJAMOSIOS KULTŪROS VERTYBĖS, PRIPAŽINTOS SAUGOMOMIS
LR KULTŪROS MINISTRO 2005-04-29 ĮSAKYMU Nr. IV-190
LIETUVOS RESPUBLIKOS NEKILNOJAMŲJŲ KULTŪROS VERTYBIŲ REGISTRO
MITOLOGINIŲ VIETŲ SĄRAŠAS. 2007-05-01 DUOMENYS**

(objektai pažymėti bendrojo plano sprendinių brėžinyje "Gamtos ir kultūros paveldas")

Eil. Nr. (Pagal Širvintų rajono savivaldybės BP sprendinių „Gamtos ir kultūros paveldo“ brėžinį	Pavadinimas	Kultūrinė vertė ir pagrindiniai duomenys	Adresas	Situacija	Teritori- jos plotas, ha	Įrašymo data
1	2	3	4	5	6	7
147.	Kalnas, vad. Raganos kalnu M49	Istorinė, mitologinė vertė	Bagaslaviškio k. Gelvonų sen. Širvintų r. Vilniaus aps.	1,6 km į š.v. nuo Šv. Kryžiaus Atradimo bažnyčios, 0,15 km į p.v. nuo Gelvės u.	1,9	97 12 31
144.	Akmens – M164K: 1. akmuo su dubeniu – M164K1 2. akmuo, vad. Jonu – M164K2 3. akmuo, vad. Povilu – M164K3	Istorinė, mitologinė, sakralinė vertė	Liukonių k. Gelvonų sen. Širvintų r. Vilniaus aps.	0,1 km į v. nuo Čiobiškio-Gelvonų kelio, 50 m į š. nuo Širvintos u.	0,17	00 05 31
145.	Akmuo su ženklais M237	Istorinė, mitologinė vertė	Ilgojus k. Čiobiškio sen. Širvintų r. Vilniaus aps.	Kaimo r. dalis, 30 m į p.r. nuo Brazelių– Ilgojus kelio, Musės u. vaga	0,025	02 03 29
146.	Dūdų akmuo su „Velnio pėda“ M321	Istorinė, mitologinė vertė	Dūdų k. Gelvonų sen. Širvintų r. Vilniaus aps.	Kaimo š. dalis, 30 m į r. nuo Dūdų–Jaskaudžių kelio	0,0025	05 04 18

**NEKILNOJAMOSIOS KULTŪROS VERTYBĖS, PRIPAŽINTOS SAUGOMOMIS
LR KULTŪROS MINISTRO 2005-04-29 ĮSAKYMU Nr. ĮV-190**

LIETUVOS RESPUBLIKOS NEKILNOJAMŲJŲ KULTŪROS VERTYBIŲ REGISTRO
MONUMENTŲ SĄRAŠAS. 2007-05-01 DUOMENYS

(objektai pažymėti bendrojo plano sprendinių brėžinyje "Gamtos ir kultūros paveldas")

Eil. Nr. (Pagal Širvintų rajono savivaldybės BP sprendinių „Gamtos ir kultūros paveldo“ brėžinį)	Pavadinimas ir kodas	Kultūrinė vertė ir pagrindiniai duomenys	Adresas	Vieta, situacija	Teritorijos plotas, ha	Įrašymo data
1	2	3	4	5	6	7
131.	Paminklas „Motina” D11	Meninė, memorialinė vertė Autorius - skulpt. R. Antinis, rekonstrukcijos aut. - skulpt. R. Antinis (sūnus). Lietuva Realistinis stilius 1927 m./1991 m. Betonas, cementas	Vilniaus g. Širvintos Širvintų r. Vilniaus aps.	200-230 m į p. nuo Širvintos tvenkinio, 80 m į š.r. nuo Vilniaus g.	0,034	96 01 29
132.	Monumentalus kryžius „Žuvusiems dėl Tėvynės” D15	Istorinė, meninė vertė Lietuva 1937 ar 1939 m. Gelžbetonis	Kernavės mstl. Musninkų sen. Širvintų r. Vilniaus aps.	Miestelio kapinių senosios dalies p.r. kampas.	0,00084	96 12 23

NEKILNOJAMOSIOS KULTŪROS VERTYBĖS, PRIPAŽINTOS SAUGOMOMIS
LR KULTŪROS MINISTRO 2005-04-29 ĮSAKYMU Nr. IV-190
LIETUVOS RESPUBLIKOS NEKILNOJAMŲJŲ KULTŪROS VERTYBIŲ REGISTRO
LAIDOJIMO VIETŲ SĄRAŠAS. 2007-05-01 DUOMENYS

Eil. Nr. (Pagal Širvintų rajono savivaldybės BP sprendinių „Gamtos ir kultūros paveldo“ brėžinį)	Pavadinimas	Kultūrinė vertė ir pagrindiniai duomenys	Adresas	Situacija	Teritorijos plotas, ha	Įrašymo data
1	2	3	4	5	6	7
140.	A. Petrulio kapas ir antkapinis paminklas –L249K: 1. kapas - L249K1 2. antkapinis paminklas - L249K2	Istorinė, meninė vertė Palaidotas kunigas, visuomenės, kultūros veikėjas, 1918 m. vasario 16-osios Nepriklausomybės akto signataras Alfonsas Petruelis (1873-1928). Lietuva Be stiliaus 1928 m. Juodas granitas, ketus	Musninkų mstl. Musninkų sen. Širvintų r. Vilniaus aps.	Švč. Trejybės bažnyčios šventoriaus š.v. dalis, 3,85 m į p.r. nuo šventoriaus tvoros, p., p.v. tvoros pakraštys	0,001	96 12 02
141.	K. Baužio kapas L9	Istorinė vertė Palaidotas knygnešys Karolis Baužys (1860-1935).	Kernavės mstl. Musninkų sen. Širvintų r. Vilniaus aps.	Kapinių senoji dalis, į š.v. nuo centr. vartų, 6 m į v. nuo pagrindinio tako	0,00084	95 06 12
138.	Lietuvos karių kapai L181	Istorinė vertė Palaidoti 1919-1920 m. kovose su Lenkijos kariuomene žuvę 6 Lietuvos kariai savanoriai.	Gelvonų mstl. Gelvonų sen. Širvintų r. Vilniaus aps.	Kapinių v. dalis, 8 m į r. nuo kapinių tvoros	0,00159	96 09 27
139.	Lietuvos karių kapai L182	Istorinė vertė Palaidoti 1919-1920 m. kovose su Lenkijos kariuomene ties Musninkais žuvę 9 Lietuvos kariai savanoriai.	Musninkų mstl. Musninkų sen. Širvintų r. Vilniaus aps.	Naujųjų kapinių centr. dalis	0,00165	96 09 27
78.	O. Misiūnienės kapas L955P	Istorinė vertė Palaidota Didžiosios Kovos apygardos, iki 1945 m. gruodžio mėn. vad. rinktinė, partizanė Ona Misiūnienė (1913-1945 02 08), žuvusi Pigonų k.	Čiobiškio k. Čiobiškio sen. Širvintų r. Vilniaus aps.	Kapinių p.v. dalis, 2 m į š. ir 1 m į r. nuo kapinių tvoros	0,000625	98 12 30
79.	F. ir V. Bagdonavičių kapas L956P	Istorinė vertė Palaidoti Didžiosios Kovos apygardos, iki 1945 m. gruodžio mėn. vad. rinktinė, partizanai: kuopos vadas Feliksas	Čiobiškio k. Čiobiškio sen. Širvintų r. Vilniaus aps.	Kapinių š.v. dalis, 23 m į p. ir 13,6 m į r. nuo kapinių tvoros	0,000456	98 12 30

		Bagdonavičius-Barsukas (g. 1918) ir jo brolis Vytautas Bagdonavičius-Topolis (g. 1920), 1945 07 10 žuvę Rusių Rago k.				
80.	J. Markulio-Vaiduoklio kapas L957P	Istorinė vertė Palaidotas Didžiosios Kovos apygardos, iki 1945 m. gruodžio mėn. vad. rinktinė, partizanas Jonas Markulis-Vaiduoklis, 1945 03 27 žuvęs Čiobiškio k.	Čiobiškio k. Čiobiškio sen. Širvintų r. Vilniaus aps.	Kapinių v. dalis, 30 m į p. ir 8 m į r. nuo kapinių tvoros	0,000184	98 12 30
81.	M. Tveragos ir J. Marcinausko kapai L958P	Istorinė vertė Palaidoti Didžiosios Kovos apygardos, iki 1945 m. gruodžio mėn. vad. rinktinė, partizanai: Mykolas Tveraga ir Juozas Marcinauskas, 1945 03 27 žuvę Čiobiškio k.	Čiobiškio k. Čiobiškio sen. Širvintų r. Vilniaus aps.	Kapinių v. dalis, 30,5 m į p. ir 14,4 m į r. nuo kapinių tvoros	0,00026	98 12 30
76.	J. Norkaus-Keršto kapas L959P	Istorinė vertė Palaidotas Didžiosios Kovos apygardos, iki 1945 m. gruodžio mėn. vad. rinktinė, vado J. Misiūno-Žalio Velnio pavaduotojas Juozas Norkus-Kerštas, 1945 03 11 žuvęs Kaimynėlių k.	Musninkų mstl. Musninkų sen. Širvintų r. Vilniaus aps.	Kapinių š. dalis, 5,7 m į p. ir 2,3 m į r. nuo kapinių tvoros	0,000315	98 12 30
77.	J. Garbatavičiaus-Šalčio kapas L960P	Istorinė vertė Palaidotas Didžiosios Kovos apygardos, iki 1945 m. gruodžio mėn. vad. rinktinė, būrio vadas Julius Garbatavičius-Šaltis (1912-1945 12 09), žuvęs Pigašių k.	Musninkų mstl. Musninkų sen. Širvintų r. Vilniaus aps.	Kapinių š.r. dalis, 26 m į p. ir 8 m į v. nuo kapinių tvoros	0,0008	98 12 30
142.	Musninkų mstl. žydų senosios kapinės L997	Istorinė vertė Palaidoti Musninkų mstl. gyventojai.	Musninkų mstl. Musninkų sen. Širvintų r. Vilniaus aps.	Miestelio p. dalis, 90 m į r. nuo Musninkų-Kernavės kelio, 50 m į š. nuo Musios u.	0,53	99 12 14
143.	Gelvonų mstl. žydų senosios kapinės L998	Istorinė vertė Palaidoti Gelvonų mstl. gyventojai.	Gelvonų mstl. Gelvonų sen. Širvintų r. Vilniaus aps.	Miestelio p. dalis, 0,45 km į p.v. nuo Ukmergės – Gelvonų ir į Pociūniškį kelių kryžkelės, 50 m į v. nuo Gelvonų-Maskoliškių, Mikalajūnų kelio	0,24	99 12 14
136.	K. Siurmilavičiaus-Klevo kapas L1009	Istorinė vertė Palaidotas Didžiosios Kovos apygardos, iki 1945 m. gruodžio mėn. vad. rinktinė, partizanas	Čiobiškio k. Čiobiškio sen. Širvintų r. Vilniaus aps.	Kapinių centr. dalis, 26 m į p. ir 20 m į r. nuo kapinių tvoros	0,000224	00 04 05

		Kazys Siurmilavičius-Klevas, žuvęs 1945 m.				
137.	Partizanų kapas L1089	Istorinė vertė Palaidoti Didžiosios Kovos apygardos, iki 1945 m. gruodžio mėn. vad. rinktinė, 4 partizanai: būrio vadas Juozas Naraškevičius- Šernas (g. 1894), Ignas Adomavičius, Česlovas Aniūkštis, Bereznauskas, 1945 02 06 žuvę Vindeikių k.	Vindeikių k. Širvintų sen. Širvintų r. Vilniaus aps.	Kapinių centr. dalis, 21 m į š. ir 9 m į v. nuo kapinių tvoros	0,0006	00 09 05

10. Bendrojo plano sprendinių įgyvendinimas

Efektyviam Širvintų rajono bendrojo plano įgyvendinimui būtina parengti Širvintų miesto teritorijos bendrąjį planą masteliu M 1:5 000 ir rekomenduojama rengti bendruosius planus šiems savivaldybės vietiniams centrams ir pacentriams: Gelvonų, Čiobiškio, Musninkų, Bartkuškio, Kernavės ir Alionių.

Širvintų rajono savivaldybės BP įgyvendinimui siūloma rengti tokius planavimo dokumentus:

1. Savivaldybės c ir d kategorijų prioritetinės plėtros vietinių centrų privalomojo institucinio aprūpinimo įstaigų struktūrai ir pajėgumams pagrįsti specialųjį arba kitą planą.
2. Remiantis 1 punktu ir BP sprendiniais parengti sektorinių plėtros prioritetų (švietimo, kultūros, sporto, inžinerinės infrastruktūros ir kitų sektorių) planą.
3. Socialinio būsto plėtros programą.
4. Pastatų energetinio modernizavimo programą.
5. Sporto, žaidimų ir rekreacijos infrastruktūros plėtros programą.
6. Eismo saugos programą.
7. Viešojo transporto plėtros specialųjį planą.
8. Savivaldybės teritorijos gamtinio karkaso teritorijų naudojimo specialiuosius planus.
9. Naujos plėtros teritorijų (sklypų grupių) detaliuosius planus (TDP).
10. Kraštovaizdžio tvarkymo specialųjį planą (planus).
11. Gamtinio karkaso ir (ar) ekologinio tinklo formavimo schemas bei kitus specialiųjų saugomų teritorijų sistemos ir jų dalių planus.
12. Vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrantės apsaugos juostų specialųjį planą (planus).
13. Rekreacijos teritorijų (slypų grupių) detaliuosius planus (TDP).
14. Monitoringo sistemos projektą.
15. Susisiekimą komunikacijų specialiuosius planus.
16. Infrastruktūros plėtros (šilumos, vandentvarkos, elektros, dujų tiekimo tinklų) specialiuosius planus.
17. Teritorijų ir apsaugos zonos ribų planus ir Paveldotvarkos projektą.
18. Apsaugos reglamentus nekilnojamojo kultūros paveldo objektams.

10.1 Širvintų rajono bendrajame plane numatytų plėtros teritorijų prioritetiškumo nustatymas

Pagrindiniai bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo principai:

- suformuoti policentrinę integruotą savivaldybės erdvinę struktūrą, išlaikant esminius darniosios plėtros principus;
- efektyviai valdyti viešas socialinės ir inžinerinės infrastruktūros investicijas.

Siekiant įgyvendinti aukščiau įvardintus principus instituciniai ir materialūs savivaldybės ištekliai turi būti paskirstomi pagal nurodytą gyvenviečių prioritetiškumą viena kitos atžvilgiu:

- ✓ **Širvintų miestas – savivaldybės centras, turintis šalies lokalinio centro a kategoriją.**

Širvintų miesto teritoriją konsoliduoti su gretimų kaimų teritorijomis ir formuoti jas kaip vieningą funkciškai integruotą urbanistinę struktūrą, turinčią vieningą gatvių tinklą, inžinerinę įrangą, želdynų sistemą.

✓ **Savivaldybės pacentriai, vietinių centrų c kategorija.**

1. Gelvonai
2. Čiobiškis
3. Musninkai
4. Bartkuškis
5. Kernavė
6. Alionys

Vietiniams c centrams teikiamas kokybinės ir kiekybinės plėtros prioritetas. Kokybinę plėtrą turėtų inicijuoti ir vykdyti savivaldybės taryba, administracija ir jos tarnybos bei valstybės tarnybos. Kokybinės plėtros vietinių centrų bazę sudarytų esamos švietimo, sveikatos ir socialinės apsaugos, globos ir rūpybos, kultūros įstaigos.

Bendru atveju minimalus vietinių centrų privalomo institucinio aprūpinimo įstaigų sąrašas: mokyklos, medicinos ir priešmokyklinės įstaigos, globos ir rūpybos tarnybos, gaisrinė, policija, greitoji medicininė pagalba, įvairios techninės tarnybos (vandentiekio, elektros, atliekų ...). Be to, būtina:

- plėtra socialinio būsto, kurio dalis bendroje būsto struktūroje turėtų sudaryti apie 5 % dalį. Šis būstas skiriamas ne vien žmonėms, kurių mokumas žemas (nepajėgūs įsigyti, išlaikyti nuosavą būstą ar jį nuomoti), bet ir tiems žmonėms, kurių būstas kaimuose, vienkiemiuose yra nelikvidus, nesaugus ir kuriems reikalinga parama ir globa;
- viešojo transporto sistemos vystymas, aptarnavimo pastovumo ir kokybės garantijos komunikaciniam ryšiui su kitomis gyvenamosiomis vietovėmis,
- inžinerinių tinklų, gatvių, atliekų sistemų plėtra, modernizavimas, efektyvi priežiūra,
- atitinkamai parengti potencialiems ar neapibrėžtiems investitoriams sklypai (pramonei, transportui, sandėliavimui, ...).

✓ **Vietiniai d kategorijos centrai**

Šie centrai yra sisteminiai hierarchinio tinklo papildiniai, padidinantys centrų sklaidos tolygumą. Iš esmės jiems prioritetas neteikiamas. Jų reikšmė visoje rajono urbanistinės struktūros sistemoje turėtų būti peržiūrėta po 2016 metų. Tikėtina, kad raidos tendencijos bus labiau nusistovėjusios. Iki tol d centrams taikytinas palaikomasis režimas. Šią kategoriją siūloma suteikti tokioms gyvenvietėms:

7. Vileikiškiai
8. Medžiukai
9. Jauniūnai
10. Šešuolėliai
11. Bagaslaviškis
12. Liukonys

- ✓ **e kategorijos centrai** – žemės ūkio aptarnavimo reikmėms, kaimo turizmo, rekreaciniams ištekliams išnaudoti, tradiciniams verslams išlaikyti ir skatinti. Palaikomasis režimas taikomas viešosios infrastruktūros kokybinei plėtrai.

Palaikytina II būsto plėtra esamų statinių, sodybų pagrindu. Iš dalies ir naujos statybos pagrindu, nurodytų teritorijų ribose.

13. Vindeikiai
14. Družai
15. Zibalai
16. Juodiškiai
17. Šiauliai
18. Barskūnai
19. Kiaukliai

- ✓ **Nekategorizuotos vietovės** – vienkiemiai, kaimai, kurie neturi plėtos prioriteto ir jų raidos scenarijų lemtų žemės ir kitos rinkos bei demografinių (natūralaus mažėjimo, migracijos) procesų tempai, rekreacinė veikla, antro būsto plėtra, vasarvietės. Šių vietovių revitalizacija toleruojama teritorijų naudojimo reglamentų ribose (konkretizavimas bendrojo plano sprendiniuose) iš esmės palaikant gatvinių ir kupetinių kaimų tipą.

Pramonės, verslo, logistiklos veiklos didėjimas tikėtinas, tačiau laiko ir erdvės požiūriu tai yra neapibrėžta. Kaip potencialias tokioms paskirtims teritorijas galima laikyti Širvintų miesto plėtos teritorijas, bei koridorius šalia automagistralės Vilnius – Panevėžys.

Siekiant, kad bendrojo plano sprendiniuose numatytos plėtos teritorijos būtų įsisavinamos kryptingai, turi būti:

- reguliuojama esamų gyvenamųjų vietovių plėtra, neformuojama pavienių naujų sodybų atsitiktinė sklaida;
- nuosekliai plėtojama inžinerinė ir susisiekimo infrastruktūra, koreliuojanti su gyvenamųjų vietovių sistemos plėtos tempais erdvėje ir laike;
- įgyvendinamos papildomų priemonės išvengti (sumažinti) galimas neigiamas pasekmes aplinkai:
  1. išduodant planavimo sąlygas specialiųjų planų ir detaliųjų planų rengimui, nurodyti, jog privaloma laikytis bendrojo plano sprendinių, tarp jų:
    - suformuoto valstybinių ir vietinės reikšmės kelių tinklo;
    - teritorijų, kuriose siūloma įvesti mišką, išdėstymo;
    - konservacinės paskirties teritorijų, gamtos ir kultūros paveldo objektų tinklo;
    - numatyto rekreacinių teritorijų tinklo.
  2. diferencijuotai remti žemės ūkio ir miškų ūkio veiklą;
  3. vykdyti žemės naudojimo valstybinę kontrolę;
  4. deklaruoti savivaldybės (valstybės) ir privačių struktūrų įsipareigojimus savivaldybės teritorijos plėtos procese (inžinerinių tinklų, susisiekimo, socialinės infrastruktūros ir kitose sferose).

c kategorijos savivaldybės centrams rekomenduojama rengti jų teritorijų bendruosius planus, jeigu teritorinės plėtos tempai būtų spartesni negu pastarąjį penkmetį.

Naujoms plėtos teritorijoms integruoti, teritorijai suformuoti (t.y. suformuoti vidinę struktūrą iš sklypų, komunikacinių koridorių, viešų erdvių, želdynų ir kitų elementų) teritorijų detalieji planai turi būti rengiami (žr. „Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų“ brėžinį, reglamentų lentelėje TDP).

Taip pat įgyvendinant bendrojo plano pagrindinio brėžinio sprendinius siūloma:

- U7 teritorijos BP turi būti rengiami teritorijai, remiantis lokalia situacija (esamų ir planuojamų kelių tinklu, viešųjų erdvių tinklu bei kitomis gamtinėmis ir inžinerinėmis sąlygomis). Pagrindiniai planuojamos teritorijos elementai – urbanizuotos ir urbanizuojamos teritorijos, kelių tinklas, inžinerinių tinklų trasos, kitos žemės naudojimo paskirtys. Rekomenduojamas orientacinis planuojamos teritorijos plotas – 500 ha (5 km²). Planuojamos teritorijos ribas nustato Širvintų rajono savivaldybės administracija, išduodama planavimo sąlygas U7 teritorijų plėtrai.
- U9 teritorijos DP rekomenduojami rengti visai BP „Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų“ brėžinyje pažymėti teritorijai. Širvintų rajono savivaldybės administracija išduoda planavimo sąlygas U9 teritorijų plėtrai.
- B1 teritorijos DP turi būti rengiami teritorijai, remiantis lokalia situacija (esamų ir planuojamų kelių tinklu, viešųjų erdvių tinklu bei kitomis gamtinėmis ir inžinerinėmis sąlygomis). Pagrindiniai planuojamos teritorijos elementai – urbanizuotos ir urbanizuojamos teritorijos, kelių tinklas, inžinerinių tinklų trasos, kitos žemės naudojimo paskirtys. Rekomenduojamas orientacinis planuojamos teritorijos plotas – 500 ha (5 km²). Planuojamos teritorijos ribas nustato Širvintų rajono savivaldybės administracija, išduodama planavimo sąlygas B1 teritorijų plėtrai.
- R2 teritorijos DP rekomenduojami rengti visai BP „Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų“ brėžinyje pažymėti teritorijai. Širvintų rajono savivaldybės administracija išduoda planavimo sąlygas R2 teritorijų plėtrai.

10.2 Širvintų rajono teritorijos bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo monitoringui siūloma

a. Indikatorių sistema

Indikatorių grupės, indikatoriai		Indikatorių nustatymo metai			
		2005	2010	2016	
1	2	3	4	5	6
	Indikatorių grupės, indikatoriai	Mato vnt.			
	<u>1. GYVENTOJAI</u>				
1.	Gyventojų skaičius	gyv. sk.			
2.	Natūralus prieaugis	gyv. sk/1000 gyv.			
3.	Migracijos saldo	gyv. sk/1000 gyv.			
4.	Pensinio amžiaus gyventojai	%			
	<u>2. GYVENTOJŲ STRUKTŪRA</u>				
1.	a kategorijos, gyventojų skaičiaus dalis nuo bendrųjų skaičiaus	%			
2.	c kategorijos	%			
	d kategorijos	%			
	e kategorijos	%			
	<u>3. ŽEMĖS NAUDOJIMAS</u>				
1.	Žemės ūkio	ha, %			
2.	Nenaudojamos žemės ūkio	ha, %			
3.	Miškų	ha, %			
4.	Vandenų	ha, %			
5.	Rekreacinės	ha, %			
6.	Konservacinės, saugomos	ha, %			

1	2	3	4	5	6
7.	Urbanizuotas	ha, %			
8.	Urbanizuojamos (naujai įsisavinamos)	ha, %			
4. SUSISIEKIMAS					
1.	Svarbiausi keliai	km,			
2.	Vidutinis gyventojų mobilumas	km/parą			
Keleivių pervežimo struktūra:					
3.	viešuoju transportu	%			
4.	lengvuoju automobiliu	%			
5.	dviračiu	%			
6.	pėsčiomis	%			
7.	kitais būdais	%			
8.	Automobilizacija	l.aut/1000 gyv.			
9.	Interneto sklaida	% gyv. (% namų ūkis)			
5. BŪSTAS					
1.	Gyvenamasis plotas	m ² /1 gyv.			
2.	Socialinio būsto dalis būsto fonde	%			
Centralizuotų tinklų dalis:					
3.	šilumos tiekimas	% gyv.			
4.	geriamo vandens tiekimas	% gyv.			
5.	nuotekos	% gyv.			
6.	dujų tiekimas	% gyv.			
7.	Antrojo būsto kiekis, (vasarnamiai, sodybos)	Vnt.			
6. UŽIMTUMAS					
1.	Užimtumo lygis	% darbingo amžiaus			
Užimtumo struktūra:					
2.	žemės ūkyje	dirb.sk.			
3.	versle, pramonėje, logistikoje, statyboje	dirb.sk.			
4.	administravime	dirb.sk.			
5.	socialinėje sferoje	dirb.sk.			
6.	paslaugų sferoje	dirb.sk.			
7.	rekreacija, pramogos, sportas, turizmas	dirb.sk.			
8.	finansų draudimo sfera	dirb.sk.			
9.	komunaliniame ūkyje	dirb.sk.			
10.	kitur	dirb.sk.			
7. APLINKA					
1.	Paimta vandens				
	Sunaudota vandens:	m ³			
2.	namų ūkiui ir buičiai	m ³			

1	2	3	4	5	6
3.	žemės ūkiui	m ³			
4.	pramonei	m ³			
5.	kitur	m ³			
6.	Nuotekos: išleista nuotekų naudojantis centralizuota nuotekų surinkimo sistema	m ³			
7.	išleista nuotekų naudojant vietinį nuotekų tvarkymą	m ³			
8.	Aplinkos oro tarša: bendra taršos emisija iš stacionarių taršos šaltinių	t/metus			
	bendra taršos emisija iš mobilių šaltinių	t/metus			
9.	Atliekų tvarkymas: viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos pasiūla gyventojams	%			
10.	Akustinio diskomforto lygis (zonoje gyvena gyventojų)	% gyv.			
8. TURIZMAS					
1.	Svečiai	sk.			
2.	Vandens turistai	sk.			
3.	Tranzitiniai svečiai (moteliai, kavinės, kempingai)	sk.			
9. NUSIKALSTAMUMAS					
1.	Nusikalstamumo lygis	n/1000 gyv..			

b. Indikatorių sistema praktinę vertę įgis tik tada, jeigu indikatorių lentelė bus pildoma kiekvienai seniūnijai atskirai (toku atveju kai kuriems indikatoriams nebus informacijos, mato vienetai gali būti absoliutūs dydžiai) ir savivaldybei bendra lentelė.

Priedas

- 1. Širvintų rajono savivaldybės teritorijos bendrasis planas. Sprendinių „Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų“ brėžinys;**
- 2. Širvintų rajono savivaldybės teritorijos bendrasis planas. Sprendinių „Teritorijos vystymo ir erdvinės struktūros“ brėžinys;**
- 3. Širvintų rajono savivaldybės teritorijos bendrasis planas. Sprendinių „Susisiekimo sistemos“ brėžinys;**
- 4. Širvintų rajono savivaldybės teritorijos bendrasis planas. Sprendinių „Inžinerinės infrastruktūros“ brėžinys;**
- 5. Širvintų rajono savivaldybės teritorijos bendrasis planas. Sprendinių „Gamtos ir kultūros paveldo“ brėžinys;**
- 6. Širvintų rajono savivaldybės teritorijos bendrasis planas. Sprendinių „Rekreacijos ir turizmo plėtojimo“ brėžinys;**
- 7. Širvintų rajono savivaldybės teritorijos bendrasis planas. Sprendinių „Miškų išdėstymo“ brėžinys.**

Priedas

„Naudingųjų iškasenų naudojimo“ schema